

SAGA OKO STATUSA

Ministarstvo sustavno opstruira Fakultet hrvatskih studija

STR. 3

god XII.
broj 123.
27. siječnja 2020.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

OSTVAREN SAN
MLADOG LIJEČNIKA

ALEN JUGINOVIĆ odlazi raditi na Harvard

STR. 14

KONFERENCIJA
'TIME MACHINE DAY'

Digitalizacija za očuvanje kulturne baštine

STR. 16

DR. JADRANKA ŠVARC:

Trebamo evoluciju, a ne revoluciju sustava

STR. 6

PROGRAM INOVACIJSKOG CENTRA 'NIKOLA TESLA' STR. 12

Pametna studentska rješenja za poljoprivredu 21. stoljeća

STUDENTSKI STANDARD NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

Studentski centar dodijelio 700 tisuća kuna najboljim projektima

PIŠE TOMISLAV MILOŠEVIĆ

Na ovogodišnji se natječaj Studentskog centra prijavilo 37 projekata od kojih je financirano 27 najbolje ocijenjenih projekata u ukupnom iznosu od 679.000,00 kn.

”Budući da projekti imaju iznimnu važnost u razvoju studentskih vještina i služe njihovoj pripremi za tržište rada, u budućnosti planiram povećati izdvajanja za studentske aktivnosti koje se provode na Sveučilištu u Splitu. Da bi studentima pritom Studentski centar bio prava potpora, organizirat ćemo tim stručnih kadrova iz područja ekonomije i prava, koji će im nuditi podršku u svim ekonomskim i pravnim pitanjima tijekom provedbe projekata, a sve u cilju rasterećenja studenata kompleksnom birokracijom koja često inovativnost njihovih ideja stavlja u drugi plan”, ističe Ivan Zizić, ravnatelj Studentskog centra Sveučilišta u Splitu.

Financijska potpora ohrabrit će studente za kvalitetnije razvijanje ideja i projektno prijavljivanje u budućnosti, a stečena znanja pri realizaciji vlastitih inovativnih ideja će im pokazati iz prve ruke što ih čeka u budućnosti na tržištu rada.

Studentskim poslovima financiramo inovativne studentske projekte

Prvi je ovo put da Student-ski centar na ovakav način fi-

Financijska potpora ohrabrit će studente za kvalitetnije razvijanje ideja i projektno prijavljivanje, a stečena znanja pri realizaciji vlastitih ideja pokazati će iz prve ruke što ih čeka na tržištu rada

nancira studentske projekte. Financiranje ne bi bilo moguće bez izmjene *Zakona o obavljanju studentskih poslova* koje su stupile na snagu u studenom 2018. Tim je zakonom osnažena uloga posrednika, u ovom slučaju Student servisa, između izvođača (studenta) i naručitelja usluge, a sve u svrhu veće zaštite prilikom obavljanja studentskih poslova, preciznije, posredniku su omogućene pravne radnje u slučaju neisplate sredstava. Zakon omogućuje posredniku da pošalje pisanu opomenu naručitelju ako nije izvođač platio u roku od 15 dana od završetka posla. Također, jedna od najvećih novosti je i mogućnost rada izvanrednih studenata putem studentskog servisa čime su otvorena vrata velikom broju studenata koji su zbog drugih okolnosti poput smanjenih kvota za upis u redovni studij, a ne zbog rada ostvarenog preko Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, bili uskraćeni za financijska sredstva tijekom svog fakultetskog obrazovanja. Iznimno je važna i stavka Zakona kojom se definira naknada posredniku u studentskim poslovima u iznosu 0,5 % neto iznosa na-

knade izvođaču. Upravo je ta naknada zaslužna za financiranje spomenutih 27 projekata iz područja kulturnih, sportskih, znanstvenih i edukacijskih aktivnosti koje provode studenti i studentske organizacije čime se dodatno potiče izvannastavna aktivnosti studenata. Drugim riječima, poticanjem studentskih poslova potičemo i razvoj inovativnih studentskih projekata.

Na ovaj način Studentski centar ispunjava svoje poslanje, a to je briga za što veću kvalitetu studentskog života. Ako se govori o studentskom standardu, možemo sa sigurnošću zaključiti kako se on svake godine na Sveučilištu u Splitu dodatno razvija u različitim aspektima. Svakodnevno se radi na poboljšanju kvalitete studentske prehrane i, smještajnih kapaciteta, uvjeta kod studentskih poslova te svih ostalih kulturnih i sportskih sadržaja. U motivirajućim uvjetima koje podupire i Studentski centar, student radom na projektima tijekom godine dobivaju jedinstveno praktično znanje i iskustvo kojim nadalje ostvaraju značajnu prednost pri ulasku na tržište rada. “Zahvaljujući

ovom natječaju u mogućnosti smo naše ideje pretvoriti u djelo. Bez financijske pomoći, mnogi dijelovi ovog projekta ne bi bili ostvarivi”, naglašava Slaven Damjanović čiji je sustav za praćenje stanja biljaka i vremenskih uvjeta na poljoprivrednim poljima - eAgrara proglašen najboljim startupom na nedavno održanom natjecanju Get in the Ring Split 2019. “U sklopu ovog dijela projekta bit će organizirane radionice za studente čiji cilj je približiti poljoprivrednu proizvodnju kroz inovativni i moderni način. Želimo studentima pokazati da poljoprivreda ne mora biti staromodna i dosadna. Drugi dio projekta će biti mali pilot-projekt postavljanja uređaja u polje čime se želi studentima omogućiti doticaj i rad s novim tehnologijama”, dodaje Damjanović.

Kampus - mjesto poduzetničkog duha i realizacije inovativnih ideja

Provedbom projekata, osim što razvijaju potrebne vještine snalaženja i rješavanja neočekivanih situacija, povezuju se s drugim studentima i profesorima, kako bi što kvalitetnije realizirali svoju zamisao.

Stvarajući takvu klimu kojom se potiče interakcija studenata i profesora, šire se poznanstva i stvaraju se nova prijateljstva među studentima koji svoja pozitivna radna iskustva mogu podijeliti s novim generacijama, budućim studentima našeg sveučilišta. Shodno tome, danas imamo priliku vidjeti kroz neke od projekata kako studenti iz svih krajeva Hrvatske koji studiraju na Sveučilištu u Splitu kroz projekt „Agenti dobrote” zajedno pomažu potrebitima, zatim stvaraju kontakte sa studentima iz različitih krajeva svijeta kroz sport zahvaljujući projektu „Split 2021.”, a pritom pomažu i drugim studentima u razvoju iznimno važnih informatičkih znanja kroz projekt „DUMP ciklus predavanja”. Da bi se studentima pružile dodatne prilike za daljnji razvoj ideja i što veća financijska sredstva, osim ovog natječaja Studentskog centra, studenti na raspolaganju imaju i natječaje Sveučilišta u Splitu i Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu zajedno s Ministarstvom znanosti i obrazovanja. Navedeni natječaji koji se također raspisuju svake godine dodjeljuju više milijuna kuna za student-

ski aktivizam u polju studentskih projekata čime se uočava prepoznatljivost istog kao važnog faktora za stvaranje bolje budućnosti kroz obrazovanje mladih ljudi.

“Inače na Kampusu se sve više mogu vidjeti ekipe koje rade na realizaciji ideja, ali i ostvaruju rezultate. To definitivno ima poticajno djelovanje na ostale studente i stvara pozitivnu atmosferu. Sveučilište mora više poraditi na dijeljenju pozitivnih priča i rezultata svih studenata. Na taj način će se još više studenata ohrabriti pokušati napraviti nešto svoje i smanjit će se strah od neuspjeha. U posljednje dvije godine se definitivno može vidjeti porast broja studentskih projekata i samih pokušaja studenata da svoje ideje pretoče u djelo. S pravim poticajem Sveučilišta i njegovih sastavnica, te ovakvim natječajima, ti pokušaji se mogu usmjeriti u poduzetničkom smjeru, što u konačnici može stvoriti nova radna mjesta”, zaključuje mladi inovator Slaven Damjanović.

Svakodnevno rad na poboljšanjima studentskog standarda u svim segmentima; studentske prehrane, smještaja, sportskih, kulturnih i zabavnih sadržaja, pravne podrške prilikom rada, ali i financiranja studentskih ideja predstavlja ključ rada cijelog Sveučilišta na čelu sa Studentskim centrom.

UGOVORI U MINISTARSTVU ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Za poticanje izvrsnosti u znanosti osigurano 126 milijuna kuna

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu jedna je od 24 institucije u Hrvatskoj koja je potpisala ugovor vrijedan preko 7 milijuna kuna

PIŠE PETRA ŠIMUNDIĆ

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu jedna je od 24 institucije u Hrvatskoj koja je u Ministarstvu znanosti i obrazovanja 20. prosinca 2019. potpisala a samim time i službeno započela novi projekt Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.”. „Ulaganje u znanost i inovacije – pri-

vi poziv” pod nazivom CAAT (Eng. Coastal Autopurification Assessment Technology) - Razvoj tehnologije za procjenu autopurifikacijskih sposobnosti priobalnih voda, voditelja prof.dr.sc. Roka Andričevića. Projektni partneri su Prirodoslovno-matematički fakultet, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje i Institut za oceanografiju i ribarstvo a ukupni prihvatljivi troškovi CAAT projekta su 7.101.174,68 kuna.

Kratki opis projekta:

U Hrvatskom dijelu Jadranskog mora, zbog izrazito duge obalne linije i velikog broja otoka, suočeni smo s značajnim razvojnim pritiscima obalnog područja te potencijalno značajnim utjecajem klimatskih promjena. Za efikasno upravljanje obalnim područjem i održi-

vo planiranje budućeg razvoja, potrebno je razvijati inovativna rješenja koja će moći prognozirati i procijeniti utjecaj i opterećenje na obalne resurse.

Osnovni cilj projekta je primijeniti fundamentalna istraživanja iz područja oceanografskog i atmosferskog modeliranja te ih spojiti s fizikalnim

procesima toka i transporta zagadenja površinskim i podzemnim otjecanjem prema priobalnom području Jadranskog mora. Na tako objedinjeni modelski pristup primijenit će se inovativna metodologija procjene sposobnosti autopurifikacije obalnih voda koja predstavlja temelj za određivanje trenutnog

stanja kvalitete voda te omogućuje simulaciju različitih scenarija kao mogućih posljedica budućeg razvoja odabranog pilot područja. Također, predložena metodologija biti će korištena za projekcije potencijalnih klimatskih promjena koje mogu značajno utjecati na održivi razvoj obalnog područja.

SAGA OKO PRAVNOG I AKADEMSKOG STATUSA

Ministarstvo znanosti i obrazovanja sustavno opstruira Fakultet hrvatskih studija

Odluke i mišljenja o uspostavljanju Fakulteta hrvatskih studija donijela su mjerodavna sveučilišna, sudbena i upravna tijela, uključujući i nadležno Ministarstvo pa se postavlja pitanje zašto aktualna postava na čelu MZO-a opstruira ovaj projekt od nacionalnoga značenja, ističe dekan prof. Pavo Barišić

Nakon osnivanja Fakulteta hrvatskih studija 10. prosinca 2019. činilo se da je došao kraj gotovo tridesetogodišnjoj sagi oko njihova pravnoga i akademskoga statusa. Nastavnici i studenti Hrvatskih studija odluku Senata Sveučilišta u Zagrebu o osnivanju fakulteta dočekali su s olakšanjem i odobravanjem. Odluka je na Senatu donesena gotovo jednoglasno (s tek dva suzdržana glasa i jednim glasom protiv) i to nakon što je ispoštovana sadržajna i sveobuhvatna sveučilišna procedura u kojoj je na svim razinama ocijenjeno da Hrvatski studiji zadovoljavaju sve sadržajne i formalne kriterije potrebne za status fakulteta. Ipak, neki dio-nici akademske zajednice, prije svih čelništvo Ministarstva znanosti i obrazovanja i Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja osporavaju autonomnu odluku zagrebačkog Sveučilišta.

Ministrica Blaženka Divjak, na tiskovnoj konferenciji koja je održana u Ministarstvu znanosti i obrazovanja 13. siječnja 2020., izjavila je da Ministarstvo nije dobilo odluku Senata Sveučilišta u Zagrebu da su Hrvatski studiji postali fakultet. Na te je tvrdnje reagirao dekan Fakulteta hrvatskih studija **prof. Pavo Barišić**, koji je u priopćenju istaknuo: „Ta tvrdnja nije točna. Dana 19. prosinca 2019. Fakultet hrvatskih studija dostavio je elektroničkom poštom Ministarstvu znanosti i obrazovanja odluku Senata Sveučilišta u Zagrebu od 10. prosinca 2019. o osnivanju Fakulteta hrvatskih studija i odluku o imenovanju fakultetskih tijela. Ministarstvo znanosti i obrazovanja taj je dopis primilo i na njega odgovorilo 20. prosinca 2019. No, nije odgovorilo na pozitivnu Akreditacijsku preporuku Agencije za znanost i visoko obrazovanje koju već više od 20 mjeseci drži u ladici.“

Osim toga, dekan Barišić podsjetio je da „Ministarstvo višekratno davalo mišljenje o potrebi pretvaranja Hrvatskih studija u samostalnu pravnu osobu. Ministar znanosti Republike Hrvatske **prof. Branko Jeren** donio je 26. travnja 1995. Mišljenje kojim je podržao ustroj Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu kao pravne osobe. Isto mišljenje o potrebi samostalno-

ga pravnoga ustroja Hrvatskih studija izrazio je i ministar **prof. Vedran Mornar** u Pismu očekivanja iz 2014. Ministarstvo znanosti dio je izvršne vlasti i dužno je djelovati na crti kontinuiteta javnih politika u Republici Hrvatskoj.“

Udar na autonomiju Sveučilišta

Prof. Barišić ocijenio je da su „odluke i mišljenja o uspostavljanju Fakulteta hrvatskih studija donijela mjerodavna sveučilišna, sudbena i upravna tijela, uključujući i nadležno Ministarstvo. Stoga se postavlja pitanje zašto aktualna postava na čelu Ministarstva znanosti i obrazovanja opstruira ovaj projekt od nacionalnoga značenja.“

Svaki fakultet kao samostalna pravna osoba treba biti upisan u Sudski registar pa je Fakultet hrvatskih studija po osnivanju zatražio taj upis koji je i odobren 7. siječnja 2020. Porezna uprava dodijelila je novom fakultetu OIB, a Državni zavod za statistiku proveo klasifikaciju djelatnosti i dodijelio mu matični broj.

Međutim, tu sudsku odluku propituje čelništvo Nezavisno-

ga sidnikata znanosti i visokoga obrazovanja na čelu s **Vilimom Ribićem**. Sindikat je u više navrata izdao priopćenja u kojima osporava navedenu odluku i tvrdi da ona nije u skladu sa zakonom prema kojem ustanova treba prethodnu suglasnost nadležnoga Ministarstva. Orkestriranim medijskim pritiskom Sindikat traži od Ministarstva da uloži žalbu na odluku suda, što Ministarstvo i čini 15. siječnja 2020.

Nakon podnošenja žalbe novo je reagirao Fakultet hrvatskih studija koji je pokrenuo upravni spor i podnio 16. siječnja 2020. prijavu protiv ministricе Divjak zbog kaznenog djela protiv službene dužnosti. U prijavi, koja je podnesena Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, navodi se kako postoji osnovana sumnja da je ministrica Divjak zlorabom položaja i ovlasti Sveučilištu u Zagrebu prouzročila štetu te time počinila kazneno djelo opisano i kažnjivo po članku 291. stavku 1. Kaznenoga zakona.

Ministrici se stavlja na teret da u postupku reakreditacije

Hrvatskih studija u razdoblju od 4. svibnja 2018. godine do 15. siječnja 2020. godine nije, nakon što je primila pozitivnu Akreditacijsku preporuku Agencije za znanost i visoko obrazovanje, izdala potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti visokoga obrazovanja i znanstvene djelatnosti. Ministrica je to bila dužna napraviti prema članku 22. stavku 4. Zakona o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju. Umjesto da izvrši svoju zakonsku obvezu i time okonča postupak reakreditacije, ministrica je u dva navrata vršila pritisak na Agenciju za znanost i visoko obrazovanje tražeći promjenu akreditacijske preporuke čime je narušavala ne samo autonomiju sveučilišta nego i zakonom zajamčenu neovisnost Agencije.

Studenti za fakultet

Na cijelu novonastalu situaciju reagirao je i Studentski zbor Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Oni su u svom priopćenju istaknuli da su sazvali sjednicu „povodom medijskih konstrukcija glavnoga

tajnika Velikoga vijeća Nezavisnoga sindikata znanosti i visokog obrazovanja od 15. siječnja 2020. o Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Svih 11 članova jednoglasno je donijelo sljedeće zaključke:

Studentski zbor šokiran je izjavom i poticanjem da bi Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu trebao „prestati postojati u bilo kojoj formi“.

Studentski zbor još je 10. prosinca 2019. podržao unaprjeđenje Hrvatskih studija u status fakulteta jer je to jedino u interesu studenata. Za studente Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu to nije „trivijalno pitanje“.

Studenti Fakulteta hrvatskih studija osuđuju politikanstvo Sindikata koji već godinama ometa reformu institucije Hrvatskih studija, koji su najprije unaprijeđeni u status odjela, a sada i u status Fakulteta hrvatskih studija i koji zauzima visoko mjesto na listi privlačnosti hrvatskih matranata pri odabiru društveno-humanističkih studija.

Začudujuće je i obeshrabrujuće da se sindikat u čijem je nazivu upisana „znanost i visoko obrazovanje“ poticanjem prestanka financiranja Fakulteta hrvatskih studija zauzima za ukidanje radnih mjesta i gubitak zaposlenja radnika Fakulteta.

Proturječno je tražiti prestanak postojanja Fakulteta hrvatskih studija, ponajboljega društveno-humanističkoga visokog učilišta u zemlji, te istodobno licemjerno a priori spočitavati svaki pokušaj pozivanja na „prioritet [u] zaštiti prava studenata i tamo zaposlenih nastavnika“.

Izjava Sindikata sadržava prepoznatljiv pristup Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja kojem se sudstvo proglašava nekompetentnim i korumpiranim uvijek kada ne postupi po zamislima i očekivanjima Sindikata koji sebe očito doživljava vrhovnom pravnom instancijom.

Pozivamo Studentski zbor Sveučilišta u Zagrebu da nas podrži u obrani dostojanstva i interesa studenata Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Predlažemo Studentskom zboru Sveučilišta u Zagrebu da traži podršku Hrvatskoga

Reakcije iz inozemstva

Na najnovija događanja oko Fakulteta hrvatskih studija reagirali su i hrvatski stručnjaci iz inozemstva i predstavnici iseljenštva. Tako predsjednik Australsko-hrvatskog kongresa Stjepan Asić u dopisu koji je uputio hrvatskom premijeru Andreju Plenkoviću, između ostaloga, ističe: „Moja je ocjena da se tu više ne radi o sitnim opstrukcijama putem birokratskih prepreka, nego je ovo sada preraslo u direktno kršenje zakona, odnosno osvetnički pohod ministricе na Fakultet hrvatskih studija. U prilog tome ide činjenica da je Fakultet hrvatskih studija bio prisiljen reagirati na način da je pokrenuo upravni spor i podnio prijavu protiv ministricе Divjak zbog kaznenog djela protiv službene dužnosti.“ Osim toga Asić upozorava na važnost Fakulteta hrvatskih studija u uspostavljanju veza Hrvatske i iseljenštva. „Jedan od temeljnih ciljeva ne samo Studija demografije i hrvatskoga iseljenštva nego i Fakulteta hrvatskih studija jest uspostavljanje veza s hrvatskim iseljenštvom na najrazličitije načine. Opstanak, rast i razvoj takve institucije od kardinalne je važnosti za onaj dio hrvatskoga iseljenštva kojemu je stalo do očuvanja raznih elemenata nacionalnog identiteta i veza s domovinom.“

Podršku Fakultetu hrvatskih studija izrazio je i dr. Ante Čuvalo, povjesničar i hrvatski politički emigrant, u otvorenom pismu, također upućenom predsjedniku Vlade. On u pismu naglašava „Buduci da sam bio višegodišnji tajnik i potom predsjednik Udruge za hrvatske studije (The Association for Croatian Studies/ACS u Americi, utemeljena 1977.), kao i dopredsjednik Hrvatske akademije Amerike (The Croatian Academy of America/CAA, utemeljena 1953.), posebno me zanima sudbina Hrvatskih studija, odnosno Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Gore spomenute dvije udruge u Americi okupljale su i okupljaju hrvatske (i druge) znanstvenike i kulturne djelatnike u čuvanju i promicanju hrvatskih kulturnih i povijesnih zasluga. Premda su obje udruge čisto znanstveno-istraživačkog karaktera, bile su na udaru režima bivše države sve do njezina raspada. Nitko iz Hrvatske nije smio sudjelovati ili prisustvovati njihovim seminarima sve do 1989. godine! Jednostavno, bile su „anti-državni element“ jer su bile hrvatske. Ovo što se događa oko Hrvatskih studija podsjeća me na ta vremena. Naime, Hrvatski studiji nekome smetaju jer su „hrvatski“, slično kao što je nekima smetalo i ime „Hrvatsko sveučilište“.

studentškoga zbora kako bi se studenti svih hrvatskih sveučilišta uključili u obranu digniteta i prava studenata Fakulteta hrvatskih studija.

Pozivamo sve naše studente da se ne obaziru na navedene i slične izjave Sindikata koji pokušava unositi nemir u akademsku zajednicu Fakulteta hrvatskih studija. Studentski zbor Fakulteta hrvatskih studija kao legitimno i legalno demokratski izabrano predstavničko tijelo studenata Fakulteta hrvatskih studija na raspolaganju je svim kolegicama i kolegama studentima za zaštitu njihovih prava i za sve dodatne informacije.“

Epilog žalbi i tužbi tek se očekuje, a Universitas će i dalje pratiti ovaj slučaj.

RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA - JEDINO DUGOROČNO RJEŠENJE ZA RAZVOJ HRVATSKE

Ključni čimbenik razvoja svakoga društva je sustav znanosti i visokog obrazovanja

Udio izdataka za istraživanje i razvoj (I&R) u BDP-u u Hrvatskoj je znatno ispod prosjeka Europske unije. Takvo stanje, nažalost, ne garantira ostvarenje nacionalnog cilja o 1,4% udjelu u BDP-u do 2020. godine

Piše:
PROF. MILJENKO ŠIMPRAGA

TRENTNO STANJE
Zaostajanje Hrvatske
za prosjekom Europske
unije u izdvajanjima za
istraživanje i razvoj

Udio izdataka za istraživanje i razvoj (I&R) u BDP-u u Hrvatskoj je znatno ispod prosjeka Europske unije. Takvo stanje, nažalost, ne garantira ostvarenje nacionalnog cilja o 1,4% udjelu u BDP-u do 2020. godine. Zbog nedostatnog financiranja znanosti, udio osoba zaposlenih (prema ekvivalentu zaposlenosti s punim radnim vremenom) u istraživanju i razvoju u ukupnoj radnoj snazi u Hrvatskoj stagnira tijekom posljednjih 10 i više godina dok se u Europskoj uniji zaposlenost u I&R povećava. Još veći je nesrazmjer Hrvatske i prosjeka EU-a u zaposlenosti istraživača u poslovnom sektoru, u kojem zaposlenost istraživača u Hrvatskoj 6 puta manja nego u Europskoj uniji.

Niska efikasnost
sustava i nedostatno
poticanje inovacija

Klasični pokazatelj prijenosa znanja u proizvode - broj patentnih prijava Europskom uredu za patente (EPO) za Hrvatsku jako je nepovoljan te je na razini 3,43 prijave na milijun stanovnika (2014.), dok je europski prosjek tog pokazatelja 112. Češka i Slovenija, npr., te su godine imale 26, odnosno 65 prijave na milijun stanovnika, a taj je pokazatelj za Austriju iznosio 230. U istoj godini Hrvatska je imala 12 prijave u EPO. U 2015. godini broj prijava bio je samo 9, a u 2016. godini 14. Posebno zabrinjava što je riječ o smanjenju u odnosu na prethodno razdoblje, jer je 2007. godine zabilježeno 35 prijave, a u razdoblju 2008.-2012. između 17 i 23 prijave.

Prema istraživanju EIS-a, Hrvatska je tzv. umjereni inovator te stagnira na razini 55% prosjeka EU-a. Prema istom dokumentu, inovativnost malih i srednjih poduzeća, koja je ranije bila jača strana Hrvatske, u znatnoj je mjeri pogoršana (sa 79% prosjeka EU-a u 2010. na 61,7% u 2016. godini). Tome je posebno doprinijelo znatno smanjenje proizvodne i procesne inovacijske aktivnosti malih i srednjih poduzeća (s 84,3% na 58,2% prosjeka EU-a). Iako je u ranijim godinama EIS pozitiv-

no ocijenio suradnju poslovnog i znanstvenog sektora u okviru hrvatskoga IRI sustava, u 2016. godini bilježi se pogoršanje na razinu 50,8% prosjeka Europske unije (u odnosu na 2010. godinu kad je taj pokazatelj bio na razini 86,3%), podjednako zbog slabije ocjene suradnje između inovativnih malih i srednjih poduzeća (55,9%), ali i broja objavljenih znanstvenih radova u suradnji javnog i privatnog sektora, koji je smanjen (u odnosu na prosjek EU-a) sa 78,7% u 2010. na 31,3% u 2016. godini. U anketi Instituta za razvoj poslovnog upravljanja (IMD), poduzetnici u 2016. godini ukazuju kako na potrebu zajačom vezom između područja i sadržaja znanstvenih istraživanja tako i na potrebu povećanja primjene znanja u gospodarstvu.

Znanstvena aktivnost

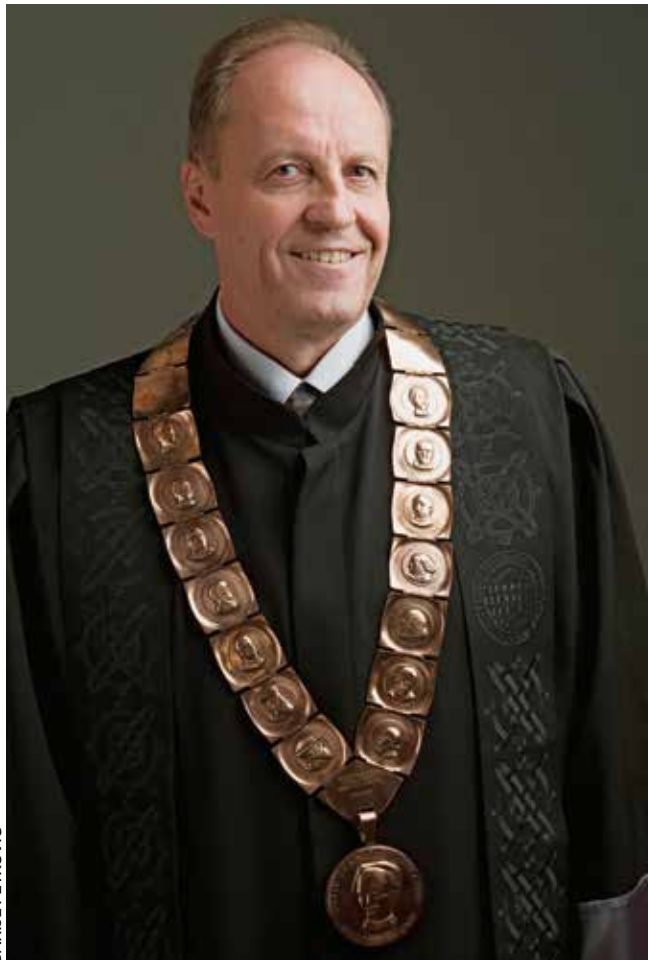
Što se temeljne znanstvene aktivnosti tiče, ona je proteklih godina pojačana, što se najbolje vidi u porastu citiranosti znanstvenih radova - sa 20,4% prosjeka EU-a u 2010. godini na 33,5% u 2016., što je, međutim, još uvijek vrlo niska razina citiranosti. Prema analizi koju je provela Europska komisija u okviru Europskog semestra, nižu vrijednost navedenog pokazatelja ima samo Bugarska, a povezan je s niskom razinom javnog financiranja znanstvenih istraživanja.

VIZIJA
Obrazovanje za sve

Pružanje visoko kvalitetnog

“

Zbog nedostatnog financiranja znanosti, udio osoba zaposlenih (prema ekvivalentu zaposlenosti s punim radnim vremenom) u istraživanju i razvoju u ukupnoj radnoj snazi u Hrvatskoj stagnira tijekom posljednjih 10 i više godina dok se u Europskoj uniji zaposlenost u I&R povećava

DARIJE PETKOVIC

obrazovanja na svim razinama je važno za osiguranje konkurentnosti u današnjem globalnom društvu. Zato cilj obrazovnog sustava mora biti pružanje znanja i sposobnosti mladim ljudima, koje će im omogućiti sudjelovanje u razvoju društva znanja. Karakteristike takvog sustava su: 1) visoki standardi kojima se osigurava kvaliteta obrazovnog sustava. Regulirana ga i financira ponajviše država pri čemu sve javne obrazovne ustanove prolaze kroz trajni sustav evaluacije i odobravanja; 2) cjeloživotno učenje kao temeljni princip obrazovnog sustava kojim se u demokratskom društvu osigurava cjeloživotno obrazovanje svih građana; 3) aktivno sudjelovanje učenika i studenata kao neovisnih osoba s pravom na osobno mišljenje uz obvezu aktivnog učešća u raspravama, i 4) projektni rad na svim razinama obrazovnog sustava. Učenici i studenti moraju pohađati nastavu, ali i raditi na projektima - sami, ili, u skupinama pri čemu treba voditi računa o interdisciplinarnosti tema i timova.

Razvoj znanstveno-nastavnih karijera

Cilj svih strateških dokumenta RH je uspostava europski i svjetski konkurentnog i dinamičnog gospodarstva temeljenog na znanju. No, jedina prepreka realizaciji toga cilja je nedostatak istraživača, posebice u nekim ključnim područjima znanosti. Taj nedostatak prijeti inovacijskoj snazi našeg društva, količini znanja i rastu produktivnosti, što može ozbiljno usporiti, pa čak i zakočiti

ostvarivanje zacrtanih ciljeva razvoja RH. Zbog toga Hrvatska mora osigurati potrebne okvire za dramatično povećanje privlačnosti kako za ulazak i ostanak, tako i za dolazak inozemnih znanstvenika u sustav znanosti i visokog obrazovanja. Jer, dostatni i dobro razvijeni ljudski resursi u istraživanju i razvoju kamen su temeljac znanstvenog i tehnološkog napretka, te poboljšavaju kvalitetu života, osiguravaju dobrobit građana i doprinose konkurentnosti. U tom smislu, potrebno je izraditi jasni plan razvoja karijera znanstvenika i pozitivnog stava u javnosti o istraživačkoj karijeri što će potaknuti mlade ljude na odluku o zapošljavanju u sustavu znanosti i visokog obrazovanja. Također, treba poduzimati sve korake potrebne kako bi se osiguralo da poslodavci i financijeri istraživanja razvijaju i održavaju poticajnu istraživačku sredinu i kulturu rada, gdje su pojedinci i istraživačke skupine cijenjeni, poticani i podupirani, i gdje im je pružena sva nužna materijalna i nematerijalna potpora koja će im omogućiti da ispune svoje ciljeve i zadaće.

Sloboda istraživanja

Istraživači trebaju usmjeriti svoja istraživanja u svrhu javnoga dobra i širenja granica znanosti, a da pritom uživaju slobodu mišljenja i govora te slobodu pronalazanja metoda za rješavanje problema u skladu s prepoznatim etičkim načelima i praksama. Međutim, trebali bi prepoznati granice te slobode koje proizlaze iz određenih istraživačkih okolnosti,

“

Velik je nesrazmjer Hrvatske i prosjeka EU-a u zaposlenosti istraživača u poslovnom sektoru, u kojem zaposlenost istraživača u Hrvatskoj 6 puta manja nego u Europskoj uniji.

ili, iz ograničenja u djelovanju - primjerice iz proračunskih, infrastrukturnih razloga, ili, posebice u industrijskom sektoru, iz razloga proizašlih iz prava intelektualnog vlasništva. Također, istraživači se trebaju pridržavati prepoznatih etičkih praksi i temeljnih etičkih načela koja su primjerena njihovim znanstvenim područjima, kao i etičkih standarda opisanih u različitim nacionalnim, sektorskim ili institucijskim etičkim kodeksima.

Profesionalna odgovornost

Istraživači bi trebali uložiti napor kako bi osigurali da njihovi projekti budu relevantni za društvo. Na taj način se pokazuje puna svijest o odgovornosti prema svojim poslodavcima, financijerima i drugim relevantnim javnim i privatnim tijelima i prema društvu općenito. Istraživači financirani javnim sredstvima posebno su odgovorni i za učinkovito trošenje novca poreznih obveznika. Metode prikupljanja i analize, rezultati i, gdje je to moguće, detaljni istraživački podaci, trebali bi biti dostupni unutar njemu ili vanjskom pregledu kad god je to potrebno ili to zahtijeva nadležno tijelo. Svi istraživači trebaju, u skladu sa svojim ugovornim obvezama, osigurati da rezultati njihova istraživanja budu diseminirani i iskorišteni, odnosno, priopćeni, preneseni u druga istraživanja, ili, gdje je to primjereno, komercijalizirani. Od istraživača seniora se osobito očekuje da preuzmu vodeću ulogu u osiguravanju da istraživanje bude plodno i da njegovi rezultati budu ili komercijalno iskorišteni ili učinjeni dostupnima javnosti (ili oboje), kad god se za to pruži prilika. Tako, istraživači trebaju osigurati da široka javnost bude upoznata s njihovim istraživačkim aktivnostima, tako da ih mogu svi razumjeti, čime se pospješuje razumijevanje znanosti u javnosti. Neposredno komuniciranje s javnošću pomoći će povećanom interesu javnosti za prioritete znanosti i tehnologije. U svim fazama svog profesionalnog razvoja, istraživači bi trebali težiti neprekidnom usa-

vršavanju kroz redovito osuvremenjivanje i proširivanje svojih vještina i znanja.

Uvjeti rada

Svi istraživači koji se bave istraživanjima trebaju biti prepoznati kao stručnjaci i s tim u skladu treba se odnositi prema njima. Takav odnos treba započeti na samom početku njihove profesionalne karijere i treba uključivati sve stupnjeve profesionalnog razvoja. Vlada RH i ostali financijeri istraživača moraju osigurati stvaranje poticajne sredine za istraživanje koja nudi odgovarajuću opremu, prostor i mogućnosti, što uključuje i međunarodnu suradnju. Stabilnost i stalnost zaposlenja uz osigurane pravedne i povoljne plaće s odgovarajućim i pravednim uredbama o socijalnim pravima ključan su čimbenik u privlačenju i ostanu u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Prava intelektualnog vlasništva

Poslodavci i/ili financijeri trebali bi omogućiti istraživačima, na svim razinama profesionalnog razvoja, iskorištavanje rezultata njihovih istraživanja kroz zakonsku zaštitu, a posebice kroz odgovarajuću zaštitu prava intelektualnog vlasništva, uključujući autorska prava. Načela i prakse trebaju točno odrediti koja prava pripadaju istraživačima i/ili, gdje je to primjenljivo, njihovim poslodavcima i trećim stranama, uključujući vanjske komercijalne i industrijske organizacije.

ZAKLJUČAK

Potrebno je u kratkom roku povećati udjel izdataka za I&R u BDP-u na 1,4 kako poticanjem istraživačkih i razvojnih aktivnosti poslovnog sektora tako i u okviru znanosti i visokog obrazovanja. Nužno je u razumnom roku poticati projekte kojima bi se udvostručila zaposlenost u I&R u poslovnom sektoru, kako bi se približili barem razini od 50% u odnosu na prosjek Europske unije. Programe potpore poduzećima treba još jače povezati s proizvodnim i procesnim inovacijskim aktivnostima, suradnjom inovativnih poduzeća te suradnjom s javnim i privatnim obrazovnim, znanstvenim i istraživačkim ustanovama i poduzećima. Potrebno je poticati veće zapošljavanje mladih stručnjaka u hrvatskom gospodarstvu, kako bi se osigurala pokretačka snaga za promjene prema gospodarstvu temeljenom na znanju i inovacijama.

Piše:
TATJANA KLARIĆ BENETA

OTVORENJE NOVOGA PROSTORA UREDA ZA STUDENTE
S INVALIDITETOM SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Novi prostor za još bolju suradnju

Ured za studente s invaliditetom 23. siječnja 2020. godine otvorio je vrata novoga prostora u Studentskom naselju „Stjepan Radić“, prizemlju 12. paviljona čime je postao još pristupačniji i otvoreniji studentima.

Pristupačnost studentima

Povodom otvorenja, prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. **Ivana Čuković Bagić** kazala je da je primarna namjera otvaranja ovoga prostora bila ta da Sveučilište bude što dostupnije studentima kako oni ne bi imali nikakvu zadržku doći i zatražiti pomoć.

„Ured je namijenjen svim studentima koji zbog bolesti, oštećenja ili poremećaja imaju stalne, povremene ili privremene teškoće u realizaciji svakodnevnih akademskih aktivnosti. To su najčešće studenti s oštećenjima vida, sluha, motoričkim, kroničnim, psihičkim bolestima i poremećajima, specifičnim teškoćama u učenju poput disleksije, disgrafije i ADHD-a te sva ostala zdravstvena stanja i teškoće u kojima možemo pomoći“ - napomenula je prorektorica.

Ravnatelj Studentskoga centra Sveučilišta u Zagrebu **Mirko Bošnjak** dodijelio je prostor na korištenje Uredu za studente s invaliditetom sa željom da se Sveučilište što više pribli-

RANKO ŠUVAR/HANZA MEDIA

Studentice Ana Mandić, Lara Dabić, Anita Blažeković i Mirna Brođanac u razgledu novoga prostora Ureda

Neke od aktivnosti Ureda za studente s invaliditetom:

- davanje preporuka za prilagodbu nastave i načina provjere znanja i kompetencija,
- organizacija vršnjačke potpore studentima s invaliditetom u akademskom okruženju kroz provedbu sveučilišnog kolegija „Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom“
- omogućavanje asistencije u studentskome domu u okviru koje se studentima s težim motoričkim oštećenjima osigurava 24-satna pomoć u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba.
- podizanje svijesti o potrebi osiguravanja jednakih mogućnosti za osobe s invaliditetom
- suradnja s udrugama i posebnim ustanovama za osobe s invaliditetom i teškoćama

novi mediji, koja je oslikala dio prostora Ureda.

„Prijavila sam se na natječaj koji je proveo Studentski zbor Akademije likovnih umjetnosti koji je od svih prijavljenih skica, odabrao baš moju. Osnovna ideja je bila da prostor bude otvorenoga tipa i da zove studente kako bi im bilo što ugodnije. Kako bih to postigla tu ugodu, prva asocijacija mi je bila djetinjstvo, raz-

doblje bezbrižnosti i igre te se tako rodila ilustracija koja je prezentirana na zidu“ - pojasnila je Žabčić.

„Namjera natječaja je bila uključiti studente Akademije likovnih umjetnosti u osmišljavanje prostora za njihove kolege studente. Vršnjačka je potpora iznimno važna. Upravo iz tog razloga, na Sveučilištu u Zagrebu postoji kolegij *Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom* u sklopu kojega studenti mogu naučiti o asistenciji osobama s invaliditetom i poslije pomoći svojim kolegama“ - objasnila je voditeljica Ureda za studente s invaliditetom **Valentina Novak Žižić**.

Predstavnica studenata s invaliditetom, **Ana Mandić** zahvalila je svima na potpori, a posebno Sveučilištu u Zagrebu i svima s kojima studenti surađuju i koji se trude učiniti njihovo studiranje i svakodnevni život što uspješnijima. Smatra kako bez potpore Sveučilišta i Studentskoga centra u Zagrebu to ne bi to uspjeti. Mandić je zahvalila kolegicama i kolegama na dobroj suradnji u nadi da će se ta suradnja nastaviti i u budućnosti.

Sveučilište u Zagrebu planira i dalje intenzivno raditi na razvoju i unaprjeđenju usluga studentima s invaliditetom, odnosno postizanju uključenosti svih podzastupljenih skupina studenata u visoko obrazovanje.

“

Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu djeluje od 2007. godine s ciljem izjednačavanja mogućnosti i osiguravanja uvjeta za uspješno i kvalitetno studiranje svih sadašnjih, ali i budućih studenata s invaliditetom

Nikolina Žapčić, studentica akademije Likovnih umjetnosti koja je oslikala prostor Ureda za studente sa invaliditetom

ži studentima s invaliditetom. Kazao je da studenti koji imaju određene probleme, pristupaju traženju pomoći sa zadržkom i upravo je iz tog razloga bitno da im je podrška blizu te da znaju da su Sveučilište u Zagrebu i Studentski centar ovdje kako bi im pomogli u ostvarivanju njihovoga potencijala.

Iako Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu postoji još od 2007. godine, on je bio smješten u zgradi Rektorata Sveučilišta u Zagrebu. Radi bolje komunikacije sa studentima s invaliditetom, Ured je sada premješten nasuprot paviljona u kojemu borave studenti s najtežim stupnjem invaliditeta. Sveučilište u Zagrebu, kako

pojašnjava prorektorica Čuković Bagić njeguje nadstandard u brizi za studente s invaliditetom jer studentima u tom paviljonu omogućava 24 satnu njegu. Time je posebno ponosan rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. **Damir Boras** koji je kazao da je Sveučilište u Zagrebu jedino u Republici Hrvatskoj koje je u studentskom domu omogućilo ovakav prostor i uslugu studentima s invaliditetom.

Vršnjačka potpora

Posebnu toplinu prostoru unijela je ilustracija **Nikoline Žabčić**, studentice treće godine preddiplomskoga sveučilišnog studija *Animirani film* i

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U SPLITU

Stigla najnovija znanstvena oprema

Ukupna vrijednost uređaja je tri milijuna kuna a sufinanciran je sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj

Piše:
ANA RADIĆ,
MAG.OEC. I DOC.DR.SC
STJEPAN ORHANOVIĆ

Sveučilište u Splitu bogatije je za novu znanstvenu opremu; riječ je o LC/MS QTOF masenom spektrometru za koju je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu održana službena primopredaja. LC/MS QTOF maseni spektrometar može prikupljanjem MS i MS/MS spektara karakterizirati analite u vrlo kompleksnim uzorcima. Ima visoku osjetljivost i širok dinamički raspon što osigurava i pouzdanu kvantitaciju. Teh-

ničke karakteristike uređaja omogućavaju vrlo raznoliku primjenu. Može se koristiti u proteomici, metabolomici, lipidomici i praćenju metabolizma lijekova i međuprodukata metabolizma. Pogodan je za primjene kao što su otkrivanje nepoznatih spojeva u hrani, okolišu i forenzičkim uzorcima. Ima primjenu u farmakološkoj industriji u karakterizaciji bioterapeutika i proteina stanica domaćina koje se koriste za njihovu proizvodnju.

Ukupna vrijednost nabave uređaja iznosi 3.032.500,00 kuna bez PDV-a, a nabava je realizirana u sklopu projekta „Funkcionalna integracija Sveučilišta u Splitu, PMF-ST,

PFST, te KTF-ST kroz razvoj znanstveno istraživačke infrastrukture u Zgradi tri fakulteta“ (KK.01.1.1.02.0018), koji je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda

za regionalni razvoj u sklopu Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Ulaganje u organizacijsku reformu i infrastrukturu u sektoru istraživanja, razvoja i inovacija“

(referentna oznaka poziva: KK.01.1.1.02.) u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ Ukupna vrijednost projekta iznosi 85.142.157,88 ku-

na, od čega je iznos koji je sufinanciran EU nepovratnim sredstvima 82.870.870,38 kuna. Nositelj projekta je Sveučilište u Splitu, a projektni partneri su Prirodoslovno-matematički fakultet u Splitu, Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu te Pomorski fakultet u Splitu. Razdoblje provedbe projekta je od 1. rujna 2018. do 1. travnja 2021. godine.

Realizacijom predmetne nabave doprinosi se realizaciji općeg cilja projekta koji predstavlja funkcionalnu integraciju sastavnica Sveučilišta u Splitu, posebno svih triju partnera ovog projekta na području znanstveno-istraživačkog rada i pametne specijalizacije s naglaskom na predviđena područja zdravlja, održivog okoliša i energije, inženjerstva, biotehnologije i bioekonomije.

Projektom su predviđena i istraživanja u koja će biti uključeni i dionici iz gospodarstva, stoga će jedan od dugoročnih rezultata projekta biti doprinos razvoju gospodarstva u sveučilišnom okruženju, što je u skladu sa Strategijom Sveučilišta u Splitu za razdoblje 2015. - 2020.

RAZGOVOR: DR. JADRANKA ŠVARC, SOCIOLOGINJA S
INSTITUTA 'IVO PILAR'

Trebamo evoluciju, a ne revoluciju sustava znanosti

Mislim da je evolucija znanstvenog sustava primjerenija za jačanje znanstvenog rada, jer kod nas ne postoji financijska, institucionalna i kulturološka podloga za radikalne promjene, kaže dr. Švarc

Piše
IVAN PERKOV

U prosinačkom Universitasu objavili smo prikaz znanstvenog članka koji kritički analizira reforme u hrvatskoj znanosti i visokom obrazovanju. Istraživanje je donijelo niz zanimljivih nalaza i još jednom upozorilo na mnoge probleme u sustavu. O najinteresantnijim nalazima istraživanja razgovarali smo s jednom od autorica članka, dr. Jadrankom Švarc

Koji problemi sustava, prema vašem istraživanju, najviše tište hrvatske znanstvenike?

– Mislim da je značajan problem koji muči znanstvenike neadekvatan institucionalni okvir za razvoj istraživačkih karijera i egalitarnost u znanosti jer više od 75 posto ispitanika drži da današnji sustav znanosti nepotiče znanstvenu izvrsnost, niti prepoznaje i nagrađuje kvalitetne znanstvenike. To je posebno problem mladih znanstvenika koji se prvi put natječu za radno mjesto te mnogi, u uvjetima, ograničenih radnih mjesta, ostaju bez posla nakon 10-ak godina rada iako imaju dobre znanstvene rezultate, što je gubitak za cijelu znanstvenu zajednicu. Istovremeno, praksa evaluacije znanstvenika u sustavu gotovo je zamrla, tako da je moguće i s vrlo skromnim rezultatima egzistirati unutar sustava jer nema više obveze znanstvenog napredovanja koja je podrazumijevala i evaluaciju rada. To stvara osjećaj nepravde kao i razočaranja zbog slabog funkcioniranja znanstvenog sustava.

Dosadašnji reformski zahvati kao da uvijek dovedu do novih problema, ne rješavajući one kronične boljeke sustava. Trebamo li se pribojavati novih reformi?

– Reformi se valja pribojavati ako su one nerealne, odnosno neostvarive u našem socio-kulturnom i ekonomskom okruženju. Kao što je prof. J. Županov isticao još početkom dvijetisućitih da je naš kapitalizam samo “nakalemio” tržišnu ekonomiju na stare institucije, što je dovelo do današnjeg klijentelističkog kapitalizma, tako i ovdje “kalemljenje” znanstvenih praksi iz drugih zemalja može dovesti do nepoželjnih rezultata, npr. u zapošljavanju znanstvenika, vrednovanja minulog rada, prevelikog naglaska na vrednovanje samo projektne djelatnosti i sl. Ukratko, mislim da je evolucija, a ne revolucija znanstvenog sustava primjerenija za jačanje znanstvenog rada, jer kod nas ne postoji financijska, institucionalna i kulturološka podloga za radikalne promjene. Pri tome je bitno reći da su daljnje reforme neophodne jer podaci pokazuju da zemlje istočne i jugoistočne Europe imaju kvalitetniju znanstvenu produkciju (npr. objavljuju više radova u boljim časopisima) uz manja javna, tj. državna ulaganja,

“

Što se tiče financiranja znanosti, mislim da se rješenje problema ne nazire. Problem je što znanstvenici u Hrvatskoj imaju svega jedan nacionalni izvor financiranja projekata u temeljnim znanostima

tusu nas pretekle Bugarska, Rumunjska, Mađarska, Poljska, Slovačka, Slovenija.

Koji su glavni razlozi nezadovoljstva znanstvenika financiranjem sustava? Treba li se sustav oslanjati na sredstva europskih fondova ili bi država trebala sama osigurati glavninu sredstava, ali i njihovo korištenje u svrhu poticanja gospodarstva.

– Sredstva za financiranje istraživačke djelatnosti i znanstvenih projekata u Hrvatskoj su izuzetno mala. Zna se da većina sredstava odlazi na plaće i održavanje sustava, a da za samu istraživačku djelatnost ostaje malo, tako da su mnogi znanstvenici, nakon reformi iz 2013. bili prisiljeni odustati od ambicioznijih istraživanja (oko 60 posto ispitanika). Neke troškove, npr. popravak kompjutera, nabavu novog tonera i sl. bilo je potrebno pokriti iz vlastita džepa. To je donekle ispravljeno novim programskim ugovorima za razdoblje 2019.-2022., koji predviđaju dio sredstva za pokrivanje takvih bazičnih troškova istraživanja.

Strukturni i europski fondovi neće riješiti financiranje znanosti u Hrvatskoj jer im tonije ni zadatak. Oni su orijentirani na visoko-kompetitivne projekte od međunarodnog značenja ili od značenja za tehnološki i gospodarski razvoj, što ima neprikosnoveno značenje za unaprjeđenje određenih dijelova znanstvene zajednice, znanstvenih disciplina i istraživačkih grupa. Međutim, ti fondovi u načelu nisu usmjereni na unaprjeđenje “nacionalne baze znanja”, tj. znanstvenih istraživanja i široke baze istraživača iz kojih se regrutiraju izvrsni znanstvenici s vrhunskim projektima, te posredno nastavnici, profesori, inženjeri tehničari i ostali stručnjaci koji zajedno čine intelektualni kapital jedne

Dr. Jadranka Švarc

zemlje. Pored toga, europski fondovi su teško dostupni i za njihovo zadobivanje važnu ulogu ima međunarodna umreženost istraživača i dobro poznavanje sustava financiranja i administriranja europskih projekata, što u Hrvatskoj, posebno u manjim institucijama, često nedostaje. Ta situacija nije se bitno promijenila u zadnjih desetak godina, te su mnogi istraživači isključeni iz ove međunarodne utrke već na samom početku.

Što je sa strukturnim fondovima?

– U pogledu strukturnih fondova, najveći napredak se očekuje na polju ulaganja u istraživačku infrastrukturu (npr. na Institutu “Ruder Bošković”), što treba izuzetno cijeniti, jer sredstva za skupu znanstvenu infrastrukturu bez koje nema kvalitetne znanosti u državnom proračunu jednostavno nema. Tu strukturni fondovi imaju neprocjenjivo značenje. Međutim, što se tiče sredstava za znanstvene projekte, strukturni fondovi nisu najsretnije rješenje jer su ta sredstva uglavnom orijentirana na poduzeća i njihove razvojno-istraživačke i inovacijske potrebe u sklopu ostvarivanja Strategije pametne specijalizacije. Takva orijentacija nesumnjivo otvara perspektive razvoja novih i naprednih tehnologija, što je neprocjenjivo sa stajališta razvoja visokotehnoloških znanja. Međutim, upravo iz tog razloga, ova sredstva su ograničena na one istraživačke grupe koje imaju takva tehnološka znanja primjenljiva u gospodar-

stvu, a mnogi znanstvenici u temeljnim znanostima, i prirodoslovnim i društveno-humanističkim, ostaju izvan dometa korištenja strukturnih fondova. Primjerice, rezultati ankete pokazuju da oko 40 posto ispitanika drži da strukturni fondovi nisu relevantni za njihov istraživački rad ili da uopće nisu upoznati sa strukturnim fondovima.

Vaš je rad ukazao na niz problema, prije svega nisko proračunsko financiranje znanosti, ali i nezadovoljstvo sustavom napredovanja, klijentelizmom u sustavu i sl. Naziru li se rješenja ovih problema i odakle treba ići poticaj za njihovo rješavanje?

– Što se tiče financiranja znanosti, mislim da se rješenje problema ne nazire. Problem je što znanstvenici u Hrvatskoj imaju svega jedan nacionalni izvor financiranja projekata u temeljnim znanostima, a to je Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ), čija sredstava jednostavno nisu dovoljna za razvoj znanstvenih potencijala. Primjerice, prema bazi podataka o odobrenim projektima dostupnoj na internetskim stranicama HRZZ-a tijekom sedam godina, od 2013. do 2019., financirano je devet projekata u području sociologije, jedan projekt u području demografije, dva projekta u području geografije, itd. Mislim da ovi podaci govore sami za sebe. Određen izlaz znanstvenici nalaze u institucionalnim projektima, ali to je posebno tema.

Što se tiče znanstvenog napredovanja i suzbijanja

klijentelizma, određeni napredak učinjen je već novim Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja iz ožujka 2017. kojim su poštreni minimalni kriteriji za napredovanje znanstvenika. U tom bi smjeru trebalo ići dalje, uz pretpostavku da nema izuzeća, različitih interpretacija interesnih grupa koje ova pravila izvrću u svoju korist ili ih ne primjenjuju. Također, napredak je postignuti i novim programskim ugovorima za razdoblje 2019.-2022., koji jasno određuju kriterije dodjele financijskih sredstava znanstvenim institucijama po načelu kompetitivnosti i konkurentnosti. Klijentelizam se može dobrim dijelom kontrolirati upravo na taj način da se institucije financiraju na transparentan način prema učinkovitosti, tj. znanstvenoj produktivnosti, što onda stavlja i upravu i znanstvenike u položaj da kontinuirano ostvaruju što bolje rezultate. Manje uspješni znanstvenici jednostavno ne bi mogli opstati u sustavu jer ne doprinose provedbi strateških ciljeva institucije. Problem je, međutim, što je ideja financiranja institucija temeljem konkretnih indikatora kroz programske ugovore uvedena još 2013. godine, ali je s vremenom jednostavno zamrla, što se može dogoditi i s novim programskim ugovorima. Problem je i taj što programska sredstva jesu samo manji dio ukupnih javnih sredstava i pitanje je koliko su ona u strukturi prihoda odlučujuća da pokrenu promjene u uvriježenoj praksi.

KLASA: 112-01/20-01/0002

URBROJ: 2181-203-01-01-20-0003

Temeljem odluke Fakultetskoga vijeća s četvrte redovite sjednice od 16. siječnja 2020. godine

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U SPLITU

**raspisuje natječaj za zasnivanje radnog
odnosa za sljedeće radno mjesto:**

1. za jednog izvršitelja (m/ž) na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju i odgovarajućem radnom mjestu redovitog profesora u trajnom zvanju u znanstvenom području humanističke znanosti, znanstvenom polju filozofija, znanstvenoj grani filozofije na Katedri filozofije na neodređeno vrijeme, puno radno vrijeme. Pristupnici koji se javljaju na natječaj osim uvjeta navedenih u natječaju, moraju ispunjavati i opće uvjete propisane:

Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07 – Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 – Odluka USRH, 60/15 i 131/17), Uvjete iz Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti (NN br. 106/06), odnosno Odluke Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno stručne djelatnosti (NN br. 122/17), Pravilnikom Nacionalnog vijeća za znanost (NN 84/05), Statutom KBF-a u Splitu, Kolektivnog ugovora za visoko obrazovanje, te su o svemu dužni dostaviti odgovarajuće dokaze.

Uz potpisanu prijavu za natječaj pristupnici su dužni priložiti:

1. potpisani životopis,
2. »nihil obstat« svoga ordinarija (pristupnici klerici),
3. domovnicu ili dokaz o državljanstvu neke druge države,
4. izvješće o ispunjavanju natječajnih, odnosno minimalnih zakonskih uvjeta, potrebnih za izbor u zvanje i na radno mjesto prema natječaju;
5. za strane državljane dokaz o poznavanju hrvatskog jezika (napredno poznavanje).

Sve radove i natječajnu dokumentaciju potrebno je predati u četiri primjerka te snimljene u PDF-u na CD-u s natječajnom dokumentacijom (izvješće, popis radova i životopis).

Natječaj za radno mjesto traje 30 dana od dana objave u Narodnim novinama. Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati, niti će podnositelji takvih prijavi naknadno biti pozvani da dopune prijave. Kandidati/kinje za sve gore raspisane natječaje, koji prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti, moraju se u prijavi pozvati na to pravo, odnosno uz prijavu priložiti svu propisanu dokumentaciju prema posebnom zakonu.

Kandidat/kinja koji/a može ostvariti pravo prednosti kod prijema u službu sukladno članku 101. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN br. 121/17), članku 48.f Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (NN br. 33/92, 77/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01, 103/03, 148/13), članku 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN br. 157/13, 152/14) dužan/a se u prijavi na javni natječaj pozvati na to pravo te ima prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima.

Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 101. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, uz prijavu na javni natječaj, dužan/a je priložiti osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno članku 48. f Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, uz prijavu na javni natječaj dužan/a je, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i rješenje, odnosno potvrdu iz koje je vidljivo spomenuto pravo te dokaz o tome na koji način je predao radni odnos.

Kandidat/kinja koji/a se poziva na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu s člankom 9. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, uz prijavu na javni natječaj dužan/a je, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta, priložiti i dokaz o utvrđenom statusu osobe s invaliditetom.

Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici daju izričitu suglasnost da Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilišta u Splitu kao voditelj zbirke osobnih podataka, može obrađivati njihove osobne podatke sukladno odredbama pozitivnih propisa o zaštiti osobnih podataka, a u svrhu provedbe natječajnog postupka. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku. Prijave se podnose na adresu: Sveučilište u Splitu, Katolički bogoslovni fakultet, Zrinsko-frankopanska 19, p.p. 329, HR – 21000 Split.

STUDENSKI KUTAK

FinTech Bank ADVENTure

Cilj izučavanja ovog kolegija je upoznavanje i razumijevanje temeljnih čimbenika koji utječu na konkurentsko tržišno okruženje u kojem se formira poslovna politika banke i djeluju upravljači bankom

Na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, u sklopu obveznog kolegija Upravljanje bankama smjera Financije i pod mentorstvom prof. Anite Pavković i asistenta Cesarca, dio studenata u okviru nastave osmišljava radove i plakate, a ovogodišnja krovna tema bila je primjena novih tehnoloških rješenja u području bankarstva pod nazivom: „**FinTech Bank ADVENTure**“. Cilj izučavanja ovog kolegija je upoznavanje i razumijevanje temeljnih čimbenika koji utječu na konkurentsko tržišno okruženje u kojem se formira poslovna politika banke i djeluju upravljači bankom.

Neke od prezentiranih tema su: prednosti i nedostaci digitalizacije u bankarstvu, razmjeri, investicije, regulacija i rizici, blockchain, kripto valute, konkurenti bankama u pružanju digitalnih bankovnih i financijskih usluga, vrste digitalnih usluga u platnom prometu, kreditnim karticama, digitalni kanali distribucije usluga, virtualne banke i poslovnice, „open banking“, bankarstvo u oblaku, grupno financiranje, umjetna inteligencija, big data, i sl. Izložba studentskih plakata održana je u tjednu 17. - 20. prosinca 2019. godine na Ekonomskom fakultetu. Najbolji radovi i plakati evaluirani su od profesionalaca iz banaka, kartičarskih kuća, revizorskih tvrtki, te su prigodno i nagrađeni plaćenim studentskim praksama. **R.I.**

Riječ mentorice, prof. Anite Pavković

Izabrana ovogodišnja tema rezultat je i posljedica brzorastućih tehnoloških inovacija koje mijenjaju naše živote i osobne financije, ali utječu i na poslovne modele banaka i drugih pružatelja bankovno financijskih usluga klijentima. Danas stanovništvo uglavnom sve obveze kućanstava podmiruje iz trosjeda čime preostaje više vremena za druge aktivnosti. Brzina i praktičnost pristupa se sve više povećava, što je osnovna značajka prihvatljivosti tehnoloških noviteta. Tu su banke daleko ispred vremena i rekla bih da imaju edukativnu ulogu koju dobro ispunjavaju u smislu financijske odnosno, bolje reći, digitalne pismenosti. Banke kontinuirano unaprjeđuju financijski sustav u smislu novih tehnologija i prenošenja znanja. Važnija primjena tehnologije je u pozadinskim funkcijama, onima koje se ne vide, koja se „vrte“ u procesorima i spremaju na serverima ili oblacima, a odnose se na velike količine podataka koje se obrađuju, analiziraju, projiciraju i sl., a usmjerene su u cilju praćenja potreba klijenata i odgovaranja njihovima zahtjevima i potrebama. Aplikacije koje suvremene banke danas nude su najčešće u segmentu plaćanja pametnim telefonima, elektroničkoj predaji zahtjeva za kredite, izdavanju kreditnih kartica, vođenju osobnih financija, a budućnost nosi i novitete kao što su AI, IoT, big data i sl. Informatička tehnologija nudi prednosti, ali nosi i nove, neistražene, tzv. cyber rizike. Studenti su pokazali zavidnu razinu znanja iz ekonomije i financija, ali i vještine dizajna, kreativnosti, sklonosti učenju i tehnološkoj infrastrukturi te prezentacijske vještine. Naglasila bih da je današnja generacija Z kojoj oni pripadaju spremna za zajednicu financijskih profesionalaca od skoro 3 milijuna stručnjaka na području Europskog ekonomskog prostora. Trebamo im pružiti priliku i volju da se svi prilagodimo novom okruženju pri čemu bi oni u potpunosti pokazali svoje potencijale i bili prepoznati u Hrvatskoj.

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine
♦ **redakcija** ♦ Dražen Maleš (sport) ♦ Tatjana Klarić Beneta
♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ Gordana Alfirević ♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik
♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić
♦ Red. prof. Kažimir Hraste ♦ prof. Mirjana Matijević Sokol ♦ prof. Vesna Barić-Punda
♦ **fotografije** ♦ Hanza Media ♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz
♦ **zamjenik glavne urednice** ♦ Ivan Perković
♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu ♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori
♦ **adresa redakcije** ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split ♦ telefon 021491678
♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas; www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

VIVANT PROFESSORES!

DARIO MIOČEVIĆ

Uživa u nastavnom i istraživačkom radu

Uživam biti u interakciji sa studentima, želim im na inovativan, a često i na nekonvencionalan način približiti marketinšku i poslovnu praksu. Posao me uistinu veseli, pretpostavljam zato što volim to što radim

Piše: **DIANA BARBARIĆ**

Tako mlad, a tako uspješan! Doc. dr. sc. **Dario Miočević** je prodekan za znanost i međunarodnu suradnju na Ekonomskom fakultetu u Splitu, a diplomirao je prije samo 13 godina! Na svom radnom mjestu, među ostalim, koordinira brojnim institucionalnim aktivnostima iz područja znanstveno-istraživačkograda i međunarodne suradnje, ali i šire, što mu, kako kaže, uzima većinu radnog vremena. Pritom je, kako uz osmijeh kaže, i profesor i istraživač pa pokušava naći vremena i za to, čisto da ne zadržda.

Čime se trenutno bavite?

- Trenutno radim na većem broju znanstvenih istraživanja u suradnji s kolegama iz Hrvatske, BiH, SAD-a, UK, Izraela, Južne Koreje, Njemačke, Nizozemske, a i gostujući sam istraživač na Chongqing Technology and Business University u Kini, te gostujući predavač na poslovnim školama u Francuskoj, Litvi i Azerbajdžanu. Uključen sam i u nekoliko razvojnih projekata financiranih iz EU programa i fondova te sam član velike znanstvene kolaboracije GLOBE, koja istražuje kulturološke pretpostavke povjerenja i poslovnog vodstva u organizacijama u više od 110 zemalja Svijeta.

Jeste li oduvijek željeli raditi ovaj posao?

- Moram vratiti film unazad, hahaha. Pa da, još od osnovne škole sam se profilirao kao "društvenjak", interesirali su me predmeti poput povijesti, geografije... Taj se afinitet u srednjoj školi, a pohađao sam splitsku Petu gimnaziju "Vla-

'Nije mi baš bila namjera, tijekom studenstkih dana, postati profesor'
VLADIMIR DUGANDŽIĆ
/HANZA MEDIA

“

Uključen sam i u nekoliko razvojnih projekata financiranih iz EU programa i fondova te sam član velike znanstvene kolaboracije GLOBE, koja istražuje kulturološke pretpostavke povjerenja i poslovnog vodstva u organizacijama u više od 110 zemalja Svijeta

dimir Nazor", značajno produžio mojim istaknutim interesom za predmete sociologije, filozofije, psihologije te politike i gospodarstva. Može se reći da sam tijekom srednje škole čvrsto odlučio da ću studirati ekonomiju jer je ona nekako bila prirodni smjer proširenja mojih društvenih spoznaja. Tako samo 2001. godine upisao Ekonomski fakultet i uspješno diplomirao 2006. godine na smjeru Marketing. Nije mi baš bila namjera bila, tijekom studenstkih dana, postati profesor na

fakultetu, više sam razmišljao o karijeri u praksi.

Po čemu pamтите studentske dane?

- Studiranje mi je bilo zabavno i veselo i bio sam dio jedne kreativne i druželjube generacije. Imali smo ekipu, izlazili, družili se, a naše vesele trenutke smo okrunili zajedničkim odlaskom na apsolventsko putovanje na Kretu kako bi proslavili naše diplome. Osim što je bilo zabavno, moram priznati da je studiranje bilo zanimljivo, ali i zahtjevno. Iz svakog predmeta na smjeru

Marketinga smo imali praktične zadatke i projekte. Tijekom studiranja imao sam entuzijastične profesore i asistente.

Koji su od njih poseban trag ostavili?

- Moji bivši profesori su mi danas postali dragi kolege, tako da su svi na specifične načine utjecali na mene. Oni su svojim entuzijazmom i znanjem u meni istodobno pobudili strast za istraživačkim radom, ali i praksom. Međutim, to me dovelo do situacije da i nakon diplomiranja još uvijek nisam bio sigu-

ran u kojem smjeru dalje želim razvijati svoju karijeru – ovom znanstveno-istraživačkom ili radom u gospodarstvu. To se odrazilo i na daljnje razmišljanje o nastavku obrazovanja upisivanjem stručnog poslijediplomskog ili doktorskog studija.

Kako ste došli s one strane katedre?

- To moram prije svega zahvaliti mojoj mentorici prof. dr. **Biljani Crnjak-Karanović** koja je tijekom studija prepoznala moj afinitet prema znanstveno-istraživačkom radu. Fakultet se 2006.

Trenutno radim na većem broju znanstvenih istraživanja s kolegama iz Hrvatske, BiH, SAD-a, UK, Izraela, Južne Koreje, Njemačke i Nizozemske, gostujući sam istraživač u Kini, te gostujući predavač u Francuskoj, Litvi i Azerbajdžanu

godine značajno pomladio i zaposleno je sedam novih asistentata, među kojima sam bio i ja. **Uživite li više u poučavanju ili u znanstvenom radu, organiziranju konferencija...?**

- Moram priznati da jednako uživam u nastavnom i znanstveno-istraživačkom radu. U nastavnom radu uživam biti u interakciji sa studentima, želim im na inovativan, a često i na nekonvencionalan način približiti marketinšku i poslovnu praksu. Posao me uistinu veseli, pretpostavljam iz razloga što volim to što radim, a osim posla volim sport, koncerte, putovanja, poneki dobar film ili seriju, a i neznanstvenu knjigu.

Generalno, što mislite o Sveučilištu u Splitu i kako bi ono moglo biti još bolje nego što jest?

- Sveučilište u Splitu je napravilo značajan iskorak na svim eminentnim svjetskim ljestvicama i rangiranjima kojima se mjeri kvaliteta visokih učilišta. Međutim, uvijek se može i mora bolje. Svi mi kao dionici ovog ekosustava moramo raditi više na internacionalizaciji i prepoznatljivosti našeg Sveučilišta, kako u kvaliteti studijskih programa te boljem privlačenju inozemnih studenata tako i većom te kvalitetnijom znanstvenom produktivnosti. Isto tako moramo raditi i u poljima koji se smatraju "trećom misijom" visokih učilišta, a uključuju UN principe održivog razvoja i društvene odgovornost te poduzetništva koje su sve više zahtijevane horizontalne vještine na tržištu rada.

Što se po tom pitanju radi na Ekonomskom fakultetu?

- Prepoznali smo te trendove i napravili značajne iskorake u zadnjih pet godina na ovim poljima. Na našem fakultetu djeluje Studentski poduzetnički inkubator u kojem svi poduzetni studenti Sveučilišta u Splitu mogu razvijati svoje poslovne ideje uz mentorstvo profesora i stručnjaka iz prakse. Postali smo i prvi fakultet u Republici Hrvatskoj koji aktivno izvještava o postignutim rezultatima na polju društvene odgovornosti putem UN Global Compact programa pod nazivom PRME (Principles of Responsible Management Education). Naši profesori sudjeluju na velikom broju projekata koji imaju za cilj valorizaciju principa održivog razvoja te poticanje društveno-odgovornog ponašanja. Krajem listopada ove godine smo dobili i prestižnu međunarodnu akreditaciju EPAS za naše preddiplomske i diplomske studije poslovne ekonomije, markicu kvalitete koju ima svega 115 studijskih programa na Svijetu.

Prvi studenti u Makarskoj

Piše **PROF.DR.SC. IVAN PAVIĆ**,
VODITELJ STUDIJA

Preddiplomski sveučilišni studij Hotelijerstvo i gastronomija novi je studijski program u ponudi Sveučilišta u Splitu. Prvi generacija studenata upisana je prošle akademske godine. Studij se izvodi u Makarskoj, gradu, s obzirom na njegovu turističku ponudu, kao stvorenom za ovakav studij. Zahvaljujući iznimno povoljnim ocjenama svih sudionika, studenata, nastavnika i lokalnih turističkih djelatnika, ovaj put još hrabrije izlazimo pred naše potencijalne studente da bi ih upoznali s najvažnijim karakteristikama studija i tako im omogućili da na temelju što potpunijih informacija odluče hoće li upisati upravo ovaj studij.

SADRŽAJ STUDIJA:

Sadržaj studija nastao je kao rezultat opredjeljenja da se tržištu rada, odnosno hotelijerstvu i ugostiteljstvu kao važnim i prosperitetnim djelatnostima u strukturi hrvatskog gospodarstva osiguraju kvalitetni kadrovi na preddiplomskoj razini obrazovanja. Pritom se vodilo računa o potrebi omogućavanja horizontalne i vertikalne pokretljivosti studenata.

Uvažavajući prethodno opredjeljenje sastavljen je studijski program koji se sastoji od tri skupine predmeta. Prva skupina odnosi se na predmete koji su uvodnog i opće obrazovnog karaktera te su pretpostavka su za izučavanje sadržaja predmeta hotelijerske i gastronomske struke. Druga

skupina predmeta obuhvaća predmete koji studentima daju teorijska i praktična znanja iz struke, ali koji također predstavljaju dobru osnovu za opredjeljenje za izbor jednog od dva uža usmjerenja, hotelijerstva ili gastronomije. Treća skupina predstavlja predmete koji imaju za cilj proširiti i upotpuniti znanja iz predmeta najuže struke, odnosno u pitanju su predmeti primijenjeni u struci.

Prva skupina podrazumijeva predmete kao što su Informacijske tehnologije, Poslovna matematika, Poslovna statistika i Osnove mikroekonomije, Osnove financija i Računovodstvo. Predmeti prve skupine sadržajno se realiziraju na razini koja omogućava kvalitetno praćenje ostalih predmeta u okviru programa, odnosno koje zahtijeva praksa kojim bi se bavili studenti nakon završetka ovog studija. Ovi predmeti ujedno omogućavaju horizontalnu vertikalnu pokretljivost studenata u smislu da se pojavljuju u mnogim sličnim studijskim programima, odnosno česta su pretpostavka nastavka studija na diplomskoj razini različitih studijskih programa.

Druga skupina sadrži predmete u okviru kojih se izučava struka, a to su predmeti Osnove gastronomije, Osnove hotelijerstva, Poslovanje hotelskog odjela smještaja, Poslovanje odjela hrane i pića, Hrana i nutricionizam, Suvremene tendencije u prehrani, Higijena i sanitacija, Kemija hrane i kuhanja te Enologija i sommelierstvo. U ovu skupinu također ulazi predmet Stručna praksa koji se izvodi na način da ovom

studiju daje dovoljno prihvatljivu završnost koja omogućava da se studenti nakon njegova završetka relativno lako mogu uključiti na tržište rada.

Treća skupina predmeta obuhvaća sve ostale predmete koji su uključeni u studijski program, a njihov cilj je da studente dodatno osposobe za obavljanje najsloženijih poslova na razini primjerenog prvostupničkoj svjedodžbi. Također se ovim predmetima nastojalo proširiti dijapazon radnih mjesta na kojima bi se studenti mogli zapošljavati nakon završetka studija, posebice u vidu samozapošljavanja. Predmeti koji bi to trebali omogućiti su Računovodstvo, Marketing u hotelijerstvu i gastronomiji, Poslovne financije, Obiteljski biznis u hotelijerstvu i gastronomiji, Menadžment ljudskih resursa, Informacijski sustavi u hotelijerstvu i gastronomiji te Etika u hotelijerstvu i gastronomiji, Komunikologija i Djelotvorna komunikacija.

OSOBITOSTI STUDIJA:

Program studija Hotelijerstvo i gastronomija koncipiran je tako da udovolji potrebama tržišta rada koje zahtijeva visoko specijalizirane kadrove u hotelijerstvu i ugostiteljstvu. Polazeći od takvog zahtijeva, usvojen je program koji je sadržajno, premda je u pitanju preddiplomski studij, na daleko najvećoj razini specijaliziranosti u odnosu na slične studijske programe koji se izvode u Hrvatskoj.

Studij visoku specijaliziranost postiže prije svega izborom predmeta i njihovim sadržajem te njihovom izved-

PREDDIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ HOTELIJERSTVO I GASTRONOMIJA

Stručna praksa i dinamičan studij

Zahvaljujući iznimno povoljnim ocjenama svih sudionika, studenata, nastavnika i lokalnih turističkih djelatnika, ovaj put još hrabrije izlazimo pred potencijalne studente da bi ih upoznali s najvažnijim karakteristikama studija

UVJETI UPISA

Akadske godine 2020/21 na studij može se upisati najviše 30 studenata. Uvjeti upisa na preddiplomski sveučilišni studij Hotelijerstvo i gastronomija reguliralo je Vijeće studija na način da se kandidati prijavljeni u sustav rangiraju na temelju ostvarenih bodova koji se stječu na temelju uspjeha tijekom prethodnog školovanja te drugih postignuća definiranih pravilima studija. Uspjeh tijekom prethodnog školovanja podrazumijeva prosjek svih zaključenih ocjena iz srednje škole, koji donosi najviše 30% ukupnog broja bodova, te ocjene iz predmeta koji su obvezni dio državne mature. Obvezni dio državne mature su Hrvatski jezik, Matematika i strani jezik. Za prva dva predmeta zahtijeva se B razina ispita, a za treći predmet A razina ispita. Hrvatski i strani jezik vrednuju se s 25% a Matematika s 20% ukupnog broja bodova. Kandidati koji su tijekom četverogodišnjeg srednjoškolskog obrazovanja na državnom natjecanju iz Hrvatskog jezika, Matematike, Engleskog jezika, Biologije ili Kemije ostvarili plasman od prvog do trećeg mjesta upisuju se izravno na studij.

svijeta. Na takav način studenti dodatno razvijaju svoje komunikacijske vještine i usavršavaju znanje stranih jezika.

Osobitost studija sadržana je također u opredjeljenju da se programirano ili u prigodnim situacijama u nastavu uključuju eksperti iz hotelijerstva i ugostiteljstva te različitih organizacija koje djeluju u turističkoj industriji. Konačno, između niza osobitosti svako je moguće navesti činjenicu da se na studij upisuju relativno mali broj studenata, što omogućuje daleku veću interakciju između nastavnika i studenata te mogućnost većeg angažmana studenata tijekom izvođenja nastave.

ŠTO NAKON ZAVRŠETKA STUDIJA?

Završetkom ovog studija, s obzirom na njegovu visoku specijaliziranost, kao i značajnu posvećenost praktičnom radu, mogu se zaposliti na različitim referentskim ili menadžerskim mjestima na kojima se obavlja recepcijsko poslovanje, rezervacije i prodaja smještajnih kapaciteta, poslovi upravljanja hranom i pićem, catering, prodaja turističkih aranžmana, marketing i prodaja turističkih proizvoda i usluga i slično.

Organizacijama u kojima se obično javljaju poslovi na kojima bi se zapošljavali kadrovi koji završe ovaj studij između mnogih su: hoteli, ugostiteljska poduzeća, turističke organizacije i agencije, wellness centri, rent-a-car agencije, avio-kompanijame, krusing kompanije, kongresni uredi i centri, nacionalni parkovi, akva-parkovi i tematski parkovi.

NASTAVAK STUDIJA:

Studij je koncipiran prije svega tako da se njegovim završetkom može steći određena završnost koja omogućava zapošljavanje na različitim radnim mjestima u hotelijerstvu i ugostiteljstvu te s ovim

djelatnostima povezanim organizacijama. To se postiglo dobro izbalansiranim odnosom opće obrazovnih i specijalističkih predmeta i njihovih sadržaja.

Prilikom izrade programa vodilo se računa i o ambicijama onih koji će odmah ili nakon nekog vremena željeti nastaviti studij na diplomskoj ili specijalističkoj razini. Teorijski i opće obrazovni dio programa je takav da nakon završenog ovog preddiplomskog studija studenti mogu nastaviti studij na diplomskom studiju ove ustanove (studij u razvoju) ili na srodnom diplomskom studiju na Sveučilištu u Splitu ili na nekom drugom sveučilištu u zemlji i inozemstvu.

USPOREDIVOST STUDIJA:

Donošenjem odluke o pokretanju ovog preddiplomskog studija postavljen je uvjet da studijski program treba biti drugačiji od studijskih programa koji postoje na ovom i bilo kojem drugom hrvatskom sveučilištu. Na taj način se željelo osigurati njegovu opravdanost, ali i namjeru da se njime završenim studentima ovog preddiplomskog studija omogućila lakša zapošljivost, odnosno da se turističkoj industriji osiguraju kadrovi na razini kvalifikacije koja se stječe njegovim završetkom.

Sadržaj studija je stoga u prvom redu nastao uvidom u najbolju praksu poznatih i priznatih studijskih programa u svijetu. Između mnogih, posebno se konzultiralo i uvažilo sljedeće studijske programe: Universitat de Barcelona, University School of Hotel Management and Tourism/EHEA bachelor's degrees, Spain; Cornell SC Johnson College of Business, The Hotel School, USA; Glion Institute of Higher Education, Switzerland, BBA in International Hospitality Business; School of Hotel Management IHTI, Neuchâtel, Switzerland.

NOVI INTERDISCIPLINARNI POSLIJEDIPLOMSKI
SPECIJALISTIČKI STUDIJ

Studij za budućnost dentalnog turizma u Hrvatskoj

Dentalno-medicinski turizam je multidisciplinarno područje koje uspješno povezuje zdravstvenu disciplinu i turizam kao primarno društvenu disciplinu tvoreći jedan samoodrživ i profitabilan gospodarski model dokazan na globalnoj razini

PIŠE
IVAN PERKOV

Početak turizma, ali i zdravstvenog turizma u Hrvatskoj u današnjem smislu te riječi nalazimo sredinom 19. stoljeća kada je u Opatiji otvoren prvi turistički hotel. Dominantni turistički proizvodi u Hrvatskoj, a koji imaju najveći doprinos u strukturi prihoda su ljetni odmorišni turizam baziran na suncu i moru, nautički turizam, poslovni turizam, te kulturni turizam. U skupini proizvoda s izraženom perspektivom razvoja u „Strategiji razvoja turizma Republike Hrvatske“ na prvom mjestu je naveden zdravstveni turizam. Zdravstveni turizam je turistički proizvod koji na globalnoj razini raste

po stopi između 15 i 20% i procjenjuje se da generira prihod od više od 200 milijardi američkih dolara godišnje.

Uzimajući u obzir trend starenja stanovništva, rastuću orijentaciju prema zdravom životu i zdravstvenoj prevenciji, očekuje se da će očuvanje i unaprjeđenje zdravlja i dalje biti jedan od glavnih motiva putovanja u budućnosti.

Zbog blizine velikih emitivnih tržišta Europe, ali i šire, dobre prometne povezanosti zračnim i cestovnim prijevozom, prirodnih ljepota, kulturnih znamenitosti, povoljne klime, sigurnosti zemlje, duge turističke tradicije, konkurentnih cijena, te dobre reputacije s obzirom na kvalitetu zdravstvenih usluga, Hrvatska ima brojne komparativne prednosti za razvoj

zdravstvenog turizma.

Specifični čimbenici uspjeha proizvoda zdravstvenog turizma u Hrvatskoj odnose se prije svega na kvalitetu specijaliziranih zdravstvenih centara fokusiranih na usluge iz područja dentalne medicine, plastične kirurgije, ortopedije i fizioterapije, kvalitetu prateće turističke ponude, te kompatibilan razvoj destinacije uz stvaranje zdravstveno usmjerenih destinacijskih lanaca vrijednosti (smještaj i ostala ugostiteljska ponuda – turistički sadržaji – pojačana zdravstvena skrb).

Potražnja za uslugama medicinskog turizma u Europi koncentrirana je na nekoliko specijalističkih usluga, a najtraženije među njima su dentalna medicina i estetska kirurgija. Prema podacima iz 2014. u Europi u sklopu me-

Suvremene
vježbaonice
Stomatološkog
fakulteta

Ustanove - Studij dentalnog turizma

dicinskog turizma, stomatološke usluge zauzimaju oko 50% tržišta, nakon toga dolaze usluge iz područja estetske kirurgije sa udjelom od oko 34%, te usluge ortopedske kirurgije, tretmana pretilosti, umjetne oplodnje i oftalmološke kirurgije čiji se udjeli pojedinačno kreću od 3 do najviše 7%.

Nedostatak obrazovanog kadra

Dentalno-medicinski turizam je multidisciplinarno područje koje uspješno povezuje dentalnu medicinu kao zdravstvenu disciplinu i turizam kao primarno društvenu disciplinu tvoreći jedan samoodrživ i profitabilan gospodarski model dokazan na globalnoj razini, a koji u Hrvatskoj iako ima sve potrebne predispozicije nije planski i sustavno razvijen niti primjereno tržišno valoriziran. Neadekvatna izobrazba u smislu multidisciplinarnosti kod djionika dentalno-medicinskog turizma (kako stomatologa tako i ne-stomatologa) jedan je od razloga koji onemogućava njegov razvoj i ostvarenje punih potencijala kao i njegovo uklapanje u turističku ponudu Hrvatske.

Jedan od ograničavajućih čimbenika razvoja zdravstvenog, a prvenstveno medicinskog turizma u Hrvatskoj je nedostatak adekvatno obrazovane radne snage posebno u skupini visokokvalificiranih radnika. Primjetan je manjak kvalitetnih visoko specijaliziranih obrazovnih programa multidisciplinarnog karaktera koji bi visokokvalificiranim radnicima pružili mogućnost oplemenjivanja njihovih znanja i vještina dodatnim vrijednostima izvan zanimanja za koje imaju formalne kvalifikacije. Posljedica toga je nedostatak vizije razvoja utemeljenog na multidisciplinarnom prožimanju i udruživanju stručnjaka različitih područja u svrhu po-

dizanja konkurentnosti turističkog proizvoda.

Prateći i analizirajući trendove na tržištu stomatoloških usluga u Hrvatskoj i zemljama u okruženju, a u svrhu osmišljavanja primjerenih programa cjeloživotne izobrazbe koji bi zadovoljavali potrebe suvremenih stomatologa, na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu pokrenut je novi interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij „Dentalno-medicinski turizam“.

Kako bi studij bio što kvalitetniji i kako bi se ostvarila što bolja povezanost s realnim gospodarskim sektorom, u izvedbi studija sudjeluju i suradnici s velikim praktičnim iskustvom u raznim segmentima turizma, a posebno dentalnog i zdravstvenog turizma. Studij je zamišljen na način da njeguje interdisciplinarni pristup dentalno-medicinskom turizmu čemu je najbolji dokaz činjenica da u njegovom izvođenju sudjeluje 50-ak stručnjaka s 13 ustanova iz različitih područja. Ovaj studij povezuje 5 hrvatskih sveučilišta (Zagreb, Rijeka, Split, Pula i Dubrovnik) što ga vjerojatno čini jedinstvenim u Hrvatskoj.

Po prvi put neki studij na Stomatološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu mogu upisati i oni koji nisu stomatolozi ili liječnici jer ovaj studij mogu upisati svi sa završenim nekim od sveučilišnih studija u trajanju od najmanje 5 godina.

Vjeruje se da će studij pridonijeti daljnjem razvoju dentalno-medicinskog turizma u Republici Hrvatskoj i podizanju kvalitete usluge u tom sektoru. Osim toga, multidisciplinarni karakter studija i njegova otvorenost za studente iz svih područja, a ne samo biomedicinskog područja može poslužiti kao platforma za stvaranje i razvoj novih projekata u dentalnom i zdravstvenom turizmu.

Predavaonica - Stomatološki fakultet

PROF. MARIN VODANOVIĆ:

Program je osmišljen i za one koji nisu stomatolozi

Tko su nositelji i pokretači studija?

- Nositelj studija je Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a studij je pokrenut uz potporu Instituta za turizam iz Zagreba i njegova ravnatelja dr. Damira Krešića, te Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu s posebnim naglaskom na prof. Josipa Mikulića, pročelnika Katedre za turizam i prodekana prof. Olivera Kesara.

S kojim ustanovama surađujete pri izvedbi studija?

- S obzirom na to da je dentalno-medicinski turizam izrazito interdisciplinarno područje koje zahtijeva suradnju stručnjaka brojnih područja, prilikom osmišljavanja studijskog programa se vodilo računa da u njemu budu zastupljeni stručnjaci iz svih relevantnih područja.

Uz Stomatološki i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, te Institut za turizam, suradne ustanove s kojih dolaze suradnici koji su sudjelovali u stvaranju studijskog programa te će sudjelovati u njegovu izvođenju su Medicinski fakultet, Pravni fakultet, Prirodoslovno-matematički fakultet, Učiteljski fakultet i Fakultet hrvatskih studija (Sveučilište u Zagrebu); Medicinski fakultet u Rijeci, Medicinski fakultet u Splitu, Fakultet za interdisciplinarnu, talijansku i kulturološke studije u Puli, Odjel za ekonomiju i poslovnu ekonomiju Sveučilišta u Dubrovniku i Institut društvenih znanosti

“Ivo Pilar”. Osim stručnjaka s akademskih institucija, suradnici na studiju su i kolege iz različitih sektora gospodarstva s posebnim naglaskom na dentalni i zdravstveni turizam, te iz lokalne i državne uprave.

Koliko studij traje i kome je namijenjen?

- Poslijediplomski specijalistički studij Dentalno-medicinski turizam traje jednu akademsku godinu odnosno 2 semestra. Završetkom studija student dobiva ukupno 60 ECTS bodova. Studij se izvodi na hrvatskom jeziku. Studij je namijenjen stomatolozima, ali i svima ostalima koji su završili neki sveučilišni studij u trajanju od najmanje 5 godina neovisno o području. Studijski program osmišljen je u skladu s aktualnim strategijama razvoja turizma i razvoja zdravstva Republike Hrvatske, te udovoljava potrebama poslijediplomske izobrazbe u sklopu pojedinih stomatoloških specijalizacija, pa ga mogu upisati i stomatolozi na specijalizaciji.

Preporuke za pokretanje studija su dali Hrvatsko stomatološko društvo, Hrvatska gospodarska komora – sektor za turizam i Hrvatska udruga poslodavaca.

Koji su uvjeti upisa na studij?

- Studij mogu upisati sve osobe sa završenim nekim sveučilišnim studijem u ukupnom trajanju od najmanje 5 godina neovisno o području (studij je otvoren za stomatologe, ali i sve ostale zainteresirane). Od ostalih uvjeta od studenta

prof. Marin Vodanović

se traži poznavanje engleskog jezika i rada na računalu. Upis na studij obavlja se na temelju javnog natječaja koji se objavljuje u dnevnom tisku i/ili na mrežnim stranicama Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Upisi na studij su otvoreni do 21.2.2020. Sve informacije o opisima moguće je dobiti putem adrese: dentalni_turizam@sfzg.hr ili na mrežnoj stranici: https://www.sfzg.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studij_dentalno-medicinski_turizam

Koja se titula dobiva završetkom studija?

- Završetkom studija dobiva se titula sveučilišni specijalist/sveučilišna specijalistica dentalno-medicinskog turizma.

Kako je koncipiran studijski program?

- Studijski program je osmišljen tako da udovoljava potrebama studenata koji su stomatolozi, ali i onima ko-

ji nisu stomatolozi odnosno dolaze iz drugih područja, a imaju interes za dentalni turizam.

Na studiju postoji 18 obveznih predmeta i 14 izbornih predmeta. Stomatolozi na studiju dodatno usavršavaju svoje stručne vještine i usvajaju specifičnosti rada s pacijentima u dentalnom turizmu, te stječu znanja iz područja koja nemaju veze sa stomatologijom, a važna su za uspješno bavljenje dentalnim turizmom kao što su ekonomija, poduzetništvo, marketing, menadžment i slično. Osim toga, studij udovoljava potrebama poslijediplomske izobrazbe u sklopu pojedinih stomatoloških specijalizacija.

Studenti na ovom studiju koji dolaze iz drugih područja i imaju završene druge fakultete dobivaju osnovne informacije o različitim stomatološkim disciplinama, organizaciji rada u stomatologiji, te posebno u dentalnom turizmu.

Kroz studij se mogu usavršavati u jednom od najpromulzivnijih područja turizma u Hrvatskoj ali i svijetu. Veliki broj izbornih predmeta omogućava svakom studentu da izabere ono što ga najviše zanima kako iz područja dentalne medicine tako i iz područja ekonomije, turizma, prava, geografije, psihologije, financija, poduzetništva, menadžmenta, prostornog planiranja, marketinga, prometa, organizacije, upravljanja ljudskim potencijalima, te drugih područja.

STUDIJE UKRATKO

NAZIV: Interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij Dentalno-medicinski turizam

NOSITELJ: Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SURADNIČKE USTANOVE: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut za turizam iz Zagreba i još 10 drugih ustanova

NASTAVNICI NA STUDIJU: 50-ak stručnjaka iz akademskog i gospodarskog sektora koji pokrivaju područje dentalne medicine, medicine, ekonomije, turizma, financija, poduzetništva, marketinga, menadžmenta, prava, geografije, psihologije, etike, prostornog planiranja, prometa, upravljanja ljudskim potencijalima, te informacijsko-komunikacijskih tehnologija

UVJETI ZA UPIS: završen sveučilišni studij u trajanju od najmanje 5 godina neovisno o području

TITULA KOJA SE DOBIVA ZAVRŠETKOM STUDIJA: sveučilišni specijalist/sveučilišna specijalistica dentalno-medicinskog turizma

JEZIK: studij se izvodi na hrvatskom jeziku

TRAJANJE STUDIJA: jedna akademska godina (2 semestra)

BROJ ECTS BODOVA: 60

CIJENA STUDIJA: 25.000 kn

TROŠKOVI PRIJAVE ZA UPIS: 400 kn

UPISNINA: 500 kn
DODATNE INFORMACIJE:
+385 1 4807 364
dentalni_turizam@sfzg.hr

MREŽNA STRANICA: https://www.sfzg.unizg.hr/studiji/specijalisticki_studij_dentalno-medicinski_turizam
Prijave za upis su u tijeku (do 21.2.2020.). Broj mjesta je ograničen. Planirani početak nastave je u ožujku 2020. Nastava će se izvoditi radnim danom u poslijepodnevnom satima, te vikendom, a tijekom veljače, lipnja, srpnja i rujna i u drugim terminima.

Biblioteka Stomatološkog fakulteta u Zagrebu

PROGRAM INOVACIJSKOGA CENTRA 'NIKOLA TESLA'

Pametna studentska rješenja za poljoprivredu 21. stoljeća

Pise: IVAN PERKOV

Studentski program Imagine, Create, Innovate pokrenut je u okviru ustanove Inovacijski centar "Nikola Tesla" (ICENT) spregnuto s Fakultetom elektrotehnike i računarstva (FER) Sveučilišta u Zagrebu. Jedna je od uloga ICENT-a pobuđivanje kreativnosti i stvaranje inovacijske atmosfere među mladima, a posebno u njihovim studentskim danima, što dugoročno doprinosi stvaranju znanstveno-inovacijskog

Tri najuspješnija rada su: SEAtonomous - Autonomno plovilo za transport poljoprivrednog uroda riječnim kanalima; Schroom - Napredna vrtna svjetiljka; P.A.S.T.I.R. korova - Polu Autonomni Sustav Terminacije I Registracije korova

ekosustava koji će rezultirati tehničkim i poslovnim inovacijama te u konačnici povećanjem konkurentnosti našega gospodarstva kroz komercijalizaciju visokotehnoloških proizvoda.

Nastavno na Program iz 2018. godine s fokusom na Smart City, u 2019. godini

studenti su izradili projektna rješenja na temu Smart Agriculture (napredna poljoprivreda). Natječaj je otvoren 11. lipnja 2019. godine, a završio je proglašenjem najuspješnijih studentskih projekata 6. prosinca 2019. godine. Svoje su ideje na natječa mogli prijaviti timovi studenata

hrvatskih sveučilišta i veleučilišta sastavljenih od tri do pet članova. Na natječaj se prijavilo 14 timova koje sačinjavaju 48 studentica i studenata s 11 hrvatskih fakulteta i veleučilišta iz Zagreba i Varaždina.

Svi prijavljeni projekti pokazali su zavidnu razinu

kreativnosti i inovativnosti te želju studenata da realiziraju svoje ideje na jedan novi način, različit od uobičajenih i standardnih studentskih projekata. Selekcijom je odabrano šest projektnih ideja za drugu fazu natjecanja, a od njih su izabrana, nakon četveromjesečnog rada, tri najuspješnija rada: SEAtonomous - Autonomno plovilo za transport poljoprivrednog uroda riječnim kanalima; Schroom - Napredna vrtna svjetiljka; P.A.S.T.I.R. korova - Polu Autonomni Sustav Terminacije I Registracije ko-

rova. Ti su radovi nagrađeni prikladnim nagradama zahvaljujući sponzorima Programu.

Javna prezentacija i proglašenje najuspješnijih studentskih projekata održana je na FER-u 6. prosinca 2020. godine u sklopu okruglog stola Digitalna inovativna rješenja za poljoprivredno-prehrambeni sektor. Okrugli stol organizirala je Akademija tehničkih znanosti Hrvatske, u suradnji s Inovacijskim centrom Nikola Tesla i Hrvatskom gospodarskom komorom.

Studentski projekt SEAtonomous

Dio tima SEAtonomous koji čine Martin Oreč, Lovro Marković, Marko Barišić, Ivo Kutleša, Matej Balun - nagradu im je uručio direktor razvoja proizvoda i usluga tvrtke mStart Hrvoje Ljubičić

Nagrađeni studentski projekt - SEAtonomous

SEAtonomous je razvojno-istraživački tim mladih inženjera elektrotehnike, strojarstva i računarstva koji se bavi prilagodbom inteligentnih sustava kontrole i upravljanja za primjenu na morima i jezerima. Naš je cilj razviti plovilo s potpunom autonomijom rada (bez ljudskog upravljanja) naglašavajući pritom prvenstveno sigurnost drugih sudionika pomorskog (ili riječnog) prometa te samog plovila. Naš prvi proizvod namijenjen je prijevozu poljoprivrednog tereta rijekama i riječnim kanalima. Upravo je njega stručno povjerenstvo Inovacijskog Centra Nikola Tesla prepoznalo kao perspektivnog na ovogodišnjem natjecanju Smart Agriculture.

Inovativnost ovog proizvoda leži u njegovom sustavu samostalnog kretanja bez ljudskog upravljanja. Plovilo samo odabire rutu između zadane početne i krajnje točke te pritom izbjegava sve prepreke koje bi se mogle naći na putu. Ugradnjom solarnih panela i razvojem električnog pogonskog

sustava, osim upravljačke, ostvarena je i energetska neovisnost s nultom emisijom ispušnih plinova. To zapravo znači da je plovilo pogonjeno iz baterije koju, u pravilu, krajnji korisnik neće morati puniti, već će se sama puniti za vrijeme sunčanih sati. S ciljem omogućavanja personalizirane prilagodbe svakom kupcu, plovilo se trenutno razvija u nekoliko verzija, međusobno različitim po veličini i nosivosti.

Dugoročno, ovaj projekt ima veliki potencijal za prenošenje stečenih znanja i inovacija na cjelokupno pomorstvo. Razvoj autonomne vožnje koji smo započeli za ovu primjenu želimo proširiti na druga plovila za obavljanje raznih komercijalnih zadataka, u suradnji s vodećim stručnjacima u tom polju. U fazi razvoja je i malo plovilo za hranu u sportskom ribolovu, kao i ono za hranjenje na ribogojilištima na otvorenom moru. U svakom slučaju, kroz nekoliko godina, planiramo ploviti hrvatskim rijekama i Jadranom s našim

Timu Schroom - Božidar Grgur Drmić, Kvirin Polondak, Ivan Vnućec - nagradu je uručio ravnatelj ICENT-a prof. Nedjeljko Perić.

Nagrađeni studentski projekt - Schroom

U čovjeku prirodno postoji želja da se poveže s prirodom. Pogotovo za stanovnike gradova kojima želja za uzgojem biljaka ne jenjava unatoč životu u urbanoj sredini. Sanjamo o malim vrtovima u kojima možemo pronaći svoj mir. U tome nas sprječava neznanje, visoki ulazni troškovi, biljne bolesti i nametnici te prirodne nepogode. Oprema kojom bismo mogli mjeriti razne parametre bitne za uzgoj često je skupa i nedostupna.

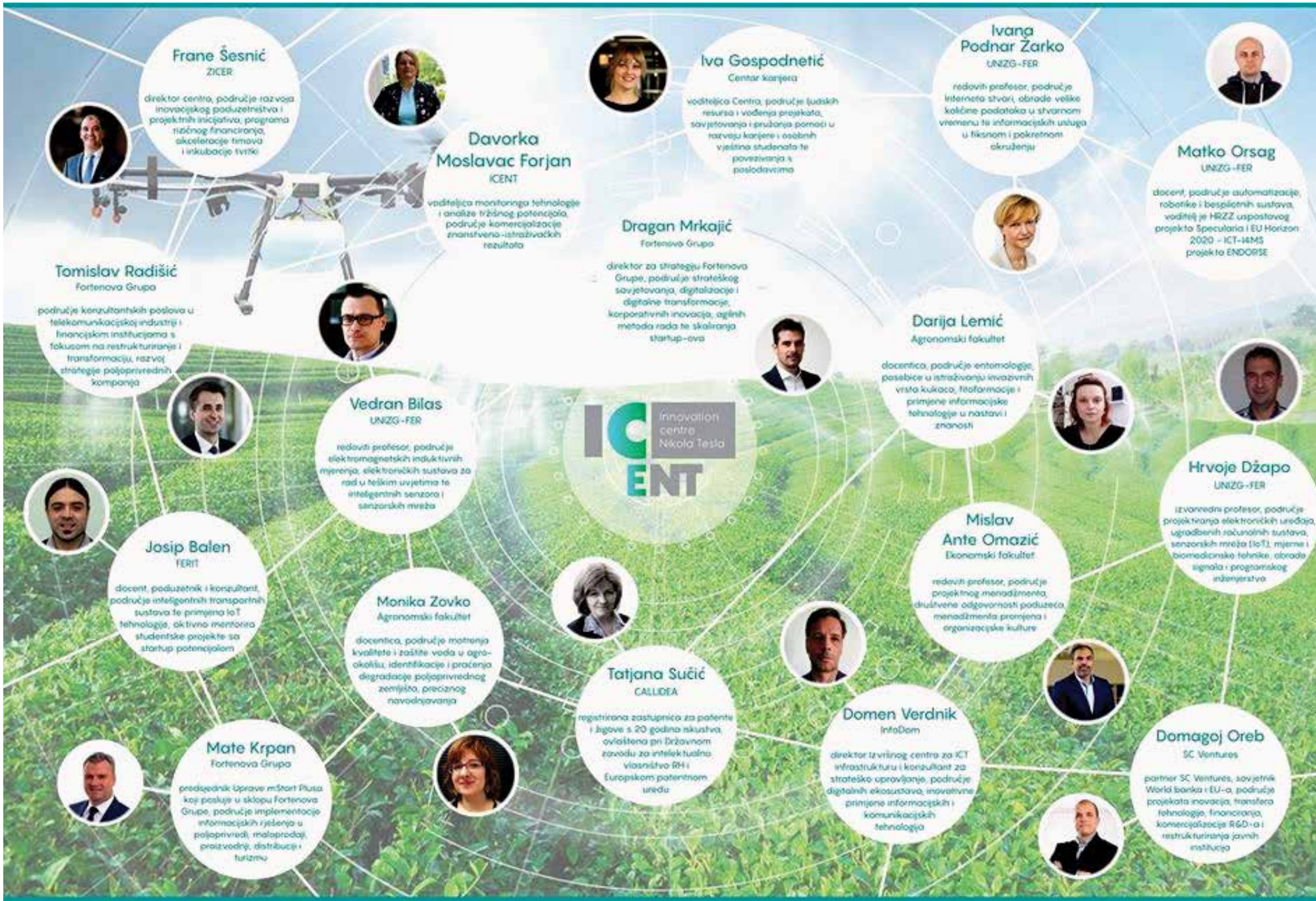
Mladi inovatori Ivan Vnućec, Božidar Grgur Drmić i Kvirin Polondak osmislili su inovativno rješenje koje nudi mogućnost da vaš idealni vrtni kutak postane stvarnost. Pametna vrtna svjetiljka Schroom olakšava vrtlarenje tako da korisniku na interaktivan način dojavljuje stanje biljaka u njegovoj blizini. Jednostavno rukovanje čini

Schroom idealnim rješenjem za svakog malog vrtlara. Schroom svoju energiju crpi iz energije Sunca što ga čini proizvodom koji, nakon što ga samo ubodete u zemlju, jednostavno radi i ne zahtijeva nikakve druge radnje kao što su mijenjanje baterija i slično.

Schroom se potpuno prilagođava svakoj biljci. Nakon što ubodete svjetiljku u zemlju, pomoću vašeg naprednog mobilnog telefona, možete odabrati vrstu biljke koju uzgajate, Schroom će potom iz svoje baze podataka izvući one parametre koji su najbolji za uzgoj vaše biljke i neprestano pratiti te iste parametre. Aplikacija objedinjuje sve prikupljene podatke i pomoću umjetne inteligencije vas savjetuje što morate poduzeti kako bi vaša biljka uspješnije rasla.

Nagrađeni studentski projekt - Schroom

Odbor za ocjenjivanje studentskih projekata

Ovogodišnji program - Smart Industry: Inspired by Nikola Tesla

Nikola Tesla jedan je od najvećih svjetskih inovatora i izumitelja u razdoblju od kraja 19. stoljeća i u prvoj polovici 20. stoljeća. Njegova se inovatorska i inventivna svestranost ogleda u epohalnim otkrićima koja baštini današnja civilizacija i koja predstavljaju snažnu inspiraciju za daljnji napredak globalne industrije. I zato je ovogodišnji studentski program ICENT-a usmjeren na naprednu industriju (Imagine, Create, Innovate: Smart Industry – Inspired by Nikola Tesla).

Tesla je živio u uvjerenju da sve što treba ljudskoj održivoj civilizaciji možemo naći u prirodi oko sebe, samo nam je potrebno shvaćanje i razumijevanje univerzuma u kojem obitavamo. Sva naša znanstvena istraživanja trebamo usmjeriti prema stvaranju pravih tehnologija koje bi omogućile boljitak i napredak ljudskog roda. Teslino uvjerenje da su zemaljski energetske resursi bezgranični i sadržani u energiji Sunca, koju treba znati koristiti, ne narušavajući kompaktnost prirode, inspiracija je za ovodobne i buduće znanstvene i gospodarske naraštaje.

Nikola Tesla dao je neprocjenjiv doprinos Drugoj industrijskoj revoluciji obilježenoj elektrifikacijom. Ali, njegove su ideje svestremenske i nepotrošene i sadržane su u sljedećim dvjema industrijskim revolucijama. Treća industrijska revolucija, koja je obilježila snažni razvoj elektronike, računala i informatizacije, uvela je ljudsku civilizaciju u eru automatizacije proizvodnih i radnih procesa visoke razine. Ovodobna, Četvrta industrijska revolucija predstavlja dramatičnu ekspanziju Treće industrijske revolucije (evolucija) - obilježena je razvojem mnogih disruptivnih tehnologija koje su ili će biti integrirane u fizičke, digitalne i biološke megatrendove.

Posve je vjerojatno da su udarni pravci znanstvenih istraživanja, u području tehnike, na kojima će se u ovome stoljeću razvijati nove tehnologije, a koje će utemeljiti već nadolazeću Petu industrijsku revoluciju: energija i pohrana energije te energetska učinkovitost sa snažnim utjecajem na ublažavanje klimatskih promjena; znanost o materijalima; znanost o podatcima i informacijama - platformska znanost - što uključuje obradbu velikih skupova podataka, umjetnu inteligenciju, automatizaciju i prediktivnu analitiku.

Nagrađeni studentski projekt - P.A.S.T.I.R. korova

Nagrađeni studentski projekt - P.A.S.T.I.R. korova

Razvijamo vrlo kompaktan mobilan robota koji će koristiti naši OPG-ovi. Sastavljen je od malog računala s kamerom visoke rezolucije, napajaju ga punjive baterije i uz dovoljno veliki solarni panel može raditi dano-noćno. Koristi vrlo moćan laser koji u nekoliko sekundi spali nacijsani korov bez štete uzgajanom usjevu i bez upotrebe herbicida. Što se tiče konstrukcije, robot ima baterijski slog i četiri kotača, svaki sa svojim motorom. Teoretska brzina robota na polju iznosi 100 metara na sat. Malo računalo i kamera od 5 megapiksela koriste se za prepoznavanje, označavanje i lociranje korova, a mikrokontroler koji komunicira s računalom upravlja motorima, laserom i senzorima pomoću kojih se robot orijentira. Odabrali smo prehrambeni mak jer on ima dugi vegetativni period u kojem je u opasnosti da ga preraste okolni korov. Osim toga, sije se u guste redove na razmaku od 12,5 cm, pa je nemoguće okopavati frezom. Radnike za rad u hortikulturi teško je naći, a za sva tri herbicida primjenjiva na maku koji su dostupni u Hrvatskoj potrebno je ishodovati dozvolu ministarstva.

Tim P.A.S.T.I.R. korova: Leon Andrec, Ivan Kuljak, Ivan Hujak. Nagradu im je uručila voditeljica marketinga tvrtke InfoDom Danijela Pečevski.

Urod maka po hektaru može biti vrijedan i 50 000 kn, a češko je tržište primjerice vrijedno 1,5 milijardu eura. Nakon što svladamo tehnologiju na maku, krenut ćemo i na druge kulture. Naš tim, čiji su članovi Leon Andrec, Ivan Kuljak, Ivan Hujak, Andrija Ričko i Branimir Ričko, studenti FER-a, TVZ-a i FSB-a, jako je zahvalan Inovacijskom centru Nikola Tesla za to što je prepoznao našu ideju i što nam je financijski omogućio stvoriti vrlo funkcionalan prototip. Također smo zahvalni za svo mentoriranje i za podršku kojom se plasiramo i na međunarodnu dimenziju natjecanja. Također u malo promijenjenom sastavu nastavljamo svoj rad unutar SPOCK-a, studentskog startup inkubatora Fakulteta elektrotehnike i računarstva. Ne možemo se oslanjati na herbicide kao dugoročno rješenje. Današnje prakse u poljoprivredi polako zagađuju naš okoliš, korovi razvijaju otpornost, a herbicidi u krajnjoj liniji završavaju i na našim tanjurima. Nadam se da će herbicidi jednog dana u cijelom svijetu biti u potpunosti zamijenjeni autonomnim robotskim sustavima poput našeg.

Studenti u 2. krugu programa Smart Agriculture

Prof. Nedjeljko Perić: Zajednički rad na zajedničkim ciljevima

Osnovni ciljevi našeg projekta bili su: ukazati na značaj digitalne transformacije poljoprivredno-prehrambenog sektora koja se provodi primjenom suvremenih koncepta i inovativnih digitalnih rješenja, a koja nam donosi 4. industrijska revolucija. Pri tome, posebno je važno istaknuti: (i) kako tehnika i tehnologija mogu pomoći da imamo zdrav suživot s prirodom, tj. kako racionalno koristiti prirodne datosti - zemlju, vodu i zrak - a da pri tome ne devastiramo prirodu; (ii) sinergijom domenskih znanja (agronomije, biotehnologije,...) i digitalnih tehnologija, kroz njegovanje interdisciplinarnosti i transdisciplinarnosti, mogu se polučiti veliki iskoraci u poljoprivredno-prehrambenom sektoru. Zato i za to je nužno zajedništvo po svim razinama djelovanja: od pojedinaca, skupina, institucija, sektora i pametnih politika; (iii) uspostavljati i izgrađivati dijalog među zainteresiranim čimbenicima iz: poljoprivredno-prehrambenog sektora, javne i lokalne uprave i akademske/istraživačke zajednice; (iv) poticati razmišljanja i djelovanja koja su usmjerena općem dobru i javnom interesu u poljoprivredno-prehrambenom sektoru.

Okrugli stol

Nakon prezentacija studentskih projekata na temu Smart Agriculture uslijedile su pozvane prezentacije koje su osvijetlile problematiku poljoprivredno-prehrambenog sektora iz različitih kutova gledanja: poljoprivredne politike i regulative; znanstveno-istraživačke zajednice; digitalnih rješenja za unaprjeđenje poljoprivredno-prehrambenog sektora; obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (OPG).

Nakon prezentacija razvila se vrlo konstruktivna i poticajna rasprava što se može sažeto prikazati kako slijedi. Poljoprivredno-prehrambeni sektor za svaku je državu, pa i za Hrvatsku, od vitalnog značaja. Za napredak poljoprivredno-prehrambenog sektora veliku ulogu ima znanost, odnosno primijenjeno istraživanje i razvoj po užim znanstvenim područjima, ali i interdisciplinarno znanstveno povezivanje. Tu se prvenstveno misli na: (i) domenska znanja iz agronomije, prehrambene tehnologije i vezanih područja; (ii) znanja iz tehnike i tehnologije poglavito suvremene digitalne tehnologije i njenih primjena, što uključuje IoT, robotiku, znanost o podacima, umjetnu inteligenciju i vezane discipline. Znanost je (ili je svrha samoj sebi besmislena) (ili kako bi rekao Nikola Tesla, perversna). Znanost treba služiti društvu i gospodarstvu. I zato je potrebno i u poljoprivredno-prehrambenom sektoru

imati u vidu sinergiju triju čimbenika: znanstvene zajednice, gospodarstva i javne uprave. Ova tri čimbenika trebala bi poticati, razvijati i primjenjivati nove tehnologije – digitalne u sektoru o kojem govorimo.

Interakcija i sinergijsko djelovanje Slijedom prethodnog nužno je osigurati snažnu interakciju između grupacije fakulteta iz područja tehnike, biotehnike i prirodoslovlja. Ta bi grupacija trebala jedinstveno nastupati prema poslovnom sektoru iz poljoprivredno-prehrambene industrije, a uz pomoć Ministarstva poljoprivrede (i drugih ministarstava, kao što su MINGO, MZO, MZOE, MRRFEU...). Ključna riječ u ovom konceptu je suradnja koja anulira sve negativnosti koje proizlaze iz izoliranosti, usitnjenosti, raznih partikularizama...

Posebno je istaknuto da bi bilo svrsishodno iskoristiti inicijative, koncepte i praksu Europske komisije i EU u pogledu Digitalnih inovacijskih središta (Digital Innovation Hubs – DIH) koji predstavljaju jedan od stupova inicijative Digitizing European Industry. Uloga je DIH-ova povezati razne zainteresirane dionike na nacionalnoj razini u svojevrsnu mrežu – posebno mala i srednja poduzeća, fakultete, istraživačke i razvojne ustanove, komore, agencije, financijske institucije, tijela javne i regionalne uprave ... DIH-ovi djeluju kao „orkestratori“ dionika, pružajući im potrebne tehnološke i komercijalne informacije i pomoć (one-stop-shop). Istaknuto je da bi bilo korisno za poljoprivredni sektor koristiti iskustva koje ima ICENT u organiziranju DIH-ova.

Zaključno je predloženo inicirati uspostavu Akcijske platforme za digitalizaciju poljoprivrede u Hrvatskoj, o čemu je izvješteno Ministarstvo poljoprivrede. Akteri za uspostavu Akcijske platforme bili bi: Ministarstvo poljoprivrede; predstavnici grupacija biotehničkih&biomedicinskih, tehničkih i prirodoslovnih fakulteta; predstavnici agrosektora - velika poduzeća, OPG-ovi; predstavnici proizvođača i davatelja usluga s ekspertizama iz digitalizacije u poljoprivredi; Akademija tehničkih znanosti Hrvatske; Hrvatska gospodarska komora; Inovacijski centar Nikola Tesla, kao integrator platforme. Poseban bi osvrt Akcijske platforme trebao biti na digitalizaciju: ruralnih područja (Smart Villages) i otoka (Smart Islands). To podrazumijeva i aktivnosti (gdje je moguće ili potrebno): instaliranje primjerenih sustava OIE, instaliranje primjerenih sustava navodnjavanja, instaliranje komunikacijske infrastrukture (širokopolasna komunikacijska mreža).

“

Moja klasična poslovica i nit vodilja u životu za kraj: Ako želiš doći negdje brzo - idi sam. Ako želiš dogurati daleko - idi zajedno

PIŠE
MILA PULJIZ

Alen Juginović mladi je splitski je liječnik koji je svojim radom, trudom i odricanjem postigao nešto o čemu velika većina može samo sanjati, nešto što se velikoj većini čini neostvarivim, sa svojih 26 godina dobio je ponudu za posao na Harvardu. Uskoro odlazi na najprestižnije svjetsko sveučilište, točnije u Laboratorij za neurobiologiju, a tom smo prigodom s njime sjeli i popričali. **Odakle ljubav prema medicini, je li to nešto što te cijeli život zanima?**

- Oduvijek sam volio i želio pomagati ljudima na razne načine, te se iz toga i rodila ljubav prema medicini. Upisao sam Medicinski fakultet u Splitu te sam kroz studij, osim brojnih izvannastavnih aktivnosti, shvatio da me najviše zanima područje neuroznanosti, medicine spavanja, neurologije, odnosno ponajprije mozak i njegovo funkcioniranje. Počeo sam se intenzivnije uključivati u to područje čitajući dodatnu literaturu, radeći istraživanja i projekte, odlazeći na konferencije te se povezivao s ljudima iz tog područja. I u skoro vrijeme na Harvardu ću se time i nastaviti baviti, što je zapravo velika privilegija.

Uskoro putuješ na Harvard, možeš li nam reći nešto više o tome?

- Idem na Medicinski fakultet, u Laboratorij za neurobiologiju koji se primarno bavi molekularnim mehanizmima spavanja te utjecaju koje spavanje ima na brojne neurološke poremećaje kao što su Alzheimerova bolest i ostale. Upravo ovom je i najveće područje interesa. Još uvijek mi je nestvarno da odlazim u Boston jer je Harvard, kao najprestižnije svjetsko sveučilište, nešto o čemu nikada nisam mogao niti sanjati, osobito s 26 godina! To je trenutak kada vam se čini da je stvarnost bolja od snova jer to ne možete niti sanjati. Kada čovjek već dobije ovakvu priliku za koju zaista mislim da se događa jednom u životu, mora je maksimalno iskoristiti. Ovo je zaista odličan primjer svima kako čovjek nikada sam sebi ne smije postavljati ograničenja u smislu da se nešto ne može ili je „preveliko“, jer u životu je apsolutno

PREDDIPLOMSKI STUDIJ MEDITERANSKE POLJOPRIVREDE

U središtu pažnje je

Obrazovni cilj je integracijom znanosti, tehnologije, inženjerstva i fundamentalnih znanja pružiti snažno, višestruko, sveobuhvatno i praktično znanje iz ključnih stvari za očuvanje života i buduću razvoj

PIŠE **PROF. DR. LEO GRACIN,**
VODITELJ STUDIJA

Sveučilište u Splitu i Institut za jadranske kulture i melioraciju krša u partnerskim odnosima stvorili su moderan studentski program, a dodatno su uključeni i predavači iz visokoškolskih institucija iz Osijeka, Zagreba i Dubrovnika u cilju dostizanja visoke kvalitete studija.

CILJEVI STUDIJA:

Naš obrazovni cilj je integracijom znanosti, tehnologije, inženjerstva i fundamentalnih znanja pružiti snažno, višestruko, sveobuhvatno i praktično znanje iz poljoprivrede i proizvodnje hrane, dvije stvari ključne za očuvanje života i buduću razvoj kako u ruralnim prostorima tako i na području cijele Hrvatske.

U središtu pažnje preddiplomskog studija Mediteran-

ske poljoprivrede je proizvodnja hrane, iskorištavanje potencijala autohtonih biljnih vrsta, razumijevanje fizioloških i biokemijskih odgovora biljaka na čimbenike stresa uzrokovane sve češće prisutnim klimatskim ekstremima, edukacija o inovativnim tehnologijama uzgoja s ciljem očuvanja okoliša, zaštite i održivog korištenja prirodnih resursa te prepoznavanje i zaštita krajolika kao kulturne baštine.

OSTVARENJE SNA

Mladi splitski liječnik Alen Juginović odlazi na Harvard

sve moguće uz ogroman rad, upornost i ljubav. Ine zaboravite, primarno budite čovjek prema svakome, a sve ostalo će doći.

Kako se osjećas povodom odlaska?

- Nevjerojatno mi je da za nekoliko tjedana odlazim u SAD, ali zapravo ne razmišljam previše o tome jer kao da sam se već sam sa sobom pomirio proteklih nekoliko mjeseci. Sjećam se kad sam prijateljima i obitelji rekao da sam dobio ponudu za posao na Harvardu i njihove reakcije koja je bila skup emocija, od šoka preko suza do osmijeha. Ovdje isto želim zahvaliti svim kolegama, suradnicima, prijateljima i obitelji na podršci svih ovih godina. Ikoliko god je Harvard u profesionalnom životu nevjerojatno postignuće, toliko su mi najmanji neki trenuci s prijateljima i obitelji, koji se čine tako običnima, a uhačeni u slikama, iznimno važni i zapravo najveća motivacija i inspiracija za sve stvari kojima sam se bavio, od javnih predavanja, humanitarnih koncerata, međunarodnih konferencija i dovođenja dobitnika Nobelove nagrade. Oni su bili punjači moje baterije.

Koji su planovi i želje za budućnost? Želiš li se vratiti nazad u Hrvatsku i ovdje nastaviti svoju karijeru?

- Lagao bih kad bih rekao da imam apsolutni konačni cilj u životu. Obično radim kratkoročne planove s fokusom na danas jer mislim da je enormno važno svaku minutu iskoristiti jer je ona nepovratna i ne želim se dovesti u situaciju da pred kraj života budem razmišljao na način: „Da sam barem napravio....“. Na Harvardu i generalno u SAD-u želim što je moguće više iskustva skupiti u svim poljima kako bih mogao biti kompletniji i kvalitetniji kao znanstvenik i osoba generalno. Kada dolazite u društvo najboljih, uvijek je nekakav pozitivni

Još uvijek mi je nestvarno da odlazim u Boston, na najprestižnije svjetsko sveučilište, to je nešto o čemu nikada nisam mogao niti sanjati, osobito s 26 godina!’

Ništa nije nemoguće - studenti doveli nobelovce u Split

pritisak tu, nekakva očekivanja, koja su mi dodatna motivacija za rad jer u društvu takvih vrhunskih stručnjaka možete vidjeti gdje vi stojite, koje su vam slabosti i na čemu trebate dodatno poraditi. Apsolutno bih volio da imam priliku to znati i iskustvo prenijeti svima, a prvenstveno mladima i studentima, kao jedan oblik motivacije i inspiracije da se iz naše male Hrvatske može doći do svjetskoga vrha jer ja nisam nikakav genijalac nego najobičniji čovjek iz Splita koji je imao iznadprosječnu ambiciju i vjeru da se uz timski rad, disciplinu, odricanje i trud sve može postići. Stoga, zašto ne bi i ti koji ovo čitaš mogao ostvariti uspjeh u tvom polju interesa?

Uspio si dovesti čak četiri nobelovca u Split. To je ogroman uspjeh na znanstvenom polju. Možeš li nam reći nešto više o tome te kako je uopće došlo do toga?

- Ono što treba istaknuti je da je jedan prekrasan i mali tim studenata s Medicinskog fakulteta u Splitu organizirao događaje koji su zaista nevjerojatni. Počeli smo prije nekoliko godina održavati javna predavanja i radionice te manje humanitarne akcije. Zatim, kada

smo vidjeli da je odaziv i interes dobar, odlučili smo organizirati velike humanitarne koncerte s poznatim hrvatskim pjevačima, kako bismo poboljšali barem malo život najpotrebitijima. Zatim, organizirali smo kongres s ciljem poboljšavanja praktičnih znanja za studente medicine, dentalne medicine i farmacije kroz radionice i predavanja. Taj godišnji kongres, koji se zove „Practical Knowledge for Students“, je u tri godine održavanja okupio dva dobitnika Nobelove nagrade, više od 1000 studenata i profesora iz 27 zemalja svijeta, 34 nacionalnosti s četiri kontinenta na više od 160 radionica, predavanja i ostalih aktivnosti. Ovo je apsolutni uspjeh studenata koji je nevjerovatan i koji ne bi bio moguć bez pomoći nastavnog i nenastavnog osoblja Medicinskog fakulteta u Splitu. U tri godine taj je kongres pozicionirao Split na karti Europe kao mjesto gdje se svakog travnja ovaj prekrasan događaj organizira. Na temelju utjecaja koji su nobelovci imali na društvo, odlučili smo organizirati zaseban događaj samo za njih. Tada se to svima činilo kao luda ideja jer tko smo mi, najobičniji studenti iz Splita,

da ćemo dovesti nobelovce? Sedam studenata nije dijelilo tu misao i na kraju je upravo tih sedam studenata dovelo u rujnu 2019. čak četiri nobelovca u Split, što je nešto neviđeno, ne samo u Splitu, već u svijetu da studenti organiziraju događaj takvog kalibra. Upravo i zbog ovoga govorim tebi koji ovo čitaš – ništa, ma baš ništa, nije nemoguće!

Također si i osnivač udruge neuroznanosti, NeuroSplit. Možeš li nam reći nešto više o tome te otkriti studentima svoju tajnu, kako sve stigneš?

- Sekcija za neuroznanost NeuroSplit je osnovana 2015. te sadržava podsekcije za neuroznanost, psihijatriju, neurologiju i neurokirurgiju, ultrazvuk i volontiranje te kroz brojne radionice, predavanja i ostale aktivnosti nudi studentima koji se učlane brojne prilike za izvannastavne aktivnosti i stjecanje iznimno važnog iskustva za vrijeme studentskih dana. Ona je zapravo bila jedna odlična platforma kroz koju smo organizirali i naše kongrese, humanitarne koncerte i dovodili nobelovce. Nema neke velike tajne u tome kako se uz studiranje stižu i sve ove ostale aktivnosti. Ono što je najvažnije je ljubav prema tome što radite i shvaćanje da je potreban ogroman trud i rad te još veće odricanje kako bi se sve moglo ostvariti. Ono što bih volio naglasiti je da sve što čovjek radi danas će imati reperkusije na sutra. Stoga, ako želite lijepu budućnost, ona počinje s radom danas. I ništa neće samo od sebe doći, već je to plod vašeg truda. Također, važno je reći da ne očekujete nagradu da dođe odmah nakon što nešto obavite. Nemojte razmišljati o tome, a ona će doći. Dobro se dobrim ipak vraća.

Kakva je pozicija Sveučilišta u Splitu pa i šire (cijele Hrvatske) na svjetskom znanstvenom planu?

- Mislim da su hrvatski znanstvenici vrlo cijenjeni u svijetu u brojnim poljima u kojima rade i ne smatram da smo zakinuti zbog toga odakle dolazimo. Nadalje, Sveučilište u Splitu iz godine u godinu raste po brojnim relevantnim ljestvicama u svijetu, što je zasigurno dobar pokazatelj rada svih ljudi na Sveučilištu. Smatram da je znanje koje se stječe na hrvatskim sveučilištima dovoljno kvalitetno da naši studenti mogu biti konkurentni na svjetskoj razini. Naravno, dosta toga ovisi i o pojedincu kako se odnosi prema učenju i radu generalno. Smatram da bi jedna od ključnih uloga nastavnika trebala biti inspiriranje i motiviranje studenata da pokušaju ostvariti najbolje rezultate koje mogu. Prostor za napredak uvijek ima, ali on će se postići samo ako mlađe generacije budu dovoljno motivirane da rad svojih nastavnika dignu na

stavne aktivnosti i stjecanje iznimno važnog iskustva za vrijeme studentskih dana. Ona je zapravo bila jedna odlična platforma kroz koju smo organizirali i naše kongrese, humanitarne koncerte i dovodili nobelovce. Nema neke velike tajne u tome kako se uz studiranje stižu i sve ove ostale aktivnosti. Ono što je najvažnije je ljubav prema tome što radite i shvaćanje da je potreban ogroman trud i rad te još veće odricanje kako bi se sve moglo ostvariti. Ono što bih volio naglasiti je da sve što čovjek radi danas će imati reperkusije na sutra. Stoga, ako želite lijepu budućnost, ona počinje s radom danas. I ništa neće samo od sebe doći, već je to plod vašeg truda. Također, važno je reći da ne očekujete nagradu da dođe odmah nakon što nešto obavite. Nemojte razmišljati o tome, a ona će doći. Dobro se dobrim ipak vraća.

Kakva je pozicija Sveučilišta u Splitu pa i šire (cijele Hrvatske) na svjetskom znanstvenom planu?

- Mislim da su hrvatski znanstvenici vrlo cijenjeni u svijetu u brojnim poljima u kojima rade i ne smatram da smo zakinuti zbog toga odakle dolazimo. Nadalje, Sveučilište u Splitu iz godine u godinu raste po brojnim relevantnim ljestvicama u svijetu, što je zasigurno dobar pokazatelj rada svih ljudi na Sveučilištu. Smatram da je znanje koje se stječe na hrvatskim sveučilištima dovoljno kvalitetno da naši studenti mogu biti konkurentni na svjetskoj razini. Naravno, dosta toga ovisi i o pojedincu kako se odnosi prema učenju i radu generalno. Smatram da bi jedna od ključnih uloga nastavnika trebala biti inspiriranje i motiviranje studenata da pokušaju ostvariti najbolje rezultate koje mogu. Prostor za napredak uvijek ima, ali on će se postići samo ako mlađe generacije budu dovoljno motivirane da rad svojih nastavnika dignu na

još veću razinu. Nešto najlošije što se može dogoditi fakultetu ili sveučilištu je da studenti dođu na studij sretni i motivirani za rad, te izidu sa studija frustrirani i nezadovoljni. Na ovom je polju ta inspiracija ključ jer mladi ljudi su oni koji zaista mogu promijeniti sredinu u kojoj se nalaze, ali samo uz dobar primjer i mentorstvo iskusnijih kolega. Mi ne možemo na silu staviti znanje u glavu studentima, ali apsolutno ih možemo motivirati da rade i daju najbolje od sebe čak i kad ih nitko ne gleda!

I za kraj, što bi poručio mladim ljudima koji baš kao i ti žele pomicati granice?

- Vrlo kratko ću reći nekoliko stvari. Zapamti, nikada, ama baš nikada, nemoj dopustiti da ti netko govori da ne možeš ostvariti svoje snove jer obično ti to govore ljudi koji svoje nisu mogli ostvariti. Dalje, radi ono što voliš, a ne ono što ti netko govori da bi trebao zbog X razloga jer ostatak života nećeš biti potpuno zadovoljan. Znaj da se ogroman trud i rad uvijek isplate, ali ne mora to biti odmah sutra, niti to mora biti nagrada u novčanom pogledu. Zar ne bi puno radije prihvatio nagradu cjelovotne sreće umjesto novca? Nemoj se zadovoljavati s nečim prosječnim, nego ciljaj na najviše i najbolje bez pomisli da ti ne možeš to zbog nečega ostvariti. Govorim ti, kao obični čovjek iz Splita, ono što sanjaš raditi sigurno ne rade trenutačno izvanzemaljci, već ljudi koji su bili kao i ti. Mali trenuci u životu i tvoji istinski prijatelji i obitelji su ti najveća snaga i nevjerojatno si sretan što imaš te ljude oko sebe i nikada nemoj prestati to maksimalno cijeniti. Isto tako, ako želiš budućnost iz snova, počni raditi na tome već danas jer sutra možda bude prekasno. I moja klasična poslovice i nit vodilja u životu za kraj: Ako želiš doći negdje brzo – idi sam. Ako želiš dogurati daleko – idi zajedno.

proizvodnja hrane

Nakon završetka studija naši studenti postaju kvalificirani, profesionalci sposobni identificirati, analizirati i rješavati probleme u poljoprivredi, a ovisno o odabiru predmeta i primijeniti znanja i vještine u hortikulturnoj ili vinogradarsko-vinarskoj proizvodnji i plasmanu proizvoda, voditi računa o sigurnost i kvaliteti proizvoda, obavljati poslove u području poljoprivrede u tijelima lokalne uprave, državnim institucijama... Nastavak akademskog školovanja biti će moguć na Sveučilištu u Splitu ili drugima Sveučilištima koji imaju diplomatske studije iz područja bi-

otehničkih i srodnih znanosti.

Dodatno, kao jedan od osnovnih ciljeva, Studij želi izgraditi čvrstu povezanost sa svojim studentima, kojima će biti na raspolaganju i pomagati u njihovu poslu i po završetku studija, kao i izgraditi alumni diplomiranih studenata, zajednicu koja će razmjenom praktičnih znanja i suradnjom u neda-lekoj budućnosti biti značajni čimbenik razvoja poljoprivrede u Hrvatskoj.

U Hrvatskoj postoje svi preduvjeti za dobar život. Poruka mladim ljudima je da kroz poljoprivredu nađu posao, ljubav i način života. Kroz ovaj posao

svojim radom, znanjem sami gradite svoju budućnost. Svi predavači će se maksimalno potruditi da s ovog studija izlaze kvalitetni inženjeri koji će biti u stanju uhvatiti u koštac sa svim izazovima ovog posla. Radom u malim grupama i značajnim udjelom praktične nastave će omogućiti kvalitetno usvajanje znanja mladih kolega budućih voditelja projekta u poljoprivrednom sektoru.

Prediplomski sveučilišni studij Mediteranska poljoprivreda izvodi se kao redoviti studij čiji je nositelj Sveučilište u Splitu te traje 6 (šest) semestara, odnosno 3 (tri) godine. Zavr-

Profesori na studiju Mediteranske poljoprivrede - Vedran Poljak, Frane Strikić, Josip Gugić, Leo Gracin i Mario Bjeliš

šetkom studija student stječe akademski naziv sveučilišni prvostupnik (*baccalaureus*) inženjer mediteranske poljoprivrede smjer hortikultura ili vinogradarstva i vinarstva.

Prediplomski sveučilišni studijski program Mediteranska poljoprivreda smjerovi VI-NOGRADARSTVO I VINARSTVO; ili HORTIKULTURA se realizira kroz šest semestara,

od čega su prva dva semestra zajednička za sve studentske smjere kroz 180 ECTS-a.

Kvota upisa je 30 studenata. Uvjeti upisa: Na temelju uspjeha u srednjoj školi do 500 bodova Na temelju položenih ispita na državnoj maturi do 500 bodova Hrvatski jezik (razina B) do 100 bodova

Matematika (razina B) do 150 bodova Strani jezik (razina B) do 50 bodova Biologija ili Kemija* do 200 bodova Za zainteresirane kandidate koji nisu polagali maturu će se naknadno objaviti uvjeti upisa. Za više informacija www.mediteranskapoljoprivreda.unist.hr

ODRŽANA KONFERENCIJA TIME MACHINE DAY

Digitalizacija za očuvanje kulturne baštine

Na skupu se istaknulo kako nije dovoljno samo snimiti podatke u digitalnom obliku, već ih je potrebno učiniti upotrebljivima krajnjim korisnicima u obrazovanju, znanosti, kulturnim ustanovama te kreativnim industrijama.

PIŠE

TATJANA KLARIĆ BENETA

Uauli Sveučilišta u Zagrebu 15. siječnja 2019. godine održana je konferencija *Time Machine Croatia info day* kojom su se predstavili hrvatski projekti povezani s trajnim ciljevima Time Machine projekta. Riječ je o paneuropskom FET Flagship CSA projektu, pokrenutom 2017. godine kao *Horizon 2020 Large-Scale Research Initiative Programme* koji je posvećen razvoju velikih digitalizacijskih i računalnih infrastruktura i umjetne inteligencije s ciljem umrežavanja europske kulturne baštine i njezine dostupnosti putem mrežnih stranica i aplikacija. Povodom otvorenja konferencije, rektor Sveučilišta u Zagrebu **Damir Boras** naglasio je važnost kulture koja je često nepravedno zapostavljena i podfinancirana. Kazao je da je potrebno sačuvati bogate baštinske podatke korištenjem novih tehnologija te ih omogućiti za daljnja istraživanja. Pritom napominje da je potrebno povezati kulturne ustanove, znanost i industriju te poboljšati alternativne načine suradnje radi stvaranja uvjeta za nove tehnologije. Državni tajnik Središnje državnog ureda za razvoj

digitalnoga društva **Bernard Gršić** kazao je da pozdravlja projekt te informirao prisutne kako je Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva nositelj Središnjeg kataloga službenih dokumenata Republike Hrvatske kojim se u protekle dvije godine digitaliziralo preko 500 tisuća stranica službenih dokumenata. "U tom je periodu Republika Hrvatska potpisala i preko 40 ugovora o financiranju projekata digitalizacije iz europskih sredstava te se očekuje da će u naredno vrijeme rezultat tih projekata donijeti svojevrsnu revoluciju u promjeni rada javne uprave" napomenuo je Gršić.

Vlatka Lemić, rukovoditeljica Središnjeg ureda za arhivsku gradnju Sveučilišta u Zagrebu okupljene je upoznala s radom Međunarodnoga centra za arhivska istraživanja ICARUS koji je posvećen istraživanju povijesnoga nasljeđa, promicanju dostupnosti arhivskih izvora putem novih IT tehnologija i razvoju međuinstitucionalne i međunarodne suradnje na području kulturne, znanstvene i stručne djelatnosti. Lemić je kazala da su projektima ICARUS-a u proteklih deset godina razvijene brojne digitalne platforme koje su sve aktivne i u Hrvatskoj te se pokazalo da je važna suradnja i potpora akademске i istraživačke zajedni-

ce i ostalih dionika. Pojasnila je da se Time Machineom prepoznalo da nije potrebno samo posnimati podatke u digitalnom obliku, već ih je potrebno učiniti upotrebljivima kako bi ih krajnji korisnici u kulturnim ustanovama, obrazovanju i znanosti te kreativnim industrijama mogli učinkovito koristiti.

"Osnovna ideja Time Machinea je uklanjanje svih barijera u pristupu i korištenju kulturne baštine" kazao je predsjednik ICARUS-a i utemeljitelj projekta Time Machine, **Thomas Aigner** naglasivši da su posljedice takvog korištenja za obrazovanje i istraživanje, ali društvo općenito iznimno velike. "Ako uspijemo transformirati osnovne čuvatelje baštine - muzeje, arhive... i učinimo ih digitalnima i dostupnima svima na korištenje pomoću uređaja za prijevod ili prepoznavanja teksta i rukopisa te umjetnom inteligencijom, kulturna bi baština bila dostupna svima i svaka bi barijera bila maknuta" - pojasnio je Aigner.

Konferencijom su predstavljeni brojni primjeri dobre prakse poput uloge heterogenih mobilnih robota u mapiranju prošlosti i sadašnjosti o kojoj su govorili profesori **Stjepan Bogdan** i **Nikola Mišković** s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. **Vlatka Rajčić** s Građevinskoga fakulteta predstavila mogućnosti 3D modeliranja kulturne baštine pomoću inkluzivnog pristupa vremenski dinamičnoj 3D rekonstrukciji građevina. **Nataša Jermen** iz Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža predstavila je projekt Od enciklopedije do portala hrvatske baštine, dok je o nematerijalnoj baštini govorila **Koraljka Kuzman Šlogar** s Instituta za etnologiju i folkloristiku. O mogućnostima implementacije Time Machinea u rad in-

Rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras

Vlatka Lemić, potpredsjednica ICARUS-a i Time Machine ambasadorica

Thomas Aigner, potpredsjednik Time Machinea

Bernard Gršić, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva

stituta i arhiva raspravljale su Ljiljana Kolečnik s Instituta za povijest umjetnosti te Marijana Glavica s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. S više od 500 uključenih institucija Time Machine organizacija čini najveću europsku mrežu akademskih, istraživačkih i kulturnih ustanova i IT sektora, u kojoj aktivno sudjeluju i hrvatski članovi koji su organizirali nacionalni Time Machine dan s idejom predstavljanja projekta zainteresiranim dionicima iz područja humanistike, kulture, znanosti, IT i istraživačkog sektora kao i nacionalnih aktivnosti vezanih za ICT i kulturnu baštinu. Time Machine ima četiri osnovna stupa: Znanost i tehnologija, Rad, Mogućnosti primjene i Doseg i inovacije, a projektna infrastruktura uspostavljena je kroz Time Machine Organization (TMO), kao održivoy zajedničkoj platformi za budući razvoj i istraživanje u području tehnologije, znanosti i kulturne baštine i njihovo pozicioniranje u nove strateške europske programe za iduće desetljeće.

lišta u Zagrebu. **Vlatka Rajčić** s Građevinskoga fakulteta predstavila mogućnosti 3D modeliranja kulturne baštine pomoću inkluzivnog pristupa vremenski dinamičnoj 3D rekonstrukciji građevina. **Nataša Jermen** iz Leksikografskoga zavoda Miroslav Krleža predstavila je projekt Od enciklopedije do portala hrvatske baštine, dok je o nematerijalnoj baštini govorila **Koraljka Kuzman Šlogar** s Instituta za etnologiju i folkloristiku. O mogućnostima implementacije Time Machinea u rad in-

stituta i arhiva raspravljale su Ljiljana Kolečnik s Instituta za povijest umjetnosti te Marijana Glavica s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. S više od 500 uključenih institucija Time Machine organizacija čini najveću europsku mrežu akademskih, istraživačkih i kulturnih ustanova i IT sektora, u kojoj aktivno sudjeluju i hrvatski članovi koji su organizirali nacionalni Time Machine dan s idejom predstavljanja projekta zainteresiranim dionicima iz područja humanistike, kulture, znanosti, IT i istraživačkog sektora kao i nacionalnih aktivnosti vezanih za ICT i kulturnu baštinu. Time Machine ima četiri osnovna stupa: Znanost i tehnologija, Rad, Mogućnosti primjene i Doseg i inovacije, a projektna infrastruktura uspostavljena je kroz Time Machine Organization (TMO), kao održivoy zajedničkoj platformi za budući razvoj i istraživanje u području tehnologije, znanosti i kulturne baštine i njihovo pozicioniranje u nove strateške europske programe za iduće desetljeće.

SVEČANA SJEDNICA VIJEĆA FAKULTETA GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE

Diplomanata je svake godine sve više

Posebno smo ponosni na modernizaciju i proširenje obuhvata doktorskog studija, naglasio je dekan Nikša Jajac

PIŠE

MILA PULJIZ

Na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije koncem prosinca održana je svečana sjednica Fakultetskog vijeća. Tom su prigodom rekapitulirane sve aktivnosti, kao i događanja koja su obilježila 2019. godinu. Sjednici su nazočili predstavnici Grada Splita, Splitsko-dalmatinske županije, suradnih ustanova, bivši dekani, profesori emeritusi, članovi Senata, kao predstavnik Sveučilišta gostovao je prorektor izv. prof.dr.sc. Željko Radić.

U svom pozdravnom govoru dekan izv.prof.dr.sc. Nikša Jajac prije svega zahvalio se

sastavnicama smještenim u zgradi triju fakulteta koji su omogućili FGAG-u da tijekom trajanja radova izgradnje i rekonstrukcije u njihovim prostorima uredno održavaju nastavu. "Najveće ostvarenje ove godine jest nova generacija naših diplomanata kojih je svake godine sve više i više, ove godine rekordnih 282. To se treba uvijek spomenuti jer naša osnovna zadaća je biti tu, na usluzi vama te stvarati generacije koje će ne samo nas zamijeniti već koje će donijeti dobrobit našem gradu, županiji i našoj domovini. "kazao je dekan Jajac.

"Što se tiče znanstvene djelatnosti, objavili smo mnoge radove, knjige i zbornike te sudjelovali i sudjelujemo još

uvijek na mnogim projektima koji su u potpunosti ili sufinancirani iz različitih vanjskih izvora, a što je posebno važno ove godine jest uspostava znanstveno istraživačkih i umjetničkih projekata Fakulteta." dodao je dekan te je spomenuo kako su na Fakultetu posebno ponosni na modernizaciju i proširenje obuhvata doktorskog studija. Osvrnuvši se na objavljene radove u 2019. godini, dekan Jajac je kazao kako su objavljena 62 znanstvena i stručna rada u časopisima.

U prigodi svečane sjednice dodijeljene su nagrade za dugogodišnji rad i postignuća tijekom rada: SLAVKU PR-LJU, dipl. oec., šefu računovodstva, doc. dr. sc. VIŠNJI

Svečana sjednica

UNIVREZITAS

KUKOČ, izv. prof. dr. sc. ROBERTU PLEJČU i prof. emeritusu ANTI MIHANOVIĆU

za godine marljivog i predanog rada na Fakultetu. Nagrađeni su i najbolji

studenti u svim studijskim programima po godinama studija.

PREDSTAVLJENA MONOGRAFIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Dokument vremena i pogled u budućnost

Riječ je o kapitalnom djelu koje će sljedećih pedeset godina biti izvor recenziranih, nepristranih podataka o sveučilištu u kojemu se ono predstavlja kao stožerna hrvatska nacionalna institucija, istakao je rektor Damir Boras

DAMIR KALOGERA

Rektor Damir Boras

je Sveučilište u Zagrebu prešlo od osnutka isusovačke akademije do današnjega dana. Nakana nam je bila ucrtati u te fotografije vrijedni rad svih naših prethodnika, a donekle i suvremenika. Ona je slika prošlosti i sadašnjosti, onako kako je vidimo mi koje je dopao rijedak zadatak, ali i rijetka povlastica da u 350. obljetnici možemo uobličiti ovakvo izdanje. Današnje će vrijeme i sve nas koji u njemu stvaramo profil Sveučilišta obraditi kao dio povijesti monografija koju će za 50 godina pisati današnji školarci prilikom 400. obljetnice Sveučilišta u Zagrebu. To će biti ujedno i najstroža recenzija ove monografije - naglasila je Polić-Bobić.

“ Važan je razvoj znanstvenih disciplina filologije i lingvistike koje su danas ukorak s Europom upravo zahvaljujući Sveučilištu u Zagrebu, naglasio je prof. emeritus August Kovačec, član HAZU-a

Povodom 350. obljetnice utemeljenja, Sveučilište u Zagrebu predstavilo je 17. prosinca 2019. u auli Sveučilišta u Zagrebu monografiju pod nazivom „Sveučilište u Zagrebu 350 godina - 1669.-2019.“

Monografiju je uvodno predstavio rektor Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. **Damir Boras** koji je zahvalio svim suradnicima koji su svojim radom na monografiji pridonijeli tome da bude oblikovana kao „dokument vremena, protekle tradicije ali i pogled u budućnost našega Sveučilišta“.

Čuvare nacionalnoga identiteta

Riječ je o kapitalnom djelu koje će sljedećih pedeset godina biti izvor recenziranih, nepristranih podataka o sveučilištu u kojemu se ono predstavlja kao stožerna hrvatska nacionalna institucija u području visokoga obrazovanja, znanosti, kulture i umjetnosti, transfera tehnologije i znanja, društvenih djelatnosti i čuvar nacionalnoga identiteta, čuvar hrvatskoga jezika i čuvar europskih vrijednosti - kazao je rektor Boras te dodao da ova monografija govori o snazi Sveučilišta u Zagrebu, u društvenom, obrazovnom i znanstvenom smislu te da vjeruje da će kao takva biti pravim svjedokom vremena. Pritom je naglasio kako je monografija svjedok sveučilišne autonomije, njegove slobode djelovanja u svim područjima kulture i umjetnosti, a osobito društvenih djelatnosti.

Upravo se na promicanje spomenutih vrijednosti osvrnuo prof. emeritus **August Kovačec**, član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, naglasivši važnost razvoja znanstvenih disciplina filologije i lingvisti-

ke koje su danas ukorak s Europom upravo zahvaljujući Sveučilištu u Zagrebu. Kratkim pregledom pretpovijesti Sveučilišta u Zagrebu i uloge sveučilišta u razvitku europskih naroda i društava, europske civilizacije i europskoga zajedništva od Zapadnoga Rimskoga Carstva do danas, Kovačec je istaknuo da su sveučilišta uspjela održati europsko civilizacijsko jedinstvo unatoč raznim političkim i vjerskim izazovima.

Monografija vremena

Glavna urednica monografije prof. dr. sc. **Mirjana Polić-Bobić** s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu istaknula je kako je riječ o jedinstvenom izdanju u kojemu uključeni suradnici i autori na gotovo 700 stranica nastoje pokazati ono što smatraju najvažnijim u dosadašnjih 350 godina povijesti Sveučilišta. Pojasnila je kako monografija obuhvaća sva područja vezana za rad i funkcioniranje sveučilišta, uključujući povijesni pregled, povijest razvoja disciplina, prikaz svake sastavnice sveučilišta. Obrade ne su teme poput međunarodnog suradnje, poslijediplomskog središta Dubrovnik te života studenata i studentskih organizacija. Opisana je građevinska i arhitektonska baština Sveučilišta kao i arhivska baština, sveučilišna knjižnica, a dio poglavlja posvećen je raznim informacijama poput pregleda sveučilišnih insignija, službenoga odijevanja nastavnika i studenata kroz povijest te popisa svih dosadašnjih počasnih doktora Sveučilišta u Zagrebu kao i rektora i prorektora.

Ova je monografija zamišljena kao niz kronološki slijednih fotografija cjelokupnoga višestoljetnoga puta koji

Prof. dr. art. Enes Midžić

Studentice Muzičke akademije iz kvarteta flauta „Monochromia“ upotpunile su predstavljanje monografije

Značaj umjetničkoga područja

Dok su fakulteti kroz tri stoljeća izrastali u okrilju Sveučilišta, umjetničke akademije samostalno su se razvijale jedno stoljeće, s rektorima koje su same birale, a trostoljetnu tradiciju Sveučilišta u Zagrebu prihvatile su 1979. godine - kazao je profesor **Enes Midžić** naglasivši važnu ulogu umjetničkoga područja. Pojasnio je da izvan mogućnosti monografskog prikaza udjela akademija, u umjetničkom, znanstvenom i stručnom radu, postoji cijelo područje javnoga djelovanja, koje čini sastavni dio života grada i države kroz koncertnu djelatnost, filmsku, kazališnu, plesnu i galerijsku djelatnost uz likovne izložbe i manifestacije, modne revije, dramske tekstove te ljetne akademije, brojne kolonije i radionice širom zemlje, koje su sastavni i nerazdvojni dio nacionalne kulture i umjetnosti.

Midžić je istaknuo da, usprkos trnovitom putu, umjetničko područje jasno je i gorljivo za snažno i jedinstveno Sveučilište u kojemu slobodno obavlja svoju misiju.

Studenti - predvodnici promjena

Prorektorica za studente, studije i upravljanje kvalitetom Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. **Ivana Čuković Bagić**, kazala je da su studenti razlog postojanja Sveučilišta. Pojasnila je da hrvatski narod nije, prije svega zbog višestoljetnih vanjskih ugroza i promjenjivih državnih prilika imao sreću, poput nekih drugih naroda, sustavno razvijati svoja visoka učilišta sto-

Glavna urednica monografije, prof. dr. sc. Mirjana Polić-Bobić

ga su hrvatski studenti uglavnom pohađali strana sveučilišta. Stoga je osnutak visokoga učilišta u Zagrebu 1669. godine utoliko dragocijeniji jer svjedoči da smo unatoč nesklonim povijesnim okolnostima imali svijest o potrebi sveučilišne nastave, naglasila je prorektorica, dodavši da su studenti oduvijek bili pokretači, a katkada i predvodnici društvenih promjena.

U naravi je mladih da traže nove putove društvenoga razvoja i promjenu društvenih odnosa, odnosno uspostave pravednijih socijalnih odnosa i struktura. Njihov idealizam i entuzijazam u takvim su procesima i etički i politički dragocijeni i nenadoknadivi. Uloga sveučilišta nije samo prenošenje i produbljivanje znanja i spoznaja, nego i istodobno traženje od svih, kako nastavnika, tako i studenata, dijalog o bitnim društvenim pitanjima i djelatnu zauzetost u stvaranju novih agendi kojima ćemo, s jedne strane vrednovati i promicati naša znanstvena i kulturna dostignuća, a s druge strane biti aktivno uključeni u društvene promjene u Europi i svijetu.

OBLJETNICA MUZIČKE AKADEMIJE

Studenti će još intenzivnije surađivati sa Zagrebačkom filharmonijom

Potpisan je ugovor s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova za šezdesetak nastupa studentskih komornih sastava Akademije tijekom predsjedanja Hrvatske Vijećem Europske unije

U svečanoj prigodi povodom Dana Muzičke akademije koji je već peti put obilježen datum preseljenja u novu zgradu predstavljene su aktivnosti u minuloj godini. Prije godinu dana proslavljen je dovršetak opremanja zgrade kolaudacijom velikih orgulja u dvorani Blagoje Bersa, studenti Akademije nastupili su uz Zagrebačke soliste, a višegodišnja suradnja nastavila se 11. siječnja 2020. na istom mjestu pod nazivom Koncert na dar.

Za studente Akademije redoviti godišnji nastupi sa Zagrebačkom filharmonijom velika su čast i dragocjeno iskustvo, a uz nove koncertne programe izvedene 14. te 17. siječnja 2020. u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog postignut je dogovor o još intenzivnijoj suradnji s Filharmonijom u sljedećim sezonama. U veljači 2019. na Akademiji se igrala predstava Iz čudesnog dječakovog

roga, inscenacija pjesama Gustava Mahlera u obradi Mladena Tarbuka. Režiser je bio gost sa Sveučilišta u Bernu Mathias Behrends, dok su izvedbama ravnali studenti dirigiranja. Na radionicama Simfonijskog orkestra redovito gostuju inozemni dirigenti, pa je tako prošlog ožujka to bio Tibor Bognany iz Mađarske. Euphony, projekt zajedničkog orkestra srednjoeuropskih akademija za glazbu, nastavljen je koncertom u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog pod ravnanjem **Daniela Geissa**. Krajem ožujka izvedena je **Mozartova opera *Così fan tutte***, postavljena u HNK-u u Zagrebu godinu ranije. Udaraljkaši su imali intenzivnu koncertnu sezonu pod nazivom **Ritmofonija** obilježavajući tridesetu obljetnicu otvaranja studija udaraljki: od siječnja sa simfonijskim orkestrom u *Bersi*, preko ciklusa *Lisinski subotom* u svibnju do Međunarodnoga udaraljkaškog natjecanja koje je održano na Akademiji u srpnju. Finaliste je na završnom koncertu ponovno pratila Zagrebačka filharmonija, čime smo zaključili prošlu akademsku godinu.

Nastavljajući redovite nastupe u ciklusu *Lisinski subotom*, koncertiranje ove akademske godine je započeto u studenome 2019. izvedbom **Beethovenove 9. simfonije** pod ravnanjem Mladena Tarbuka u dvorani ispunjenoj do posljednjeg mjesta, a povodom obilježavanja 350. obljetnice Sveučilišta. Do kraja akademske godine slijedi još jedan veliki koncert u Lisinskom pod ravnanjem Eitana Globersona, dirigentske zvijezde iz Izraela. U prestižnom koncertnom ciklusu *Lisinski subotom* nastaviti će

Dobitnica nagrade Bohanec - Darija Auguštan

Dobitnica dekanove nagrade Veronika Čiković

Dobitnici dekanove nagrade - Trio Eusebius

se sudjelovati i sljedeće dvije godine s nekoliko velikih projekata, među kojima je obnovljena opera *Životinjska farma* Igora Kuljerića.

Deveta se nakon Lisinskog preselila u Varaždin pod ravnanjem **Matije Fortune**, čime je uz uvod u obilježavanje 250. obljetnice rođenja velikog skladatelja promovirana suradnja s HNK-om u Varaždinu, gdje u ovoj sezoni predstoji još tri gostovanja: projekt **Hommage à Kurt Weill**, potom program **Doba romantičara: Brahms, Lisinski, Strauss** Simfonijskog orkestra te premijera opere *Pepeljuga* Julesa Masseneta u dvorani *Blagoje Bersa* 7. pa 9. i 11. ožujka, nakon čega slijede još dvije izvedbe u varaždinskom kazalištu. Operni projekt zajednički pripremaju Akademija dramske umjetnosti, Tekstilno-tehnološki fakultet, Akademija likovne umjetnosti, Studij dizajna Arhitektonskog fakulteta, Muzička akademija te HNK u Varaždinu, što je još jedan pokazatelj opsega i kvalitete redovite godišnje suradnje umjetničkih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Krajem prošle kalendarske godine postavljena je jedna suradnja s Katoličkim bogoslovnim fakultetom u okviru koje je u Mimari održan koncert muških zborova pod ravnanjem **Jasneke Ostojić**. Na programu su bile novoobjavljene i ranije nepoznate skladbe Ivana pl. Zajca za muški zbor i gudački orkestar, potom snimljene i za nosač zvuka.

Studentski koncertni ciklus **Virtuoso**, orguljaški **Anabasis**, ciklus *Vivat academia* te *Vivant professores*, ciklus koncerata za djecu i mladež u suradnji s Hrvatskom glazbenom mladeži, ciklus **Skladatelji obljetničari**, redovite smotre odsjeka te rad brojnih stalnih ansambala s njihovim redovitim koncertnim nastupima – sve su to godišnji koncertni ciklusi Muzičke akademije. Studenti kompozicije i muzikologije sudjelovali su u realizaciji programa 30. *Muzičkog bi-*

Dobitnik nagrade Rotary - Josip Frigan

Dobitnica nagrade Bohanec - Natalija Kralj

ennala Zagreb, kao i studenti izvođačkih odsjeka. Studenti glazbene pedagogije i muzikologije djelovali su aktivno među pripadnicima najosjetljivijih društvenih skupina, djecom s posebnim potrebama i drugim oblicima invaliditeta, u okviru programa Note ljubavi.

U okviru inicijative „**Muzike u klinike**” u organizaciji Klinike za tumore i Odsjeka za muzikologiju naši su studenti održali niz koncerata za oboljele od malignih bolesti. I na kraju, nedavno smo potpisali ugovor s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova za šezdesetak nastupa studentskih komornih sastava Akademije tijekom predsjedanja Hrvatske Vijećem Eu-

ropske unije.

Ti rezultati nastavnih procesa Muzičke akademije predstavljeni su javnosti tijekom samo jedne kalendarske godine. Takvo javno djelovanje predstavlja jednu od glavnih posebnosti umjetničkih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu. Rezultati nastavnih procesa umjetničkih akademija svakodnevno se iznova prikazuju javnosti uživo te putem medija. Time se stalni uvid u razinu izvrsnosti prirodno nameće kao jedan od najvažnijih kriterija za ocjenu rezultata.

Nažalost, druga posebnost umjetničkih sastavnica Sveučilišta jest kronična izloženost umjetničkog područja nedovoljnom financiranju.

IZ DEKANOVA PRIGODNOG GOVORA

Igor Lešnik: Održivost glazbe učenjem, stvaranjem, istraživanjem...

Prvih sto dana obnašanja dužnosti oslonili smo se na veliko-dušnu pomoć svojih prethodnika, na razumijevanje onih koji su nas izabrali te na nenastavno osoblje, koje – iako ne sudjeluje u izboru dekana – daje neprocjenjivi doprinos kontinuitetu djelovanja ustanove. U skladu s dekanskom krilaticom ODRŽIVOST GLAZBE UČENJEM, STVARANJEM, ISTRAŽIVANJEM... nastavljamo djelovati izvan Muzičke akademije po najvažnijim pitanjima umjetničkog područja.

U suglasju s Akademijom dramske umjetnosti te Akademijom likovnih umjetnosti uputili smo resornom ministarstvu te predsjedniku Vlade zahtjeve za rješavanje problema nepostojanja strateški osmišljenog sustava financiranja umjetničkog područja unutar sustava visokog obrazovanja Republike Hrvatske. Postizanje održivosti umjetničkih akademija ne smije imati za cilj samo njihovo golo preživljavanje, iako ono jest preduvjet za zadaće koje umjetničke sastavnice Sveučilišta imaju te žele ostvariti na svojem području. Važno je razumjeti veliku odgovornost umjetničkog područja za budućnost hrvatske kulturne tradicije te mu pružiti čvršći financijski oslonac za nastavak doprinosa ostvarivanju ovog strateškog interesa sustava visokog obrazovanja. To neće biti moguće budu li se umjetničke akademije morale baviti samo borbom za opstanak.

Umjetničko područje desetljećima opetovano upozorava na ugrozu održivosti sustava umjetničkog obrazovanja. Neprihvatljivo je što to moramo i dalje činiti dok istodobno Hrvatska započinje predsjedati Vijećem Europe, njezini gradovi postaju europskim kulturnim prijestolnicama, a najvažniji sastanci tijekom predsjedavanja, okupljeni pod nazivom HR PRES 2020 – u organizaciji Ministarstva vanjskih i europskih poslova, a na prijedlog Ministarstva kulture – uključuju mnogobrojne studentske izvedbe kulturnih programa. Da bismo mogli odigrati ulogu koju nam podrazumijeva Europska unija, ne možemo u čast Ode radosti trubiti u mraku niti pjevati bez zraka ako nemamo za struju, plin, vodu, odvoz smeća, održavanje scenske tehnike i klimatizacijskog postrojenja... dok umjetničke akademije duguju za najam prostora, a dvjestotinjak njihovih vanjskih suradnika još uvijek čeka isplatu honorara za nastavu održanu u prošloj akademskoj godini i zimskome semestru ove.

Kronični problemi s financiranjem akademija

Koje to još kriterije izvrsnosti treba zadovoljiti da bi za sada nepovoljni programski ugovori ubuduće ponudili umjetničkom području dostojan financijski okvir djelovanja umjesto ovisnosti o interventnim sredstvima? Zgrada u kojoj radi Muzička akademija, prepuna brojnih suvremenih sustava, zapravo je veliki stroj za čije golo funkcioniranje godišnje trebamo oko šest i pol milijuna kuna, dok s onim što dobijemo po studentu ne možemo pokriti ni tri! I druge umjetničke akademije žrtve su sličnih nerazmjera, pa zašto se onda uporno ustraje na sustavu koji umjetničko područje ovako bjelodano vodi u sve dublje dužničko ropstvo?

Zašto je potrebno toliko obrazlagati specifičnosti umjetničke nastave te opetovano i nepotrebno tražiti ekvivalent u znan-

stvenom području? Koji još argument pritom treba podastrijeti o potrebi za individualnom umjetničkom nastavom? Moj je profesor od svojega naučio svirati instrument na isti način kao i ja od njega, dok jednako tako moji studenti uče od mene, uvjereni kako će na isti način i oni jednoga dana podučavati. Takva stoljetna tradicija umjetničke poduke „jedan na jedan” prirodna je i potpuno primjerena za izvođačke kolegije glavnih predmeta struke. Nećemo valjda svi skupa lupati po bubnjevima odjedanput u grupi od najmanje deseterice samo zato što je tako predvidio kolektivni ugovor, pri izradi kojeg ktomu nismo bili ni konzultirani.

Iako bismo većim grupama uprihodovali više glavarine, bilo bi to samo zvučno zagađivanje prostora. Osim što bi takva proizvodnja buke bila nasilje nad ionako narušenim ekološkim ravno-vjesjem, zapravo bismo onemogućili preduvjet za nastajanje glazbe. Taj je preduvjet, naravno, tišina, a prema Johnu Cageu, u toj je tišini sve što radimo glazba. Međutim, nemojmo iz umjetničkih razloga šutjeti ni 4 minute i 33 sekunde! Umjesto tišine, parafrazirajući još i Arthura Schopenhauera, pobunimo se, jer je pobuna sastavni dio umjetnosti. Pritom odbijmo da to bude samo umjetnost preživljavanja.

Naše resorno ministarstvo u svojem nazivu niti ne spominje umjetničko područje, iako je u umjetničkom obrazovanju umjetnost prisutna najmanje u istoj mjeri koliko i znanost – ako ne i više od toga. Umjetničke akademije i dalje uz sve što rade jednostavno moraju nastaviti svoju ekološku misiju protiv zvučnog, vizualnog i duhovnog zagađivanja. Vidjet ćemo vrlo uskoro koliko se ovakve „ekološke” teme mogu probiti među prioritete tijekom hrvatskog predsjedanja.

Umjetnički zanos pri prometejskom oslobađanju našeg područja iz svojevrsnih okova znanosti unutar resornog ministarstva može „spuštajući loptu na zemlju” kulturnog – ili nekulturnog, ako vam je tako draže – igrališta ukazati na još jedan problem. Ondje biografije nogometaša ili starleta pokušavaju lukrativno statiti ravnopravno uz romane i velike filmove, čudesne slike i skulpture te monumentalna glazbena djela ili tonske i videozapise izvedbi umjetnika koji su u pravilu djelatni desetljećima, a nakon toga će njihovi radovi našu kulturu činiti prepoznatljivom stoljećima.

Treba li podsjetiti gdje se oni uglavnom školuju?

Upravo stoga treba izvesti „slobodni udarac” na vrata takvog sustava prijeteeće „bezvrijednosti”. Treba ukazati na zvijezde našeg područja – naše nagrađivane studente, zaposlenike i suradnike! Umjetničke izvedbe nisu niti ne smiju postati samo stanka u raspravi o važnijim temama ni usputni „glazbeni predah”, jer pružaju izravni uvid u ono čime se na Muzičkoj akademiji bavimo, između ostalog, i radi održivosti glazbe učenjem, stvaranjem, istraživanjem.

Dobitnik nagrade Rotary Viktor Čičić

DAJANA RADOŠ

Sveučilišna galerija Vasko Lipovac

KULTURNA DOGAĐANJA U SVEUČILIŠNOJ GALERIJI U SPLITU

Bogata godina u ‘Vasku Lipovcu’

PIŠE:
HELENA TRZE JAKELIĆ

Različiti programski sadržaji uključivali su izložbe, kulturne suradnje, edukativne programe i koncerte

Bogata kulturna aktivnost našeg Sveučilišta i Sveučilišne Galerije Vasko Lipovac u protekloj 2019. godini donijela je različite programske sadržaje koji su uključivali izložbe, kulturne suradnje, edukativne programe, koncerte.

Početak godine startao je sa manifestacijom Noći muzeja prvim danom veljače, gdje smo ostvarili suradnju sa Muzejom Grada Bjelovara. Suradnja je realizirana izložbom fotografija nagrađenog autora Tihomira Pintera. U sklopu manifestacije održana je petosatna besplatna grafička radionica namijenjena djeci nižih razreda osnovne škole. Za tu priliku slikar i grafičar Dalibor Lovrić, za polaznike izradio original grafiku „Sove“ koja je nakon održane radionice bile svečano uručena našim malim polaznicima. Grafička dvodnevna radionica ovog puta za učeničke srednjih škola kao i građanima zainteresiranim za medij grafike održana je sklopu Festivala znanosti pod istim mentorstvom.

Institucionalna suradnja ostvarena je i s Muzejom domovinskog rata u mjesecu ožujku. Dok Muzej čeka svoj izlagački prostor, čast nam je bila biti dio potpore njihovoj Izložbi ‘Heraj u ratu, hrvatski ponos u miru’. Izložbeni postav sastojao se od 63 ratna predmeta pokojnog Gorana Kliškića koje je Muzeju Domovinskog rata, kao prvu donaciju, dao Goranov otac, operni prvak Ratomir Kliškić kao i 25 fotografija koje su muzeju ustupili njegovi surbenci, koji su zajedno s ocem i otvorili izložbu. U istom mjesecu je otvorena posebna izložba i predstavljena monografija splitskog slikara Velebita Restovića. Izložba koja je bila postavljena manja je retrospektiva koja donosi izbor od 28 Restovićevih djela nastalih u razdoblju od sredine sedamdesetih do danas, a posebnost ove izložbe je što dosada ovakvu samostalnu izložbu Restović nije imao u svom gradu. Za monografiju je zaslužan autor Igor Brešan. Suradnja s Brešanom je ostvarena i na izložbama „Iza vidljivog“ riječkih akademskih umjetnica kiparice Ljiljane Barković i slikarice, grafi-

Izložba START umjetnost za kvalitetniji život osoba starijih od 54 godine ŽELJKO PUHOVSKI/HANZA MEDIA

čarke Tihane Karlović koja je otvorena u lipnju, kao i na izložbi iz Ciklusa Svatko na svojoj strani gdje smo se upoznali sa radom akademskih slikara Tonija Belobradjica i Ambroza Orošija. Kruna ovogodišnje suradnje zasigurno je velika izložba „Vedute Dalmacije“ priređena u prosincu. Tematska izložba u zajedničkoj organizaciji Sveučilišta u Splitu i Galerije Brešan čini postav od 50 djela istaknutih hrvatskih slikara. Postav donosi različita viđenja poznatih gradskih vizura kroz vrijeme, ponajprije grada Splita, Trogira, ali i malih mjesta Dalmacije. Zanimljivost izložbe zasigurno je u tome što postav prizemlja uključivao je djela velikih majstora kista od Emanuela Vidovića, Ante Kaštelančića, Milana Tolića, Ljubomira Nakića, Ivana Mirkovića, Cate Dujišin Ribar, Jakova Pavića, Ivana Krstulovića i drugih, dok su na katu djela živućih etabliranih autora, počevši od Jospia Botterea Dinia, Željka Bubala, Stipe Ivaniševića, Ahmeda Piragića, Velebita Restovića, Abela Brčića, Ane Marije Botteri i drugih. U glazbenom djelu otvorenja nastupila je klapa Trogir. Izložbu je otvorio rektor splitskog Sveučilišta prof. dr.sc. Vragan Ljutić, naglasivši „*vrijednost ove izložbe je u tome da će biti eksponirana studentima Sveučilišta u Spli-*

tu. Treba poznavati umjetnost, umjetnike jer time postajemo bolji, a upravo je to vrijednost našeg Sveučilišta koje pored svih područja djelovanja stavlja naglasak i na umjetničko“. U sklopu izložbe održana je i besplatna radionica za djecu „Mali Vedutisti“ za vrijeme manifestacije „Juuhuuu! praznici su. Pod stručnim vodstvom Ane Čukušić, djeca su se upoznala s pojmom i motivom vedute, vremenom i okolnostima njezine pojave unutar likovne umjetnosti kao i izradili vlastitu sliku. Zanimljiva i izložbe zasigurno je i izložba riječke autorice Dijane Lukić, „20 selfija Dijane L.“ otvorena u svibnju, a posjetitelji su mogli upoznati autoricu kroz radove – reprezentativne autoportrete izvedene u tehnici ulja na platnu. Kustosica ove izložbe je Zlata Tomljenović. Samostalna izložba Tee Bičić „Karbon“ otvorena je u srpnju. Kustoski dio izložbe potpisuje Sonja Švec Španjol, a riječ o slikarskim radovima u kombiniranoj tehnici akrila i ugljena na platnu velikih i srednjih formata. Još jedna slikarska izložba je autorice Jagode Kecman, a kustos ove izložbe je Tonči Šitin. U mjesecu rujnu po prvi put se u splitskoj publici predstavila i riječka likovna pedagoginja i grafičarka Dajana Radoš izložbom „Matricis – grafičke mijene“. Osim grafika

na izložbi su bile i izložene i umjetničke knjige. Autoricu je predstavio kustos Ivan Kekeza.

U istom mjesecu otvorena je izložba „Čitanje sadašnjosti“. Autori radova su profesori i asistenti Likovnog odjela Umjetničke akademije u Splitu Edvin Dragičević, Anita Miloš, Vedran Perković, Viktor Popović, Kristina Restović, Neli Ružić, Lana Stojičević, Slobodan Tomić. Izložbu i projekt predstavio je Slobodan Tomić prodekan za nastavu Odjela za likovnu umjetnost i kustos Božo Kešić. Izložba „Čitanje sadašnjosti“ u organizaciji Umjetničke akademije u Splitu i Sveučilišne galerije „Vasko Lipovac“ jedna je od aktivnosti u sklopu višegodišnjeg projekta Europske noći istraživača koji se lani odnosio na temu grada u prošlosti, a čije je središte zanimanja ove godine „Grad u budućnosti“...

Još jedan projekt s Umjetničkom akademijom u Splitu je i na izložbi *Suvremena makedonska grafika profesora i studenata Fakulteta likovnih umjetnosti Skoplje* koja je otvorena je 20. rujna 2019.

Izložba u sklopu projekta Grafička akcija Split - Skoplje, predstavlja međusveučilišnu i međunarodnu suradnju dviju akademija, Umjetničke akademije u Splitu i Fakulteta likovnih umjetno-

sti u Skoplju. U prisustvu gostiju iz Makedonije profesora Fakulteta likovnih umjetnosti u Skoplju Slavice Janešlieva i Ladislava Cvetkovskog i studenata, projekt je predstavila docentica Odsjeka grafike Umjetničke akademije u Splitu Maja Zemunik u društvu voditeljice projekta Dajane Džafa i dekana Umjetničke akademije u Splitu prof. Edvina Dragičevića.

Angažiranost profesora i studenata Umjetničke akademije vidljiva je i na izložbi „Mogućnosti boje“ koja se otvorila u sklopu Festivala znanosti. Postav Izložbe odabir je studentskih radova Odsjeka za slikarstvo Umjetničke akademije u Splitu, nastalih pod mentorstvom profesora Odsjeka za slikarstvo. Studensku izložbu radova uz nazočnost studenata predstavio je pročelnik slikarskog Odsjeka za slikarstvo prof. Viktor Popović uz profesora Vedrana Perkova, dok je kustoski posao obavio Božo Kešić, koji je otvorio izložbu.

Još jedna studentska izložba bila je godišnja izložba studentskih radova Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije, postavljena krajem lipnja. Uz nazočne studente i doc.art. Dinka Peračića, izložbu je otvorio prof. art. Neno Kezić - prodekan za studije arhitekture i urbanizma.

Galerija ima sjajnu dugogodišnju suradnju i sa Sveučilišnim odjelom za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu koji su za vrijeme ljetnih praznika održali za učenike uspješnu edukativnu radionicu „Otisci prstiju u forenzici“. Radionicu su osmislili i vodili Ani Banovac, mag. forens., Ivan Jerković, mag. forens. i Toni Ljubić, mag. forens.

Glazba/ Koncerti

Sveučilišna galerija osim izlagačkog prostora predstavlja i sjajan akustičan prostor u našem gradu koji je prepoznat od glazbenika tako da je i ovoj godinu ponudila bogat glazbeni program.

Studenti Solisti Puhačkog odsjeka vođeni od strane predstojnice Puhačkog odsjeka prof. A. Domančić Krstulović kao i profesora G. Tudora i Ž. Milića održali su dva koncerta u mjesecu svibnju jedan uz pratnju Gudačkog orkestra Umjetničke akademije u Splitu, uz dirigenta prof. Pierluigi Destro sa Univerziteta iz Padove, kao i drugi pod rav-

nanjem profesora Harija Zlodre. Solisti studenti redom su Igor Ivanović (klarinet 4.g.), Ana Barić (flauta 5.g.), Marko Gerbus (saksofon 4.g.), Marija Jelavić (flauta 5g.). Samostalan nastup prilikom otvorenja izložbe u lipnju imao je Filip Dujmović (saksofon), student druge godine.

Važno je spomenuti suradnju sa Udruženjem mladih akademskih glazbenika (MAG) Split, kao i njihove koncerte, prvi u nizu bio je koncert poznatog poljskog gitarista, Łukasza Kuropaczewskog kao i koncert Splitskog mandolinskog kvarteta (Ivana Kenk Kalebić, Sandra Katunarić, Dea Škorić i Stela Ivanišević) u travnju.

I ove godine koncertom proslavljenog gitarista Petra Čulića započela je sedma po redu međunarodna manifestacija Dani klasične gitare. Dani klasične gitare je manifestacija koja objedinjuje koncerte vrhunskih umjetnika, predavanja i predstavljanje hrvatskog glazbenog stvaralaštva za gitaru, seminare i radionice sa mladima u cilju njihovog usavršavanja i postizanja izvrsnosti na sviračkom i umjetničkom polju. Sretni smo što smo što već drugu godinu dio ove manifestacije, kao i da će se suradnja nastaviti i u idućim godinama.

Glazbena suradnja ostvarena je i s Gradskim mandolinskim društvom Sanctus Domnio, a istoimeni gradski mandolinski orkestar je galeriji prigodnim svečanim koncertom obilježio 28. godišnjicu rada i utemeljenja svog društva. Orkestar je i Novogodišnjim koncertom u mjesecu prosincu pružio još jednom publici nezaboravan glazbeni doživljaj a sve pod dirigentskom palicom maestra prof. Vladimira Lukasa.

I na kraju glazbenih događanja ne zaboravimo spomenuti sjajni Sveučilišni pjevački zbor „Silvije Bombardelli“. Pod vodstvom njegove voditeljice i dirigentice Anamarije Tadin su osmislili i održali Humanitarni božićni koncert „With love, Bombardelli“.

Prihod od koncerta u iznosu od 15.000,00 donirali su splitskoj udruzi „Sanus“ - klubu roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti.

I na kraju važno je spomenuti da pojedini programi ostvareni su uz potporu Ministarstva kulture, Županije splitsko - dalmatinske i Grada Splita.

OKRUGLI STOL U POVODU GODIŠNJICE SMRTI ZNAČAJNOG HRVATSKOG FILOZOFA

Misao Milana Polića

Bilo je riječi o klasičnim problemima filozofije u Polićevoj misli, konkretnim problemima filozofije odgoja koje je Polić formulirao na zavidnoj razini, o odnosu filozofije i pedagogije te problemima filozofije i umjetnosti

Na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu održan je Okrugli stol – Misao Milana Polića, organizatori su bili Katedra za filozofiju i sociologiju spomenutog Fakulteta i Hrvatsko filozofsko društvo. Okrugli stol organiziran je povodom pete godišnjice smrti jednog od značajnijih suvremenih hrvatskih filozofa prof. Milana Polića (1946.-2015.), profesora Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Okupljene je pozdravio predstojnik Katedre za filozofiju i sociologiju izv. prof. Tomislav Krznar, a obratili su se i dekan Učiteljskog fakulteta prof. Siniša Opić te tajnik Hrvatskog filozofskog društva dr. Matija Mato Škerbić.

U pozdravnim riječima istaknut je značaj i važnost filozofije kao i njezina bitna usmjerenost na problem obrazovanja kao i na potrebe izgradnje humanog društva. U tom kontekstu posebno je značajno proučavati filozofiju Milana Polića koja je zasigurno visoki doseg filozofijskog mišljenja. Okrugli stol okupio je brojne eminentne poznavatelje života i misli Milana Polića koji su znalački prikazivali različita područja djelovanja značajnog filozofa. Bilo je riječi o klasičnim problemima filozofije u Polićevoj misli, o konkretnim problemima filozofije odgoja koje je Polić formulirao na zavidnoj razini, o odnosu filozofije i pedagogije, te problemima filozofije i umjetnosti. Inspirativna izlaganja i kvalitetne rasprave dovode do zaključka da je potrebno posvetiti posebnu istraživačku

pažnju filozofiji Milana Polića čija misao zasigurno ukazuje na ono najbolje u filozofijskom nastojanju, na erudiciju, stvaralačku snagu i građansku hrabrost u iznošenju vlastitih zamisli.

Životopis

Milan Polić rođen je u Zagrebu 1946. gdje je završio osnovnu i srednju Tehničku školu, diplomirao je filozofiju i sociologiju na Filozof-

skom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1973., a na istom je učilištu i doktorirao filozofiju 1989. godine. Od 1974. radi kao srednjoškolski nastavnik sve do zaposlenja na Katedri za filozofiju odgoja 1992., tada pri Filozofskom fakultetu OOUR Pedagogijske znanosti, ustanovi koja 2005. postaje Učiteljski fakultet, s iste ustanove Milan Polić, kao redoviti profesor u trajnom zvanju, odlazi u

Prof. Milan Polić

mirovinu 2011. Sudjelovao kao istraživač u brojnim znanstvenim projektima, bio je suradnik brojnih časopisa te član uredništava časopisa *Žena*, *Filozofska istraživanja* i *Synthesis Philosophica*. Treba spomenuti da je osmislio, pokrenuo i (u nekoliko mandata) dugo godina uspješno vodio časopis *Metodički ogledi*. Od 2001. do 2003. bio je predsjednik Hrvatskog filozofskog društva, krovne udruge filozofskog života u regiji.

Autor je i urednik niza publikacija od kojih možemo spomenuti: *E(ro)tika i sloboda* (Zagreb, 1990.), *K filozofiji odgoja* (Zagreb, 1993.), *Odgoj i svije(s)t* (Zagreb, 1993.), *Život i djelo Pavla Vuka-Pavlovića* (Zagreb, 2001. i drugo izdanje 2013.), *Činjenice i vrijednosti* (Zagreb, 2006.) te zbornika *Filozofija i odgoj u suvremenom društvu* (Zagreb, 2006.)

koji je nastao na temelju međunarodnog znanstvenog skupa 13. *Dani Frane Petrića* (Cres, 20. - 22. rujna 2004.). Urednik je sabranih djela hrvatskog filozofa Pavla Vuk-Pavlovića, te autor je prvog interaktivnog multimedijalnog priručnika naslovljenog *Filozofija odgoja* (2002.). U desetak znanstvenih i stručnih časopisa objavio je oko stotinu i pedeset radova, a izlagao je na niz znanstvenih i stručnih skupova u zemlji i inozemstvu. Osim temama iz područja filozofije, napose filozofije odgoja, bavio se temama iz područja umjetnosti, problemima društvene teorije i komunikacije, feminističkim temama, a često je javno nastupao kao kritičar obrazovnih programa i planova. Preminuo je 19. siječnja 2015. godine, još uvijek u naponu stvaralačke snage.

R.I.

IN MEMORIAM

Prof. emeritus Pavao Domančić

Znanstvenik impresivne djelatnosti

Piše
PROF. NIKŠA NIKOLIĆ

Dana 4. siječnja 2020. godine napustio nas je dr. sc. Pavao Domančić, professor emeritus, dugogodišnji profesor i znanstvenik Ekonomskog fakulteta te nekadašnji rektor Sveučilišta u Splitu. Rođen je na Hvaru 27. svibnja 1932. Nakon završene srednje škole upisuje Ekonomski fakultet u Sarajevu, na kojem je diplomirao 1959. Na istom je fakultetu doktorirao i otpočeo svoju znanstvenu karijeru prošavši put od asistenta do izvanrednog profesora.

Godine 1972. prof. Domančić prelazi u Split gdje u svojstvu prodekana radi na splitskom odjelu Fakulteta ekonomskih znanosti u Zagrebu. Prerastanjem i osamostaljivanjem ovog Odjela prvo u Fakultet organizacijskih i financijskih znanosti, a potom u Ekonomski fakultet, prof. Domančić postaje

Svojim predanim nastavnim, znanstvenoistraživačkim i društvenom radom profesor Domančić je zadužio kako znanstvenu tako i stručnu javnost, ostavivši dubok trag kako na znanstvenom polju financija koje je sustavno izučavao, tako i na brojnim generacijama studenata na koje je nesebično prenosio svoje znanje

njegov prvi dekan. Na novoosnovanom Fakultetu izabran je u zvanje redovitog profesora na kolegijima Monetarne i Međunarodne financije.

Kao neumorni pregalac prof. Domančić aktivno doprinosi stvaranju koncepcije Sveučilišta u Splitu. Funkciju rektora Sveučilišta obnašao je od 1978. do 1980.

Nastavna i znanstvenoistraživačka djelatnost profesora Domančića bila je impresivna. Predavao je na brojnim poslijediplomskim studijima, bio mentor diplomantima, magistrantima i doktorandima, od kojih su mnogi postali istaknuti gospodarstvenici ili znanstvenici. Posebno je posvećivao pozornost odgoju svojih asistentata, s kojima je predano

radio i nesebično na njih prenosio svoje znanje i nastavno iskustvo.

Kao plodonosni znanstvenik, profesor Domančić je aktivno sudjelovao u istraživačkim projektima kao i pisanju znanstvenih i stručnih članaka, studija, rasprava i knjiga. Karakteriziraju ga pri tome široki metodološki pristup, opsežnost obuhvata analiziranih problema te nadasve njegova spremnost da svoja teorijska i empirijska saznanja stavi u funkciju praktične primjene. Iskazivao je pri tome izrazitu misaonu dinamiku, istraživačku upornost i vrhunsku sposobnost za sustavnim poniranjem u materiju koju obrađuje.

Profesor Domančić bio je

sudionik brojnih konferencija u zemlji i inozemstvu. Početkom šezdesetih godina bio na specijalizaciji u Londonu na prestižnoj London School of Economics. U funkciji rektora Sveučilišta u Splitu, na poziv američke vlade, boravio je na studijskoj posjeti SAD-u gdje je obišavši brojna američka sveučilišta izučavao sustav permanentnog obrazovanja i obrazovanja odraslih.

Njegova nastavna angažiranost na predmetima monetarnih i međunarodnih financija rezultirala je objavljivanjem triju značajnih udžbenika – "Novac i kredit" (1970.), "Monetarna ekonomija" (1982.) i "Monetarne financije i financiranje razvoja" (1994.) kojega je obja-

vio u koautorstvu sa svojim tadašnjim asistentom prof. sc.dr. Nikšom Nikolićem. Svi su navedeni udžbenici dobili najveća priznanja kako znanstvene tako i stručne javnosti. Osim toga, zahvaljujući njegovoj inicijativi i organizacijskim sposobnostima pokrenuto je izlaženje Zbornika Ekonomskog fakulteta Split, čiji je bio višegodišnji glavni i odgovorni urednik. Uz to je profesor Domančić bio član uredništva većeg broja uglednih financijskih časopisa te recenzent velikog broja znanstvenih radova koji u njima objavljivani.

Uz nastavnu i znanstvenoistraživačku djelatnost, treba naglasiti da je profesor Domančić bio i izrazi-

to društveno angažiran. U funkciji rektora, obnašao dužnost dopredsjednika Zajednice univerziteta Jugoslavije, bio je višegodišnji član Republičke komisije za dodjelu nagrada za znanost te predsjednik Komisije za dodjelu nagrade za znanost „Slobodne Dalmacije“. Osim toga, bio je i član Znanstvene sekcije Saveza ekonomista Jugoslavije te član Upravnog odbora Znanstvene sekcije Saveza ekonomista Hrvatske.

Svojim predanim nastavnim, znanstvenoistraživačkim i društvenom radom profesor Domančić je zadužio kako znanstvenu tako i stručnu javnost, ostavivši dubok trag kako na znanstvenom polju financija koje je sustavno izučavao, tako i na brojnim generacijama studenata na koje je nesebično prenosio svoje znanje. Njegovim gubitkom ostajemo prikraćeni za jednog vrsnog profesora i znanstvenika, ali istodobno i ponosni što smo ga poznavali i od njega učili.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE
raspisuje

NATJEČAJ

1.) za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za rad na projektu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ „Ulaganje u znanost i inovacije – prvi poziv“ pod nazivom CAAT (Eng. Coastal Autopurification Assessment Technology) - Razvoj tehnologije za procjenu autopurifikacijskih sposobnosti priobalnih voda, u punom radnom vremenu na određeno vrijeme do završetka trajanja projekta.

2) za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju poslijedoktorand na projektu Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ „Ulaganje u znanost i inovacije – prvi poziv“ pod nazivom CAAT (Eng. Coastal Autopurification Assessment Technology) - Razvoj tehnologije za procjenu autopurifikacijskih sposobnosti priobalnih voda, u punom radnom vremenu na određeno vrijeme od 2 godine.

3) za izbor jednog suradnika na radno mjesto I. vrste u suradničkom zvanju asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na određeno vrijeme (do povratka s neplaćenog dopusta asistenta Fakulteta) u punom radnom vremenu na Katedri za urbanizam.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17). Pristupnik koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu.

Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju u skladu sa člankom 102. i 103. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN br. 121/17) imaju prednost pri zapošljavanju u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima i dužni su, osim dokaza o ispunjavanju traženih uvjeta priložiti i sve potrebne dokaze dostupne na poveznici Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.

Prijave se podnose protokolu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, Matice hrvatske 15, s naznakom - za natječaj.

Uvjeti koje moraju zadovoljiti pristupnici koji se prijave na natječaj pod rednim brojem 1.:
- završen preddiplomski i diplomski studij iz područja tehničkih, bio-tehničkih ili prirodnih znanosti.

Uvjeti koje moraju zadovoljiti pristupnici koji se prijave na natječaj pod rednim brojem 2.
- završen doktorat znanosti iz područja tehničkih, biotehničkih ili prirodnih znanosti.

Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17), a uz vlastoručno potpisanu prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti:

- životopis (točka 1., 2. i 3.)
- presliku diplome (točka 1. i 2.)
- presliku diplome diplomiranog inženjera arhitekture odnosno magistra inženjera arhitekture (točka 3.)
- dodatke diplomu s preddiplomskog i diplomskog studija s prijepisom ocjena odnosno njemu izjednačene potvrde ukoliko je završen dodiplomski studij (točka 1. i točka 3.)
- dokaz o stečenom akademskom stupnju doktora znanosti (točka 2.)
- motivacijsko pismo (točka 1. i 2.).

Prijavom na natječaj pristupnici su izričito suglasni da Fakultet smije koristiti, prikupljati i obrađivati podatke u svrhu provedbe natječaja. Fakultet zadržava pravo provođenja testiranja znanja i vještina te održavanja razgovora za prijavljene pristupnike koji zadovoljavaju formalne uvjete navedene u natječaju.

Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se pristupnicima prijavljenima na natječaj. U slučaju nastanka nepredvidljivih okolnosti Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu pridržava pravo ne donijeti odluku o izboru kandidata te poništiti ili obustaviti natječaj bez posebnog obrazloženja.

KLASA: 003-08/20-06/00001
URBROJ: 2181-227-05-01-20-0004
Split, 17. siječnja 2020.
SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA FORENZIČNE ZNANOSTI
raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

- Jednog izvršitelja (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent za znanstveno područje „Društvene znanosti“, znanstveno polje: „Sigurnosne i obrambene znanosti“ na Katedri za sigurnost i nacionalnu sigurnost

- Jednog izvršitelja (m/ž) u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent za Interdisciplinarno područje znanosti – polja: „Pravo“ te „Sigurnosne i obrambene znanosti“

- Četvero izvršitelja (m/ž) u naslovno nastavno zvanje predavača za znanstveno područje „Društvene znanosti“, znanstveno polje, „Sigurnosne i obrambene znanosti“ na Katedri za ekonomske i humanističke znanosti u forenzici

Pristupnici na natječaj trebaju priložiti u tiskanom obliku:

- vlastoručno potpisanu prijavu,
- životopis,
- preslik osobne iskaznice,
- preslik domovnice ili preslik potvrde o državljanstvu države članice EU,
- preslik diplome (ili druge potvrde) o odgovarajućoj stručnoj spremi, odnosno akademskom stupnju,
- uvjerenje nadležnog suda da se protiv podnositelja prijave ne vodi kazneni postupak (ne starije od 6 mjeseci),
- potvrdu o poznavanju hrvatskog jezika – C1 stupanj europske razine (za pristupnike iz država članica EU).

Pristupnici pod točkom 1. i 2. moraju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (”Narodne novine”, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), Pravilnikom Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti te Statutom Sveučilišta u Splitu.

Pristupnici pod točkama 1. i 2. natječaja trebaju dostaviti i dokaze o ispunjavanju nužnih uvjeta propisanih Odlukom o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i znanstveno-stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja („Narodne novine”, broj 122/2017), prikaz nastavne i znanstvene djelatnosti, popis radova te radove relevantne za izbor (separate radova u elektroničkom obliku).

Pristupnici pod točkom 3. natječaja trebaju dostaviti dokaze o ispunjavanju nužnih uvjeta propisanih Odlukom Rektorskog zbora o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012), prikaz nastavne i/ili stručne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektroničkom obliku) te dokaz o najmanje tri godine radnog iskustva u struci.

Na oglašeni natječaj mogu se, pod jednakim uvjetima, javiti osobe oba spola. Svu dokumentaciju potrebno je dostaviti u dva primjerka. Podnošenjem prijave na natječaj, pristupnici su izričito suglasni da Sveučilišni odjel za forenzične znanosti može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe o zaštiti osobnih podataka (Narodne novine br. 42/2018).

Prijave se predaju u roku od 30 dana od dana objave natječaja u „Narodnim novinama“ na adresu: Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti, Ruđera Boškovića 33, 21000 Split, s naznakom: „Natječaj za radno mjesto izvanrednog profesora/radno mjesto redovitog profesora/naslovno zvanje predavača“ (ovisno o radnom mjestu/naslovnom zvanju za koje kandidat/kinja aplicira). Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja kandidati/kandidatkinje će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 82. i 89. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

1. u znanstveno-nastavno zvanje **redoviti profesor – 1. izbor (naslovno zvanje)** iz područja prirodnih znanosti, polje biologija, grana biokemija i molekularna biologija, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za molekularnu biologiju pri Biološkom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

2. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **izvanrednog profesora**, iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana anorganska kemija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za opću i anorgansku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

3. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **izvanrednog profesora**, iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana fizikalna kemija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za fizikalnu

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL ZA FORENZIČNE ZNANOSTI
raspisuje

NATJEČAJ

za upis studenata na **Razlikovni modul Forenzika sustavom učenja na daljinu (online)** u akademskoj godini 2019./2020. za stjecanje uvjeta za upis na Sveučilišni diplomski studij Forenzika na Sveučilišnom odjelu za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu

1. Uvjeti upisa

Uvjet za prijavu i upis na Razlikovni modul je:

- a) završen stručni studij s ostvarenih minimalno 180 ECTS bodova,
- b) pozitivan rezultat psihologijskog testiranja (test osobnosti) na MMPI 2 testu.

Kandidati se mogu prijaviti na online Razlikovni modul za jedan od sljedećih modula:

- Modul I. Istraživanje mjesta događaja
- Modul II. Forenzična kemija i molekularna biologija
- Modul III. Forenzika i nacionalne sigurnosti
- Modul IV. Financijsko – računovodstvena forenzika.

Odgovarajući studiji za upis na online Razlikovni modul Forenzika jesu:

- Za modul Istraživanje mjesta događaja: bilo koji preddiplomski stručni studij,
- Za modul Forenzična kemija i molekularna biologija: **preddiplomski stručni studiji iz područja biologije, kemije, biomedicine i zdravstva**,
- Za modul Forenzika i nacionalne sigurnosti: bilo koji preddiplomski stručni studij,
- Za modul Financijsko – računovodstvena forenzika: preddiplomski stručni studij ekonomije i prava.

2. Stečena prava po završetku razlikovnog modula

Uspješnim završetkom Razlikovnog modula stječe se pravo prijave isključivo za upis na Sveučilišni diplomski studij Forenzika Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti Sveučilišta u Splitu.

3. Prijavni rokovi

- veljača 2020. - prijava 3. i 4. veljače 2020.,
- ožujak 2020. - prijava 2. i 3. ožujka 2020.,
- travanj 2020. - prijava 1. i 2. travnja 2020.,
- svibanj 2020. - prijava 4. i 5. svibnja 2020.,
- lipanj 2020. - prijava 1. i 2. lipnja 2020.,
- srpanj 2020. - prijava 9. i 10. srpnja 2020.,
- kolovoz 2020. - prijava 27. i 28. kolovoza 2020.

Prijave za upis zaprimaju se na adresi Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti, Ruđera Boškovića 33, u Splitu, u studentskoj referadi od 12 do 14 sati, a ako se šalju poštom treba ih poslati preporučeno na adresu: Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti, Ruđera Boškovića 33, 21000 Split, s naznakom „za natječaj“.

4. Prijave i upisi kandidata

I. Za prijavu potrebno je priložiti:

- prijavnicu (formular koji možete preuzeti isključivo na mrežnoj stranici Odjela <http://forenzika.unist.hr>);
- izvornik (original) dokaza o državljanstvu ili elektronički zapis državnih matrica koji je izdan putem servisa e-Građani;
- izvornik (original) rodnog lista ili elektronički zapis državnih matrica koji je izdan putem servisa e-Građani;
- izvornik (original) svjedodžbe o završenom odgovarajućem studiju;
- izvornik (original) prijepisa ocjena s navedenim prosjekom ocjena;
- potvrdu o nekažnjavanju ne stariju od šest (6) mjeseci;
- uvjerenje o zdravstvenim i psihofizičkim sposobnostima za studij Forenzike izdano od strane izabranog liječnika obiteljske medicine ne starije od 30 dana;
- uvjerenje o pozitivnom rezultatu psihologijskog testiranja na MMPI 2 testu;
- izjava o davanju suglasnosti za obradu osobnih podataka (privola) koju možete preuzeti isključivo na mrežnoj stranici Odjela.

II. Upisi kandidata održat će se nakon svakog prijavnog roka navadenog pod točkom 3. Ovoga Natječaja, a prema rasporedu objavljenom na mrežnoj stranici te oglasnoj ploči Odjela.

III. Prilikom upisa potrebno je uplatiti 5.500,00 kn.

Uplatnica se popunjava na sljedeći način:

Primateelj: Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za forenzične znanosti, Split
IBAN: HR0524070001100578938
Model: 00
Poziv na broj odobrenja: 710 te OIB kandidata
Opis plaćanja: razlikovni modul - upisnina
IV. Nastava se izvodi kontinuirano do završetka akademske godine 2019./2020. prilagođeno potrebama svakog pojedinog studenta. Informacije o upisima, tijeku studija, načinu izvođenja nastave i ostalim pitanjima vezanim uz studij bit će objavljene na mrežnoj stranici Odjela (vidjeti: dokument “Često postavljana pitanja i odgovori za upis i studiranje na Razlikovnom modulu Forenzika metodom učenja na daljinu - online).

KLASA: 003-08/20-06/00001
URBROJ: 2181-227-05-01-20-0003
17. siječnja 2020.

kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

4. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **izvanrednog profesora**, iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana organska kemija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za organsku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

5. u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto **izvanrednog profesora**, iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana anorganska kemija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za opću i anorgansku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a – 1 izvršitelj.

Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Rok za podnošenje prijava na točke natječaja je 30 dana po objavljivanju natječaja u “Narodnim novinama”.

Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Dekanat (Kadrovska služba), Zagreb, Horvatovac 102a.

Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Zagreb

Anita Peti Stantić

izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana slavistika

Mario Grčević

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Boris Kuzmić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika

Rene Medvešek

izabran u umjetničko-nastavno zvanje red. prof. u umjetničkom području, polje kazališna umjetnost (scenske i medijske umjetnosti), grana gluma

Zagreb

Hrvoje Mlinarić

izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Radovan Vrana

izabran u znanstveno-nastavno zvanje red. prof., društvene znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti, grana knjižničarstvo

Split

Dolores Biočina Lukenda

izabrana u znanst.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje dentalna medicina, grana oralna medicina

Irena Drmić Hofman

izabrana u zn.-nast. zv. red. prof. – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana genetika, genomika i proteomika čovjeka

Split

Deni Karelović

izabran u zn.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke med. znanosti, grana ginekologija i opstetricija

Neira Puizina Ivić

izabrana u zn.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke med. znanosti, grana dermatovenerologija

Marko Trogrlić

izabran u zn.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno, humanističke znanosti, polje povijest, grana hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest

Josip Vrandečić

izabran u zn.-nast. zvanje redovite profesorice – trajno, humanističke znanosti, polje povijest, grana hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest

SVEUČILIŠTE U SPLITU,
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE, STROJARSTVA I BRODOGRADNJE,
OBJAVLJUJE

NATJEČAJ

Za izbor:
- jednog suradnika u zvanju asistent za rad na projektu "CAAT-Razvoj tehnologije za procjenu autopurifikacijskih sposobnosti priobalnih voda" na određeno vrijeme.
Pristupnici koji se javljaju na natječaj moraju, pored uvjeta navedenih u natječaju, ispunjavati i opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odluka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14-Odluka USRH, 60/15 i 131/17).
Pristupnici uz potpisanu prijavu prilažu: životopis, dokaz o državljanstvu, a strani državljanin dužni su priložiti i dokaz o poznavanju hrvatskog jezika C2 razina, dokaz o odgovarajućoj stručnoj spremi iz koje se može utvrditi da pristupnik ispunjava uvjete za izbor u odgovarajuće zvanje i radno mjesto, bibliografiju te podatke o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju s podacima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u), dokaz o navedenim poželjnim iskustvima u radu.
Ako su pristupnici kvalifikaciju stekli u inozemstvu trebaju dostaviti rješenje o priznavanju inozemne visokoškolske kvalifikacije.
Pristupnici prema posebnim propisima ostvaruju pravo prednosti, moraju se u prijavi pozvati na to pravo, odnosno uz prijavu priložiti svu propisanu dokumentaciju prema posebnom zakonu.
Pristupnici koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju sukladno posebnim propisima dužni su se u prijavi na natječaj pozvati na to pravo te imaju prednost u odnosu na ostale kandidate samo pod jednakim uvjetima utvrđenim natječajem, a na temelju uredne, potpune i pravovremene prijave na natječaj.
Za pristupnike koji se pozivaju na pravo prednosti pri zapošljavanju temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN 121/17). Popis potrebne dokumentacije dostupan je na poveznici <https://branitelji.gov.hr/zaposljavanje-843/843>.
Sve zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će podnositelji takvih prijava naknadno biti pozvani da dopune prijave.
Isprave se prilažu u neovjerenoj preslici, a pri izboru kandidat će priložiti izvornik.
Prijavom na natječaj, pristupnici natječaja su suglasni da Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu može prikupljati, koristiti i dalje obrađivati podatke u svrhu provedbe natječajnog postupka sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.
Prijave s dokazom o ispunjavanju uvjeta podnose se u roku od 30 dana od objave natječaja koji je posljednji objavljen u odgovarajućim medijima.
Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 69/17.
O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni pismenim putem.
Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića 32., 21000 Split.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
OBJAVLJUJE

NATJEČAJ

ZA SVEUČILIŠNI POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ
"BIOLOGIJA NOVOTVORINA"

Uvjeti upisa:
- završen medicinski ili drugi fakultet iz znanstvenog područja Biomedicina i zdravstvo ili fakultet iz srodnih područja
- prosjek ocjena na studiju $\geq 3,5$
Prijava treba sadržavati:
- ovjerenu presliku diplome o završenom fakultetu
- dokaz o poznavanju engleskog jezika
- ovjereni prijepis i prosjek ocjena studija
- pisanu izjavu o razlozima za upis na doktorski studij (opisati znanstveni interes i navesti osnovne informacije o potencijalnom planu istraživanja)
- životopis
- ispunjeni obrazac za prijavu koji se nalazi na stranicama Doktorske škole (<http://www.mefst.unist.hr/studiji/doktorska-skola/52>)
Pristupnici koji su studij završili u inozemstvu dužni su prije upisa dostaviti rješenje o priznavanju inozemne obrazovne kvalifikacije.
Ostali uvjeti:
- svi kandidati trebaju pristupiti strukturiranom razgovoru
- razgovori s kandidatima bit će održani prema rasporedu u uredovno vrijeme koje će biti objavljeno na mrežnim stranicama Fakulteta.
Prijavom na ovaj natječaj smatra se da je kandidat dao svoju privolu za obradu i objavu osobnih podataka vezano za realizaciju natječaja.
Broj slobodnih mjesta: 10
Godišnja školarina: 20.000,00 kuna. (studij traje 3 godine). Školarinu prve ak. godine treba uplatiti u cijelosti prije upisa.
Rok za podnošenje prijava na natječaj: do 15. lipnja 2020.
Prijavu slati na adresu:
Medicinski fakultet u Splitu,
Služba za znanost, poslijediplomsku nastavu i trajnu medicinsku izobrazbu
Šoltanska 2, 21000 Split.
Ines Matutinović, mag. iur.
Telefon: ++ 385 21 557 916
Faks: ++ 385 21 465 304
E-mail: ines.matutinovic@mefst.hr
Julija Pušić, dipl. iur.
Telefon: +++ 385 021 557 816
E-mail: julija.pusic@mefst.hr

Klasa: 112-01/20-01/0001
Ur. broj: 2181-198-04-04-20-0014
Split, 21. siječnja 2020. godine
SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
objavljuje
NATJEČAJ

I. ZA IZBOR U ZVANJA I NA RADNA MJESTA
- jednog nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju i na radnom mjestu docenta na neodređeno vrijeme s nepunim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje medicinske znanosti, na Katedri za sudsku medicinu.
Pristupnici su dužni dostaviti vlastoručno potpisanu prijavu te trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj (NN 28/2017) te Pravilnikom o uvjetima i postupku izbora u zvanja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Potrebna dokumentacija i dokazi koje je potrebno priložiti za izbor u određeno zvanje objavljeni su na mrežnoj adresi Povjerenstva za kadrove (<http://www.mefst.hr/kadrovi>).
II. ZA RAD NA PROJEKTU
- jednog poslijedoktoranda, radno mjesto I. vrste - na određeno vrijeme od dvije godine za rad na HRZZ projektu "Karakterizacija kandidata gena za kongenitalne anomalije bubrega i urotrakta (CAKUT) tijekom razvoja u miša i čovjeka".
Uvjeti natječaja:
- završen diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij biologije, molekularne biologije, medicine, dentalne medicine, farmacije ili veterine,
- izvrsno poznavanje engleskog jezika u govoru i pismu.

Kandidati uz vlastoručno potpisanu prijavu prilažu: životopis, dokumente kojima se dokazuju tražene kvalifikacije i iskustvo, dokaz o hrvatskom državljanstvu (preslik domovnice ili osobne iskaznice), preslik diplome, elektronički zapis ili potvrda o podacima evidentiranim u bazi podataka Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, uvjerenje poslodavca o radnom iskustvu u struci, potvrdu o nekažnjavanju (ne stariju od 6 mjeseci), druge potvrde kojima se dokazuje ispunjavanje traženih uvjeta.
Kandidat koji ostvaruje pravo prednosti pri zapošljavanju prema posebnim propisima dužan je u prijavi na natječaj pozvati se na to pravo, odnosno priložiti propisane dokaze o tom statusu, dokaz iz kojeg je vidljivo na koji način je prestao radni odnos kod posljednjeg poslodavca (ugovor, rješenje, odluka i sl.) te potvrdu o statusu nezaposlene osobe. Kandidati koji se pozivaju na Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji isti mogu vidjeti na web adresi Ministarstva hrvatskih branitelja: <https://branitelji.gov.hr/>. Za kandidate prijavljene na natječaj, a koji ispunjavaju formalne uvjete, poslodavac pridržava pravo izvršiti provjeru znanja, sposobnosti i vještina bitnih za obavljanje poslova radnog mjesta i intervju. U slučaju provedbe navedenih provjera kandidati su im obvezni pristupiti, a u protivnom će se smatrati da su odustali od prijave na natječaj.
Osoba koja nije podnijela pravovremenu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz natječaja ne smatra se kandidatom prijavljenim na natječaj. Urednom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge na način kako je navedeno u natječaju. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja kandidati će biti obaviješteni u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o izboru. Na oglašeni natječaj mogu se javiti osobe oba spola. Rok natječaja za prijavu je 30 dana od dana objave u službenom glasilu, "Narodne novine". Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Medicinski fakultet u Splitu, Služba kadrovskih poslova, Šoltanska 2, 21000 Split.

POČINJE UNISPORT HR FUTSAL LIGA 2019./2020.

Najbolje od sveučilišnog futsala na parketima širom Hrvatske

U novoj sezoni UniSport HR Futsal lige - jednog od najpopularnijih sportskih natjecanja nacionalne razine sveučilišnog sporta - za titulu najuspješnijeg u aktualnoj akademskoj godini nadmetat će se predstavnici zagrebačkog, splitskog, osječkog, zadarskog i dubrovačkog sveučilišta, vukovarskog veleučilišta te visokih učilišta Edward Bernays i ZŠEM. Natjecanja započinju 28. i 29. siječnja u Vukovaru i Splitu, a finale će se održati u sklopu završnice sveučilišnih natjecanja, na studentskim igrama UniSport Finals, u drugoj polovini svibnja u Rovinju.

S krajem siječnja tradicionalno započinju i natjecanja u možda najprestižnijem natjecanju nacionalnog sveučilišnog UniSport HR sustava,

Za titulu će se nadmetati predstavnici zagrebačkog, splitskog, osječkog, zadarskog i dubrovačkog sveučilišta, vukovarskog veleučilišta te visokih učilišta Edward Bernays i ZŠEM. Natjecanja započinju 28. i 29. siječnja u Vukovaru i Splitu

u kojem se u futsalu nadmeću predstavnici hrvatskih sveučilišta, veleučilišta i drugih visokih učilišta. U ovogodišnjem izdanju UniSport HR Futsal lige, svoje su mjesto kroz kvalifikacije u prosincu 2019. izborile momčadi Sveučilišta u Zadru, Sveučilišta u Dubrovniku, Veleučilišta u Vukovaru, Zagrebačke škole ekonomije i menadžmenta (ZŠEM) te Visoke škole Edward Bernays, ujedno ovogodišnjeg debitanta. Uz spomenutih pet ekipa, mjesto u ligi bilo je rezervirano za lanjske osvajače odličja, od-

nosno najbolje plasirane ekipe u sezoni 2018./2019., što su redom bili Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Splitu i Sveučilište J.J. Strossmayer u Osijeku.

Prvi sučev zvižduk u ligaškom dijelu natjecanja ovogodišnje UniSport HR Futsal lige, oglasit će se 28. siječnja u Vukovaru i Splitu, gdje će se kroz dva dana odigrati utakmice prva tri kola, a na teren će u svakom gradu domaćinu istrčati po četiri ekipe. Splitski, Dubrovčani, Zadran i studenti ZŠEM-a, tako će igrati na parketu split-

ske dvorane „Gripe“, dok će Osječani, Vukovarci te studenti Sveučilišta u Zagrebu i Bernaysa nastupiti u Vukovaru. Utakmice 4. i 5. kola igrat će se u Dubrovniku i Zagrebu, a posljednjeg, 6. i 7. kola, u Zagrebu i Splitu. Novog prvaka u akademskoj sezoni 2019./2020. doznat ćemo u drugoj polovini svibnja u Rovinju na završnici sveučilišnih sportskih natjecanja, tj. „hrvatskim studentskim igrama“ UniSport Finals, na koje će mjesto izboriti četiri bodovno najuspješnije momčadi iz lige.

Velik broj studenata-sportaša koji brane boje svojih (sve)učilišta u ovoj ligi, ujedno nastupa i u najvišem razredu hrvatskog futsala, odnosno Prvoj hrvatskoj malonogometnoj ligi (1. HMNL), gdje ostvaraju zapažene rezultate igrajući u klubovima poput Futsal Dinama, Uspinjače Gimka, MNK Alumnus, AFC Universitas i dr., što je dodatan pokazatelj kvalitete sportske izvedbe koju nudi sveučilišni sport. Dodatna vrijednost i motiv igračima na osvajanje titule svakako je pravo za nastupom

na europskoj smotri u idućoj akademskoj godini, koje, sukladno pravilima EUSA-e, ostvaruju nacionalni prvaci.

Primjerice, do sada najtrofejnija momčad UniSport Futsal lige, Sveučilište u Zagrebu, svojom je prošlogodišnjom titulom izborila pravo nastupa na petim Europskim sveučilišnim igrama, koje se u srpnju odvijaju u Beogradu, dok će ovogodišnji prvak do godine nastupiti unutar granica Lijepe naše, s obzirom na to kako se Europsko sveučilišno prvenstvo u futsalu 2021. godine održava u Splitu.

Tijek natjecanja i rezultate UniSport Futsal lige, osim u sportskim dvoranama, inače je moguće pratiti i putem UniSport HR komunikacijskih kanala, odnosno internetske stranice i društvenih mreža. **R.I.**

NA KAMPUSU SVEUČILIŠTA U SPLITU ODRŽANO TREĆE IZDANJE MANIFESTACIJE „STUDENTSKE SPORTSKE SUBOTE“

Splitski studenti još jednom donijeli sportski ugođaj na Kampus

Organizaciji Splitskog sveučilišnog sportskog saveza, a uz partnerstvo Sveučilišta u Splitu, splitskog Studentskog centra te Studentskog zbora, na sveučilišnom Kampusu održano je treće izdanje sportsko-rekreativne manifestacije „Studentske sportske subote“. Projekt kojim su studenti u revijalno-sportskom tonu ispratili 2019. godinu okupio je njih tristotinjak željnih nadmetanja uz loptu, „virtualnu loptu“ te društvene igre, a sudjelovale su ekipe sačinjene od studenata s različitih sveučilišnih sastavnica. „Studentske sportske subote“ održane su 7. i 14. prosinca 2019., od čega su u prvom terminu upriličeni kvalifikacijski susreti, dok su se u drugom najuspješniji sudionici nakon razigravanja

U „Studentskim sportskim subotama“ kroz dva vikenda sudjelovalo je tristotinjak osoba, a natjecanja su se provodila u malom nogometu 3x3, košarci 3x3, stolnom tenisu, briškuli, trešeti te „FIFA-i 2020“

nadmetali za odličja i prigodne nagrade, koje su uključivale sportsku opremu i sponzorske pakete. Sportska natjecanja održana su u stolnom tenisu, malom nogometu 3x3 i košarci 3x3, a na svoje su došli i ljubitelji „virtualnog nogometa“, odnosno e-sporta koji su se za odličja borili kroz turnir u videoigri „FIFA 2020“. U tehničkoj realizaciji događaja, kao koordinatori sportskih natjecanja, svoj su doprinos dali studenti Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

„Zadovoljni smo odazivom naših studenata već treću uzastopnu godinu i sretni smo da se od ovog projekta pomalo stvara jedna tradicija. Velika vrijednost događaja je svakako to što studente, osim na terenu i tribinama, imamo uključene i u različitim organizacijskim aspektima, što

predstavlja smjer kojim planiramo nastaviti ići i u budućnosti.“ – rekao je Antonio Župan iz UniSport ST i dodao: „cilj ovog projekta je dodatno emancipirati sportske aktivnosti među studentima našeg sveučilišta. Tijekom akademске godine organizira se široka paleta rekreativnih i natjecateljskih zbivanja, koji su za studente Sveučilišta u Splitu potpuno besplatni, a kroz koje im se omogućuje nesmetano bavljenje sportom uz savlađavanje akademskih obveza, što je u skladu s praksama koje vidamo na većim svjetskim sveučilištima.“